

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

[*Part II—Proceedings other than Questions and Answers*]
OFFICIAL REPORT.

Thirty-fourth day of the Sixth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Saturday, the 1st March, 1958.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS.

(See Part I)

Fire accidents in Kothagudem Coal Mines.

మిస్టర్ స్పీకర్:— కొత్తగూడెం బోగ్గు గుమలలో నివ్వ అంటు కొన్నదని తెలిసింది. దాని గురించి మంత్రిగారు తెలిపినంత వరకు చెప్పుతారు.

శ్రీ విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):— అర్ధక్కా, కొత్తగూడెం బోగ్గు గుమలను మన రాజ్యప్రభుత్వమే నిర్వహించు చుట్టూది. ఆక్కడ ప్రతి సంవత్సరం చాలా పర్యాయములు వీపూడములు జరుగుచున్నాయి. మొన్నటి దినం గూడ ఒక ప్రత్యే సందర్భములో ఆక్కడ ప్రతి సంవత్సరం ప్రమాదములు జరుగుచున్నాయి మంత్రిగారు కూడ అంగీకరించారు. కాంత మంది చనిపోవడం గూడ జరుగుచున్నది.

The Minister for Labour and social welfare (Sri. D. Sanjivayya):-
Regulation of Labour and Safety in mines and oil fields is a Central Subject, and so the State Government has nothing to do.

శ్రీ విశ్వేశ్వరరావు.— మన ప్రభుత్వమే నిర్వహిస్తున్నది. కాబట్టి పూర్తి బాధ్యత ఉన్నది. ఆదివారం నాడు ఆక్కడ నివ్వ అంటుకొన్నదని ప్రభుత్వం ఏమ్మాతం, శ్రద్ధ తీసుకోలేదని తరువాత మూడు లక్షల విలువచేసే సామగ్రి పోయిందని తెలిసింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీకు ఇచ్చిన మూడు నిమిషములు ఐపోయింది.

Sri D. Sanjivayya. According to press reports, fire broke out in one of the coal mines at Kothagudem on Sunday, the 23rd February 1958.

These reports stated that as it was Sunday, there were no workers in the pit and therefore, there was no loss of life or limbs. According to entry 55 to the list I in Schedule VII to the Constitution 'Regulation of Labour and Safety in Mines and Oil Fields' is a Central Subject. Mining accidents are covered by the Mines Act which has to be administered by the Chief Inspector of mines, Dhanbad, and Inspectors working under him make enquiries in case of Mining accidents. The State Government is concerned only with regard to payment of compensation under the Workmen's Compensation Act in case of fatal or serious accidents. As there has been no loss of life or limbs, no report has been received by the State Government in this regard.

In view of the fact that cases of out-break of fire have to be investigated, which is a mining problem, enquiry has to be conducted in this case by the Chief Inspector of Mines, Dhanbad, and not by any Officer of the State Government.

Bus Accident in Anantapur District

మిస్టర్ స్పీకర్:— రామాచార్యులగారు అనంతపురం జిల్లాలో జరిగిన బస్సు accident ను గురించి నోటీసు ఇచ్చినారు.

శ్రీ వి. వీర్స్వరావు:— అర్థక్కాడు; వేష గూడ నోటీసు ఇచ్చినాను. కాబట్టి నమ్మగూడ మాచ్చాడనివ్యంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఇద్దరు ఇచ్చారు కాబట్టి ఇద్దరూ మాచ్చాడుతారా? మీరు ఇచ్చినదానినికొట్టి పేసాను. రామాచార్యులగారికి అవకాశం ఇస్తున్నాను.

మాయిహంత్రి (శ్రీ యి. సంజేపదెం):— అర్థక్కాడు; General policy (క్రింద information కాగు నోటీసు ఇష్టపుచ్చుగాని వర్ణితి దావిష్టైన నోటీసు ఇష్టదంగం గంటల కొల్భది మాచ్చాడ్డం ఏమీ బాగా తేదు. ఇందువల్ల వృద్ధా కాలయావన అగుమన్నది. కాబట్టి ఈ విషయంలో మీరు consider చేసి రేపు ఒక decision ఇష్టపాశింగిగా కోరుచున్నాను.

అర్థక్కాడు! విచారకరమైన ఈ వార్తలు మమమందరము వత్తికలలో చదువుకొన్నాము. ఈపోందచాపికి పీలుగాని ఫోర్మల్ ప్రమాదము సంఖ్యించినది. ఇంత ఫోర్మల్ ప్రమాదం ఇంతకుమందు ఎష్టుడూ సంభవించలేదు. మిక్కానీరి ప్రసాంతములో సాయిబాబా పున్నారు. అనంతపురం

వాసినైనా నేనా వారిని ఎవ్వడు చూడలేదు. కాని వారిని ఒకాడటానికి దాలా మంది వస్తువుంచాయి. మద్దార్మి, పైసూరు ర్యాష్టముల నుండి ఎక్కువ మంది పసూపుంచారు ఆ రోజు బుక్కపట్టుం నుండి మడకపిరి పోతున్న బస్పలో 51 మంది యాతీటికులు పున్నారు బన్ కెపోసిటి 33 అయినా ఆహాదు 51 మంది ఆ బస్పలో పోయాంచి చేసున్నారు. వారిలో పైసూరు నుండి వచ్చినవారు, మద్దార్మి, సేలం నుండి వచ్చిన వారు కూడా పున్నారు. బుక్కపట్టుం నుండి బయలుదేవిన బన్ పెము గొండు 9 మైళ్ళ దూరములో ఈ ప్రమాదమును గురియైనది. బన్ 30 మైళ్ళ స్థీడుకంటే మించి పోవటం లేదు బహుశా ఒవర్ లోడ్ వల్ల కంటోర్లు తస్మీవుండవచ్చు. ఏకారణంవల్లనో కాని ఆ జీవ్ లక్కడవున్న ఒక ఈత చెట్టుకు గుచ్ఛుకొని ప్రకృషున్న బావిలో పడిపోయింది. 51 మంది ప్రయాణికులలో 13 మంది స్త్రీలు, ముగ్గురు మగిల్లలు, ఆరుగు ఆడ పీళ్ళలు చనిపోవటం తట్టించింది. డ్రైవరుకు తఱ్చై దెబ్బ తగిలింది. అతను దూకి పరిగెత్తుకొని పోయాడు. మిగిలిన వారు రక్షించబడ్డారు. వీరిలో 6 సంత్పురముల కుర్రాడు కూడా రక్షించబడ్డారు. ఇది దైవికముగా జరిగిన సంఘటన అనిపిస్తున్నది. డ్రైవరు అరెస్టు చేయబడి, హోపర్లో పున్నాడు. అతను ఏమి జరిగినది చెప్పేటి స్టీల్లో ఉన్నాడు. Police investigation జరుగుతున్నది. ఇంతకంటే ఈ విచార సంఘటన గూర్చి ఎక్కువ చెప్పాలేమ. Police investigation ఫూర్చి అయిన పిదప ఎవరు భాధ్యతలో చెప్పగలను. ఈ రోజు వచ్చిన వార్ల లుసుబట్టి ఆ డ్రైవరు బన్ డ్రైవరుకాదని, లారీ డ్రైవరని తెలుస్తుపుది. అయినా అతను లైసెన్సుగల డ్రైవరే. అన్ని వివరముల వచ్చిన పిదప చెప్పగలను. నేను మన సభ తరఫున మరణించిన వారి కుటుంబములకు సంతాపము తెలియజేస్తున్నాను. కవాలము వారిబంధువులకు అప్పుచెప్పారు. 5 స్ట్రీట్ కవాలము గుర్తుపట్టలేదు. వాటిని Photos తీయించి, ఉప్పోగల స్వీచ్చినం చేయబడ్డాయి. స్ట్రీట వస్తువులు, వారి బంధువులకు వప్పగించబడ్డాయి.

Report of The Committee of Privileges Relating To Sri Nipani's Case.

Sri G. Ganga Reddy (Mudhole): I beg to move:

'That the Report of the Committee of Privileges relating to Sri Nipani's Case, which was presented to the House on 22-11-1957, be adopted.'

Mr. Speaker: Motion moved.

శ్రీ పిల్లలమ్‌రి వెంకటేశ్వర్రు (సందిగ్య):— On a Point of order, Sir, అధ్యక్ష! బడ్డెత్తు డిబేచ్ జరుగుచున్నప్పుడు ఇతర విషయాలను వర్ణించ కూడదనే Rule ను follow అనుతున్నాము. అయితే ప్రివెట్ కమిటీరి నివేదికను adopt చేయాలి ఒక motionను పెట్టారు. డివ్యూటీ స్టీల్కురుగారు ఇక్కడ రెయి. కాబట్టి దినిని వాయిదావేస్తే బాగుంటుంది. ఇంత ఇది చర్చన్న రెపు గోపాలరెడ్డిగారు ఏదో లిల్ల తెల్పి చర్చించాలి అంచే మనము విషయాలు స్థితిలో వుండవలిపే వస్తుంది. అందులేత ఇటువంటి అవకాశమును కల్పించటం మంది కాదేమోపచే

విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. గవర్నరుగారి ఉత్తర్వు వ్యక్తారం బడ్డెటు చర్చించబావికి ఈ గంటలను ప్రత్యేకించాము కానీ, ఇటువంటి విషయాలను చర్చించటం సాంప్రదాయము కాదేవో నని అభిప్రాయ పడుచున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— బడ్డెటు మీద discussion అనేది House కి సంబంధించినది కాని గవర్నరుగారికి దీనితో ఏమీ సంబంధము లేదు బడ్డెటు discussion time లో చిన్న చిన్న విషయాలను తీసికొపటమలో తప్పనేడు. బిల్లుల సంగతివేరు కాని ఇటువంటిని తీసుకోవచ్చును.

ఈ పోలిమ సద్ ఇంస్పెక్టరును admonish చేయాలని ప్రాదరాబాద్ ఏసంబ్లీవారు ఒక తీర్మానము చేస్తే దానిపై కొంత తర్వాన భర్తవ జరిగిన పీదవ అతనిని పిలించి, ఎడ్యూనిషన్ బదులు ఎప్పాలఱి తీసికొన్నాము. ఈ విషయమును 'సిప్పుళో' అనే అతను సరిగా * అర్థం చేసుకోండా ఏదో రాంకాడు. దానిని చూడుండానే ఇందుల్లో ఎక్కువాన్ వారు print చేశారు. వారు దురుదై శ్యంతో చౌచురించ లేదు. విప్పాళించి తెలిపి వారియులేదు. కనుక ఇద్దరు కూడా తుమించమని కోరారు. వారి ఇమార్జనమ వికర్గించా అంగీకరించ వలసిందిగా కమిటీవారు తెలిపారు.

Mr Speaker: The question is :

'That the Report of the Committee of Privileges relating to Sri Nipani's Case, which was presented to the House on 22-1-1957, be adopted.'

The motion was adopted.

Report of the Committee of Privileges relating to Sri Vavilala Gopalakrishnayya's case.

Sri G. Ganga Reddy: I beg to move.

'That the Report of the Committee of Privileges relating to Sri Vavilala Gopalakrishnayya's case, which was presented to the House on 22-11-1957 be adopted.'

Mr. Speaker: Motion moved.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇది వాచిలాల గోపాల కృష్ణ య్య గారి కేసు వ్యవహారము.

అయిన డైప్లొమోటివ్ లోర్డు మెంబరుగా ఏదో చెస్ట్సరు. దానిని వారు తలకీంచులుగా తప్పుగా వారిశారు. ఆ విషయమలో మంత్రిగారి జవాబుదారి ఏమిలేదు. అక్కుడముండి వల్పిన రిపోర్టు అణుంది. గుమాస్టు వారిపాఠ దానిపై కలెక్టరు దస్కుతు చేశారు. కలెక్టరుడి కూడా

1st March, 1958

Report of the Committee of privileges
relating to Sri Vavilala Gopalakrishnayya's case

270

తప్పులేదు. గుహాశ్రీకు వార్షింగ్ ఇచ్చి వుంటారు కనుక దీనిని విచారించవలసిన ఆవశయంతోని ఏక గ్రింగా అంగీకరించవలసినదని కమిటీ వార్షింది.

The Minister for Planning. (Sri V. B. Raju) No, Sir. The Committee has not recommended such a thing as giving warning to anybody.

ఎస్టేట్ స్పీకర్:— అదంతా మీరు చూచుకోవాలి. రిపోర్టుకు సంబంధించి ఏమీలేదు.

శ్రీ యి. కె. వి. కృష్ణావతొరం (తాడేపల్లిగూడం-జనరల్):— అభ్యక్తా ! మీకు ఒక విషయం మనవిచేయదలాను. మీరు “వావిలాల గోపాలకృష్ణ య్యగారి కేసు” అని బైటిక్ పేట్టారు. ‘సిప్పుణి’ కేసుఅంటే అర్థంవుంది కని వావిలాల గోపాలకృష్ణ య్య కేసుఅంటే గోపాల కృష్ణ య్యగారు నేరంచేసిన కేసు అని అర్థం అనుభుంది. దీనికి గుంభొమ క్రిష్ణైక్ ప్రానింగ్ వారి విచారణ అనో, తేక మరో విధంగానో వేరుపడితే బాగుంటుంది. కని వావిలాల గోపాలకృష్ణ య్యగారి కేసు అనబంప పారపాటని నేను భావిస్తున్నాను

ఎస్టేట్ స్పీకర్:— అందులో ఏమీ తప్పులేదు. వావిలాల గోపాలకృష్ణ య్య గారి ఫీర్యాదుకు సంబంధించిన కేసు. దానిని ఫీర్యాది కేసు అనవచ్చు. మద్దతులు కేసు అనవచ్చు అంచులో తప్పులేదు. *****

I shall only advise the Government that when the clerk has made a serious mistake they can just warn him or do something departmentally.

Sri V.B. Raju. I do not like to participate in the discussion, Sir. But in the light of the Report of the Committee, the Government always examines these things. Particularly, about taking any action I cannot commit here, Sir.

Mr. Speaker. It has nothing to do with the Committee Report. But, generally, when a mis-representation is coming from the clerk, I have a right to suggest to the Government to take some action against him. If the hon. Minister accepts it is all right. If he does not accept it, I do not bother.

Sri S. K. V. Krishnavatharam. Even if it is a mistake of the clerk, Government has to take the responsibility of the mistake, Sir.

Mr. Speaker. They have to see that such things are not repeated. Now the report has to be adopted by the House.

The question is :

'That the Report of the Committee of Privileges relating to Sri. Vavilala Gopalakrishnayya's case, which was presented to the House on 22-11-1957 be adopted.'

The motion was adopted.

శ్రీ జి. ఎల్లమండాడ్డి (కణిగి) :—అధ్యక్షుడు, మీరు “మంత్రిగారిది, కట్టకు గారిది తప్పు కాదు, గుమస్తాది తప్పు” అని అంయున్నారు. ప్రభుత్వానికి, మంత్రులు బాధ్యతవహిస్తున్నప్పుడు, మాప్రత్యుషంకు మంత్రులు సమాధానములు చెప్పుతున్నప్పుడు, ప్రభుత్వానికి బాధ్యత వహిస్తున్నది మంత్రులో, శక్తి ఉరిలో, గుమస్తాలో, విదానంగా అరోవించి రూలింగ్ లోప్పుమని కోరుతున్నాను.

Paper Laid on the Table of the House

Amendment to the Andhra Public Service Commission Regulation

Sri N. Sanjeeva Reddi · Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table of the House, a copy of Notification issued with G. O. Ms. No. 123, General Administration (Service-A) dated 24-1-1958 making an amendment to the Andhra Public Service Commission Regulations in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

Mr. Speaker. Paper laid on the Table.

BUDGET—GENERAL DISCUSSION

శ్రీ పేర్లలఘరి పెంక టెచ్చుర్లు:—అధ్యక్షుడు, మంత్రిగారు బడ్జెటును ప్రవేశపెడుతూ గత సంవత్సరమంతో విషాదములో మునిగి పోయాము. ఈ సంవత్సరము ఆనంద పరవతులముగా ఉన్నామని అన్నారు. దినికి కారణము విగులు బడ్జెటును present చేయడమేనని తెలియజేశారు. దీనికి వారు ఆనంద భైరవికూడ అలాపించారు. క్రిందటి సంవత్సరము అరుకోట్ల రూపాయలు లోటుగా ఉన్న బడ్జెటును, ఒక్కసారి మిగులుగా మార్చారు. అది ఏ విషాదముగా మార్చారు అన్నది కొన్ని శక్కులను పాశే లించి నట్టయితే బోధ పదుతుంది. కానీ ఆర్థిక మంత్రిగారు కొన్ని కారణములు తెలియజేశారు. కేంద్రం మంచి కొంత ఆదాయం వచ్చింది, తరువాత పన్నుల ద్వారా కొంత ఆదాయం వచ్చింది, కాబట్టి లోటు బడ్జెటు మిగులుగా మారించి చెప్పారు. న్యాయుగా చూస్తే అది నిజం మాత్రం కాదని నేను రుజు చేస్తున్నాను.

ఈ విచారాలు తయారు చేయుటకో నాకు వ్యవధి చాలా తక్కువగానే యున్నప్పటికీని, కొన్ని విచారాలు సభారాటికి అందిస్తున్నాను. ఈ సభారాట ఆమోదించినటువంటి, అనేక పద్ధతిలకై, కేపాయించిన మొత్తాలను ప్రభుత్వం ఇర్పు చేయలేదు. ఆ ఇర్పు చేయకుండా మిగిలి పోయిన, గత సంవత్సర మొత్తాలే దాదాపు అరుకోట్ల రూపాయలు పరకు ఉన్నావి. మంచి ఆమోదించినటువంటి పద్ధతిలను ఈ విషాదముగా ఇర్పు చేయక పోతుట గర్చించరిన విషయము. కొన్ని కొన్ని పద్ధతిలో ఒక్కటమ్మిడీ కూడ ఇర్పు చేయ

శేడు. ఇంక్రీజ్ ఆఫ్ డియలైన్ అలవెన్స్ క్రిండ 3 లక్షల 11 వేలు allot చోట ఉంచురో ఒక్క పైనకూడ ముట్టకుండా ఆ మొత్తాన్నిపొచుత్త ఉద్యమమహోక్మేహాను దీప్మించే మొప్పెక్క రాచి 26 లక్షల రూపాయిలు కేబాయిస్తే 19 లక్షల మాత్రమే ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

Public Health Department పద్ధతి క్రింద చాలా మొత్తం ఖర్చు పేట్టుకుండా ఉంచారు. దీనిలో ప్రధానంగా మా దృష్టిక్రియ తీపుకొని పస్తువ్వాను. డిమాండు నెం. 19 కో చూచినప్పుడు యుతే Maternity and Child Welfare Centre కు 10 లక్షల కేబాయించి 8 లక్షల మాత్రమే ఖర్చు చేయుట జరిగింది బ్యార్డో ఆఫ్ లెబరేటింగ్ రెండు లక్షం ముఖ్యమి వేలు కేబాయిస్తే, ఒక రఘునాథ్ క్రాడ ఖర్చు చేయబడిందు. నీలోఫర్ మెటవ్విచే పస్పులుకు 3 లక్షల శాంక్నెన్ చేస్తే ఆ మొత్తం అలాగే ఉండిపోయింది. “Training of Sanitary Inspectors, and staff of rural sanitation” కు లక్ష రూపాయిలు మంజూరు చేసే అందులో ఒక్క పైన ఖర్చు కాలేచు Primary Health Centre కు 4 లక్షలు 50 వేలు ఉంచే ఖర్చు సున్నా! అధ్యక్షుడు, ఈ విభాగముగా ప్రజాకు సాంబంధించినపుంటే ముఖ్య కార్య క్రమాలలో ఖర్చు చేయకుండా ఉండుట ఉంతవ్వునైన విషయముకాదు. మామూలు పద్ధతిలు అంతా బాధ పడ వక్కరలేదు. విద్య, అరోగ్యము మొదలైన వాటికి ఖర్చుచేయ లేదంటే, ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఏమనాలో ఆర్థంకావడం లేదు. డిమాండు నెం. 17 ను చూచినప్పుడు యే గపర్న మెంటు ప్రాథమిక్ కాలేజీలకు 29 లక్షలు కేబాయించి, 23 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. Education పద్ధతి క్రింద కూడా చాలా డబ్బు ఖర్చు చేయలేదు. గపర్నమెంటు ఎంబుడెక్ స్కూలుల్ని, 22 లక్షలు కేబాయించి ఒక్క రఘునాథ్ ఖర్చు చేయలేదు. Local Boards schools కు 17 లక్షల కేబాయించారు. అది అట్లానే ఉంది. ఆదే విభాగముగా “lumpsum Provision for increased D.A” క్రింద 7 లక్షలు కేబాయించారు. దానిలో కూడా ఖర్చుపెట్టింది ఏమిలేదు. విటి అస్థిటిక్సన్స్ డ్రై విషయంలో చూచినప్పుడు యుంటే ఒక గపర్నరుగారి భమానికిమాత్రం, అనుకొన్నదానిని చక్కగా వినియోగించుకోగలిగారు. విగిలిన వాటికి ఎందుకు ప్రాముఖ్యత యువ్వదేదో నాకు అర్థం కాకుండా ఉన్నది. దీనిని బట్టి చూచినట్లయితే అధికారులకు, కావలనిన నదుపాయాల విషయంలోనే ప్రథుత్తం ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుతున్నది. గాని, ప్రజాపాల కార్యక్రమాల అమలుకు అంత ప్రాధాన్యత యుమ్మట లేదని తేఱ తెల్లుపుటుంది. General Administration కు 97 లక్షలు కేబాయిస్తే 104 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. అధ్యక్షుడు, వారు ఈ విషయాలు జాగ్రత్తగా విశాలి.

అర్థిక వంటి (డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి):— జాగ్రత్తగా విసుటలేదని ఆరోపణ చేయుటాన్ని వ్యాయము కాదు.

శ్రీ పిల్లలమ్మర్ వెంకటేశ్వరర్ :—వారు ఈపోంచుకొన్నారు. నేను ఆరోపణ చేయలేదు.

పిల్లలమ్మకు రూ. 15 లక్షలు కేబాయిస్తే రూ. 19 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. Medical కు రూ. 73 లక్షలు కేబాయిస్తే రూ. 53 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి రూ. 20 లక్షలు దాచుకొన్నారు.

Education కు రూ. 51 లక్షలు కేబాయిస్తే రూ. 44 లక్షలు ఇర్పు పెట్టారు. Stationary and Printingకు రూ. 10 లక్షలు కేబాయిస్తే రూ. 15 వేంతో ముగించుకొన్నారు. Communicationsకు రూ. 76 లక్షలు కేబాయిస్తే రూ. 56 లక్షలు ఇర్పు పెట్టే రూ. 20 లక్షలు మిగల్చుకొన్నారు. ఈ రకంగా యివ్వితక్కు వేసినట్లు యతే మొత్తం సమారు రూ. 6కోట్లు వచ్చాయి. ఇంకా తెల్పులు తీసినట్లు యతే, యూ పద్ధు పెరుగుతుండే కానీ తగ్గదు. ఈ సందర్భంలో నేను మీ ద్వారా మంత్రివర్గానికి చెప్పేదేచింటే, ఏదయూనా పని మీరు (ప్రారంభించ తలచుకుంటే, కార్యక్రమాన్ని తయారుచేసికొని అందుకే allotment అడగండి. Estimates ప్రారంభమయ్యాయని తీసుకు వచ్చి మాచేత వోటు చేయించుకోవి, [పటలలో ఆశ కల్పించిన తరువాత పీరు దానిని ఇర్పు పెట్టుకుండా అట్టే పెట్టితే, పీ చైన, మా పైన కూడ అవిశ్వాసం ప్రభిలడానికి కారణమవుతుంది అని నేను మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ విషయంలో జ్ఞాగ్తగా వ్యవహరించవలనని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఎవరి దృష్టికండి ?

శ్రీ పిలలామార్రి వెంకట్టుర్లు:—మీదృష్టికి అంటే మీద్వారా “పారు.” పారంచే ప్రభుత్వం వారు.

Mr. Speaker : Kindly use parliamentary language.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: There is an impersonal aspect in Parliamentary language.

Finance Commission వారి సిఫార్సుం ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకిచే వాటాలో కొంత పెరుగురథ పచిన మాటలావమే, కానీ పన రాష్ట్రం నుంచి కేంద్రం పసూలు చేసే పమ్మకు ఇది వస్తైన వాటా కాదు. Planning Commission ఈ రోజున పన రాష్ట్రంలో రూ. 30 కోట్లు ఇర్పు పెట్టి బోలోంది. పూర్వమన్న understanding ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 20 కోట్లు, మనం రూ. 10 కోట్లు భరించవటింది. కానీ యూ నాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ. 18 కోట్లు మాత్రమే పెట్టుకొంటోంది. అంటే ఆ విధంగా రూ. 2కోట్లు తగ్గింది అనుమాట. కేంద్ర ప్రభుత్వం అనేకమన్నలు ద్వారా మన వద్ద పసూలు చేసున్న మొత్తాన్ని మనకు మరలా యివ్వారన్నమాట. వారు పన తో పెద్ద మోర్ఫోనీ చేసారను కోటం చాలాపాటాయి. 1957—58 నం శక్తారం Budget సమావేశించి పన ఈసన నభ ఎప్పుడు సమావేషించా పస్సులు పేసే కార్య క్రమాన్ని వరిస్తూ వచ్చింది. ఇప్పీ చూసినట్లు యతే మనమీద పస్సుల భారం కూడా విపరితంగా పెరిగి శాలోంది. ఈ సంపత్తారం యివ్వుడు మనకిచ్చిన అంచనాల ప్రకారం రైతాంగం మీద రెండు కోట్లకు లూగా పస్సులు వేయడం జరిగింది. ఈవిధంగా పనం యివ్వి పోలిచూస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంత ఎక్కువ యిచ్చిన మాటలావమే. కానీ ఎంత ఎక్కువ రావాలో, మనకు ఎంతవస్తే పన అభివృద్ధికార్య క్రమాలు కొసాగడానికి పిలు పుంచిందో, అంత ఎక్కువ యివ్వలేదనే విషయం స్పష్టంగా బోధ పదు తుంది. పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఎంత త్యరగా పూర్తి అయితే, జాతీయ ఆధాయం అంత త్యరగానూ, అంత ఎక్కువగానూ పెరుగుతుంది. కేంద్రప్రభుత్వ నే ఎరి మాత్రం యిందుకు పుష్టకరించబంటేదు. ఒకపెద్ద

Project ను తీసుకోవి, త్వరగా పూర్తి చేయడానికి National resources అన్ని కూడా కెంద్రీ కరించకుండా, అంద్రకోసం గట్టిగా అడిగేపరు ఎవరూ లేరని, ఎంతోకంత మొత్తం యివ్వడం జరుగుతోంది. వాగచ్చుసాగరం ప్రాజెక్టుకోసం రూ. 11 కోట్ల లడితే రూ. 7-8 కోట్ల యివ్వడం జరిగింది. ఆ నాడు యావత్ ప్రణాసికం పెద్ద అంధోళ చేసి కెంద్రం చేత వాగచ్చుసాగినే ప్రాజెక్టుకు, తుంగభద్ర ఎగువ కార్బూ ఏప్పించుకోవాలు.

తుంగభద్ర ఎగువకాలవ రాయల్నీమకు చాలా ప్రామాణ్యమై నది. శ్రీ సంజీవరామ్ గారు దీనికోసం ఎంతో పాటుటడి sanctioని చేయించాలనిచెప్పారు. ఈ ఎగువకాల్నాకు పంచప్రానికి రూ. 40 లక్షలు మార్కు త్రంకేచాయించడం ఇరిగింది. ఇది సుమారు రూ.13 కోట్ల ప్రాజెక్టు. ఈపట్టుకేచాయింపు యిదీఫంగా సాగితే యావమి విష్ణుసంతృప్తులకుపూర్తి చేయగలుగుణాలో ఒక్కసారితాచీంచమని విజ్ఞాపిస్తా చేసున్నాను. ఇప్పుడుకేచాయింపుప్పు డబ్బు Officers కేత, భాగ్యాలకే సాపోతుందికాని ఒకమైలు కాలవ త్రప్పదానికి కూడాఆమకాసంలేవి వరిస్తితిలో పున్నచి మిచ్చిప్పికి తీసుకుమస్తున్నాను. Finance Commission పారి report చూస్తేమను ప్రభుత్వానికి సుమారు 140కోట్ల అప్పువున్నట్లు తెలుసోంది. అంచులో ఎక్కువథాగం 4%, $4\frac{1}{2}\%$ వక్షిరేటులో మనకు కేచాయించడంఇగింది. అందువల్ల ఈపడ్డిల క్రించే మనం సుమారు ఆరుకోట్ల ఖర్జుపెచుతున్నాము.

ఇది కూడా చాలా పెద్ద మొత్తం. కేంద్రపద్ధత్యం మనద్దు రమంచి రుగ్ లోట్ల వక్షిర్మాచేణా మసూలుచేయడం ఒక వ్యాపారంగా కనిపిస్తున్నది. కొన్నిగామాలలోను ముఖ్యంగా చిప్పుపుట్టాలలోను కేంద్రం అస్థలిప్పడంకోసంకొన్ని Banks పెడతారు. చారుమాటికి నెలకు రూ. 12-15 లు వడ్డి మసూలు చేస్తారు. ఆపర్ట్రుతిలో కేంద్ర ప్రభుత్వానిధం కనిపిస్తున్నది. Finance Commission వారిసిపోలును కేంద్రం అంగీకిరించినట్లు ప్రతికలటో చూసి చాలా పంతోసంచాం. వడ్డిరేటు ఎంత తగ్గుతుందోనని తెల్కులు చూసుకోవడం ప్రారంభించాం. కాని యిష్టుడు మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ కేంద్ర ప్రభుత్వం యింకా Finance Commission report ను అంగీకిరించలేదని చెప్పారు. వడ్డిరేటుక్కు కారితే మనకు చాలా యిఱ్పుంచులున్నాయి. ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టుకూరకు అప్పులుచిప్పుటు ఆ ప్రాజెక్టుపూర్తి అయిన్నటిమంచి వడ్డిమసూలుచేయడం వ్యాయం. ఒక private individual ఏవరకుని వడ్డో, ఏ Bank వడ్డో అప్పిసుకోంటే, దాన్నివెంటనే పరిశ్రమలో గాని పాఠంలోకాని పుపయోగించుకోని ఆధాయం సంపోదించుకోమటకు అవకాశంపుంచుంది. కాని ప్రభుత్వంపెద్ద Projectes కు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు productive side న sink చేపమ్మడు అది పూర్తికాకుండా results చేతికందకుండాపడ్డి చెల్లించడంవ్యాయంకాదు. అట్లాకాని పక్కంలో ప్రభుత్వం ప్రజంమై ఎన్నిరెట్లు పమ్మలు అధసంగావేసినా అవచ్చేసామ్ము ఈ వడ్డితీర్మానికి పరిపోదు. ఈవిషయాన్నిప్రార్థించుకొని వాగచ్చుపాగిన్ ప్రాజెక్టుకు యిస్టే అప్పుచైన ప్రాజెక్టు పూర్తిఅయి మనకు (return) ప్రతిఫలంచే రోజునంచి వడ్డియిస్తామనే వరశుకు కేంద్రాన్ని ఉప్పించాలి. వాగచ్చుపాగిన్ ప్రాజెక్టునీర్మాణంలోయించడకు రు. 40 లక్షలు పాటుపుచేకుమనిచెప్పారు. అది చాలా సంతోషించమినిచెప్పాయి. అక్కడార్యుపెట్టే. డబ్బు దుర్నినియోగించాకుండా పర్ములు తీసుకోవటి వుంది. ఈనాడుమనంలేనేక ప్రధాన సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నాను. విశాలాంధ్ర నీర్వడి

నమ్మచేపుంచి యాని మరీ ఎక్కువయినాయి. వీటన్నిటినీ పరిశ్రీలింఘక్ పంసిన అవసరంటిత్తె నావుంది దురద్యుష్టవైత్తు— తపమస్తులన్నీ మంత్రి తిఱా ఏర్పడ్డు కే ఉదయంచాయి. Integration of laws అన్నారు. ఇప్పి ఏవిధంగాచెయ్యాలని ఆలోచించడానికి మారుగా, మా Deparments కో చాలా తెలివైన I.C.S officers పున్నారణి చెప్పి Departments డ్యూలా చేయండం చాలా పొరపాటు అని నేను మంత్రి వర్గానికి మనవిచేస్తున్నాము.

ఇక్కడనుంచి వచ్చినపారిలో బాగా అమృతవంగల మంత్రులు మాటీమంత్రులు, పభ్యులుగావున్న High Court వేళ్ళు, వీశ్వందరూ సాపుధసంగ కూర్చోని, ఈ తెలంగాణా చబ్బాలలో మంచి చెడ్డంచ గుర్తించడానికి అవకాశం ఇప్పుకుండా లేక బయటునుంచి కొంతమందిని ప్రిసుకు వచ్చి Law Commission వేసి, అంధ్ర, తెలంగాణా చబ్బాలలో లోపాలను సరిదిద్దించుకుండా, కేపం Officer లు మీద Secretary లేది ఆధారపడి అన్నిప్పిచ్చయాలు వాళ్ళకు పూర్తిగా తెలును లుపకోవడం చాలా పొరపాటు. చబ్బాలును వాళ్ళు క్రూళ్ళింగా వదిని పుండుమ్మ, ఏ clause లో ఏ implications ఉన్నవో తెలుసుకుని పుండుమ్మ. అంతమాత్రాన వారిపొద ఆధారపడి వాళ్ళు తయారు చేసుకు వచ్చిన Act లను, బిల్లులను, తు.వ. ఉప్పుకుండా pass కావలిపిందేని, ఇక్కడకోరడం సిపాటు.

ప్రజల ఎన్నికడ్వారా వచ్చినటువంటి మంచి Legal knowledge ఉన్నటువంటి pleaders, ఇక్కడపభ్యులుగావున్నప్పుడు పోర్చీ విశేషాలు లేకుండా, అందరూకలని ఆలోచిస్తే నేడ్జపాటు, ప్రభుత్వానికి, ఉపయోగకరమైనటువంటి చబ్బాలు రయారపుత్తాయి.

మొన్నానే, ఒకబిల్లును అన్నిపక్కాలవారము, Select Committee కి పంపించాలని కోరాము. మా విష్ణుపేటికి విరుద్ధంగా Bill pass కావలిపిందేని pass చేయ్యడం జరిగింది.

ఈ integration వల్ల వచ్చేకష్టాలు చాలావ్యాయాలని ఆసేమంది point out చేస్తావ్యాయాలు అన్నలు ఈ integration of laws అనేది ఒక Law Commission కంటిరి చేయడానికిని. దీనిని ప్రజల సహకారండ్వారా చెయ్యునానిన అవసరం ఎంతైనా వుండవి మిట్టేప్పికి తీసుకువస్తున్నాను.

రాష్ట్రం వీర్పడక పూర్వం విశాలాంధ్ర మంత్రంది అంటే, అంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న ఉద్యోగమైనందరూ ఎంతో సంతోషించారు. వెంటనే రావాలన్నారు. దీనికి కారణంహారు ప్రత్యేకమైనటువంటి సేకర్యాలను అస్థించారు. తురకు కొద్దిపైటి సేకర్యాలైనా పొందగలమని, ఆశించారు. కానీ, ప్రభుత్వం వారిని పూర్తిగా నిరుత్పాపావరించి, అంతేకుండా నిందింవారుకూడా. అందువల్ల తెలియ జేసేటి ఏమనగా ఉద్యోగమైలు legalగా ఉండాలన్నప్పుడు, వారితో పని బాగాచేయంచుకోవాలన్నప్పుడు, వారికి నేడు యినున్నటువంటి జీతాలు, భత్యాలు సద్గ్యానియోగం కావాలన్నప్పుడు, ఈ pay scales కో తారతమ్యము లేకుండా ఉథయ ప్రాంతాలవారికి ఒకే రకమైన scales నిర్ణయించాలని చిప్పిచుట్టాము. ఈ విషయంలో తెలంగాణ సిద్ధులను ప్రత్యేకంగా అభిసందిష్టున్నాను. రాష్ట్రం వీర్పడక ముందే, ఇక్కడ జీతాలు తగ్గించకూడదు అస్థించువంటి, పోచొని పొందములో వారు చాలా

విజుల ప్రదర్శించారు లేకపోతే తప్పకుండ కూరాటికిటారి టోల్సు ర్సీంచి పుండేపారు. కమిషన్చె కొన్సైంటో, వారికి నీ విధంగా తగ్గించారో, నేను point out చెయ్యాలసు.

ఈ Services విషయంలో, అక్కడమంచి వచ్చివాళ్ళు ఇక్కడిపారిలో సమానప్పెన జీరాలు ఇయ్యాలని అంగులున్నప్పుడు దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు చాల భల్లేక్కిగా సమాధాకమిచ్చా ఇమ్మంటో పెట్టివలసిన కాలేజీని అప్పుటియుమంటారా? లేక గుంటూరులో ఆంధ్రాద్రి తెయ్యుద్దుచుకోన్న Hospital రు, అప్పుటియుమంటారా? Kurnool లో Medical College ని మరాపి పెయ్యు మంటారా? లేక ఈ N. G. O. ల జీరాలు పేండులికి ప్రిమ్యుకంగా ఈ N. G. O. ల fund గురించి, ఏకైనా ఒక వర్షాన్ని దొయ్యుమంటారా, అలి ప్రత్యులు పెయ్యుకం మొదలు పెట్టారు. కణ్ణాటి సమాధానాలు ఇస్యురం పీచాలక క్షుట్లెన్డ వచ్చి కాదు. ఉదే ధోరణిలో సేసుకూడా వారిని కొన్ని ప్రత్యులు హెస్ట్రేచు (1) ఇప్పుడు మంత్రులు చేసుత్తా ఖర్చుకు ప్రత్యేకమైన పశ్చావేశమా? (2) ఎండ్ర Travelling Allowance అండ్ర ప్రత్యేక పశ్చావేశమా? లేక (3) మారుందరమూ సెలకు 150/- రూపాయలు తీసుకోవడానికి, ప్రిమ్యుకాగా ఎక్కువ పశ్చావేశకుర్చుచూ?

ఈ రోజు ఇది ఒక జాతీయ సమస్యగా మన ముందు వున్నది. ప్రక్కన కూర్చున్నట్టువంటి సెడర్లోనున్నస్థలు ద్వేషిలు ఎక్కువయిసేటున్నాని. వీటిన్నిటినీ తొలగించేఖాళ్ళత ప్రభుత్వం మీద వున్నది ఈ జీరాల పొచ్చింపుకు ఒక కోటో, డండు కోట్లో అదనంగా ఖర్చుకూవచ్చు. కానియ్యిండి. పశ్చా ఏమి లేదు. వారినండి work ఎక్కువగా Extract చేయించుకో గల్లుతామను. ఇప్పుడ్ని ఆలోచించకుండా వాళ్ళంతా పుంటానే ఉంటున్నారుతే ఆనే ధోరణిలో మాబ్లాడితే ప్రయోజనం ఏమిలేదు.

అంతేకుండా ఈ promotions లో officers కు Jobs allot తెయ్యుడంలో వాళ్ళలో వాళ్ళకే చాల అసంతృప్తి కలుగుతున్నది. ఇలా, ఎందువల్ల కలుగుతుందో అలోచించాలి. దానిని పరిష్కారించే మాగ్గాన్ని అలోచించాలి.

అంధ, తెలంగాణ ప్రజల మధ్య ఏ రకమైనటిపాటి విదేశాలు లేకండా, సిదర భావంగా ఉండేశాగు, అవకాలుక్కించాలి. పరప్పుర అభిప్రాయఫోదలున్నప్పుడు, వాటిని పాటించకుండా, వారికి వచ్చ పెప్పి వారి విక్షేపించి పొందాలి.

Osmania University Vice-Chancellor నియామకమే దీనికి తార్కాణము. విద్యార్థిలోకం అంతా శర్లడ్లిపోయింది. దానికిరణం, కేవలం అంధ ప్రాంతం మిాద ద్వేషంండి అని ఆసుకోవడంచాల పొరపాటు. అవలచించే వద్దతులు తప్ప. వారు ఆడిగింది చుంచేచేక్కో కొంతకాలాలారి ఇష్టపసారంగా కొనపిగించాలి. పరప్పుర ఆత్మ విక్స్యాం కలిగించాలి. ఇస్యుటేన్సు ముంచుకు పోయింది ఏమిలేదు. వారిలో నరితయిన వాతావరణం కలుగేయ్యాలని కోరుతున్నాను.

ఇంకోవిషయం ఏమంచే, ఈ Mufusil లో ఉన్న ఉద్యోగాలకు అదవంగా 6 రూ. కరువు భట్టం వర్తింపజయ్యదంలేదని వాట్చు గోలపెడుతున్నారు. ధరలు పెరిగినాయి అనే విషయం తెలిసుండికూడా వారిని నిర్ణయిస్తే నమంజనమైనది కాదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాన్ని ఉన్న ఉద్యోగాలకు అదవంగా 6 రూ. పుపహ్యానం తోనే చెప్పారు. ఆ పుపహ్యానం విన్న తరువాత మవ N. G. O. ల తరఫున ఆ మంత్రితొరిని అక్కడకు వచ్చి పాక్షము ఇమ్మంచే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉద్యోగాన్ని ఉద్యోగాలకు అదవంజని చెప్పిఉండే వారిని నాకు తోస్తుప్పుది.

Dr. B. Gopala Reddy : The hon. Member is right.

శ్రీ పిల్లలమయ్యి వెంకటేశ్వర్రు :—కాబట్టి యిప్పటికైనా సరే ఈ అదవపు 6 రూ. ఉన్న Mufusil లో ఉన్నారికి వర్తించేటిల్ల చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

కోటి, రెండు కోట్ల రూపాయలు అప్పచేసి అఱునా ఏకట్టుడాలను మానేయకుండా colleges ను మూసి వెయకుండా మిగతావాటికి ఏ విధంగా allot చేస్తున్నారో అవిధంగానే ఈ N. G. O.'s కు కూడా allot చేసి పుచ్చోగస్తులను తృప్తి పరచాలి.

అందరూ జీతాలు ఎక్కువచేయాలని గోలపెట్టుతుంచే Local Boards ఉద్యోగాన్ని ఉజ్జీంచడానికి పూనుకున్నారు. ఆ గవర్నర్ మెంటు ఆర్డరు స్క్రమంగా లేదని ఇదివరకే చెప్పాము. దానిని ఈ House లో Table పీడ పెట్టినప్పుడు మంత్రితర్థం పూర్తిగా examine చేసిందా అని అడుగుతున్నాను. చేసి ఉంచే ఇలాగ అయ్యేది కాదని నా అభిప్రాయము.

అద్యాచ్చా, అన్నింటికంచే ముఖ్యమైన విషయము మరంతొరి పుపహ్యానముతో ఉండవలసి వది, తెలుగులో మన వ్యవహరములు సాగించాలనేది, తమిళవారు కశనవథలోను యితరవ్యవహరములోనే తమిళమును రాష్ట్ర భాషగా తీసుకోవాలని వారు ఏకగీరింగా తీర్మానించారు. ఈ విషయమైన ముఖ మంతొరి ఇన్నిమాధవము ఏమిటి? కానములు అస్తి తెలుగులోకి రావాలని కోరుతున్నారు, అఱుచే తెలుగులని పెక్కు టీలు, సుమార్చులు, ప్యానలుపున్నారు. వారిసందర్భిని తీసివెయ్యమంచారా? అని అన్నారు. ఆలా ఎవరు అడిగారు. వారు కశనవథలో ఉన్నట్టుపుట్టు కొంచెంగారచముగా మాటల్లాడే బాగా ఉండునని నేను అభిప్రాయ పడుచున్నాను. ఇక్కడ అంధ్రచరులు ప్రధానమైన స్టోరలోపున్నారు. బడ్డట్ పెమురాందము తయారు చెయ్యడం చాలా క్షుమైన విషయము, ఇంగ్లీషులో అలాటు చెపివారు తెలుగులో ఆర్దిక విషయాలు పద్ధతిల తయారచేసి పెట్టారు, అది బాగా ఉన్నది ఏలికి పుచ్చోగములు తీసివెయ్యనవసరమయిలేదు. వారు తెలుగు నేర్చుకొలేరా?

రెండు రాష్ట్రములు ఒకే రాష్ట్రముగా రూపాందరచమునల్లి కొంతచిక్క వచ్చింది. ఇంగ్లీషు త్వరలో తోలగించి తెలుగును అధికారభాషగా చేస్తే మంచిదని నేను విజ్ఞాపిటి చేస్తున్నాను.

Regional Councils ఏర్పాటు చెయ్యాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నూచించింది. దానిని గురించి వర్ణించు, మాట అఱునా మాటల్లాడుతారా అంచేలేదే. మాచన కూడా ఎక్కడాలేదు. దినిని

విర్మాలు చెయ్యడానికి ప్రయత్నంచేస్తున్నామని గాని, గపర్లుకు వ్రాసిపడుకోవాలి, ప్రసిద్ధేయకు వ్రాసినాము అని గాని చెప్పాలిదే! ఇది అనంతప్రాప్తి కరముగా వస్తుది.

భూమి సంస్కరణలు అంటే మన మంత్రిత్వాగ్గా కంగ్రెసుపరైస్ క్షత్రి రేకెటాగా ఉండని అందరికి తెలిసిన విషయము ఆవిష్యమయై ఆలోచన అంయాలేదే. కాసమావేశము మగిసేలోను బిల్లు ప్రజాభాధి ప్రాయానికి పంపుతానని కావెంకబర్లుగారు అంయున్నారు గాని, ఆర్కిక మంత్రిగారి ప్రపంచముచూస్తే ఒక్కమార్కెట్లేదు,

Dr. B. Gopala Reddy : It has nothing to do with the Budget. Land reforms will not bring any money to the Government. Why should I mention it in the Budget speech.

శ్రీ పిల్లలంపుర్రి వెంకచోక్కర్లు:— ప్రఫుత్వంచారి policy గురించి చెప్పవచ్చునకదా? Road Transport nationalisation విషయములో ఈ సంపత్తురము మనకు ఎక్కువ రాబోతుంది అన్నారుమంత్రీగారు. 190 లక్షం 95 వేలులనిభడ్డి యు ఏస్ట్ మెట్లుకో ప్రాయమింది. రిమ్మాప్సైమెట్లు 216 రెసిప్ట్స from Passenger traffic 167 లక్షల 7 వేలు మాత్రమే ఉన్నది. ఎందుక్కా ఈతకుప్రాత వచ్చిందో. ఆలోచించవచ్చెను. నేడ్లున్నాజే ఇమ విషయములో హక్కు పాతంకుండా ఆప్టి ప్రాంతాలకు చెయ్యాలి. ఒకపోసీ ప్రారము చెయ్యాలి ప్రజలమారాము ట్రైవర్లు, కండక్టర్లుసహకారంకావతచెపు. కొంతమందిని ట్రైవర్లునుతిము కొనడము లేదని ముఖ్యమంత్రీగారు అంయున్నారు. బస్సులు surplusగా ఉన్నవి ఆర్కిక మంత్రీగారు చెప్పున్నారు. తెలంగాణలో బస్సులు రెట్లేంపుచేసినా ప్రయాణికులు ఉంటారు. ప్రయాణికులు కండక్టర్లు దయారాళ్ళిణ్ణంపీద ఆధారపడుటని వస్తున్నది. దేఱ్లు పెంచకుండా మనము చూడవచ్చెను.

Administration లో కొన్నిముఖ్యమైన మార్కులు తీసుకు రాశసి యున్నది. పస్సులు అర్థికంచేయడంగురించి ఆలోచించడమనటల్లు మాత్రంలాభంలేదు. వేనిపస్సులు స్కూలుకు మనుండిగునట్టు, చూడవచ్చెను. దీనికి administrative changes ఏని తీసుకురాదంచు కొన్నారో బ్రిటిషువారి బ్యాల్కస్టేవే కంటిన్యూచేస్తున్నారు. గాంధిగారు చెప్పినట్లు, తెల్లుబురాక్కిలీసేయి క్రొన్బురూక్కే రావడానికియా. మనము వ్యక్తిగతం సంపాదించినది. తెల్లుబోర్డులు వచ్చున్నారు. తెహ్మారెడ్డిగారు మార్కెటింగుకమిటీలకు నామినేషను చాలాను అన్నారు. ఒక్క ఎఫంటీ క్రిమ్మాతం ఎన్నికలు ఉంచేవాలను అంయున్నారు. ప్రధానమైన మార్కులు చెయ్యవచ్చెను. నాకు ఈఅవసరము ఇప్పి నందుంకు విచారించుకొనుటానికి భస్యునాదాలు అర్పిస్తున్నాము.

Mr. Speaker: I shall give [the hon Member Dr. Chenna Reddy fifteen minutes because he is an ex-Minister and can give some valuable suggestions.

ఎస్. ఎస్. చెన్నారెడ్డి (వికారాబాదు—జనరల్):—అధ్యక్ష, ఈపోర్టు బడ్జెట్ గజసారి కన్నా ఆకాశమండ్ల వాతావరణంలో పుణ్ణించబడింది. అని ఆర్కికమంత్రీగారు చెప్పారు. అదినిషముకాబుతే

నంగి చెప్పడానికి ఉద్దేశించినాను. నిజానికి అంకిలు వివరాలుచూస్తే ఈబడ్డెట్లో అనేకమైనలోపాలు కనబుట్టాయి. అంద్రలో ఆదాయం 38 కోట్లు 33 లక్షలు Estimate చేసిపుంచే తెలంగాచాలో 25కోట్లు 32లక్షలు దీనికిభర్యా. అంద్రలో 40 కోట్లు 5లక్షలు, తెలంగాచాలో 22కోట్లు 9 లక్షల ఖర్చుపెదుతున్నారు. సర్కాల్ని అనేది $2\frac{1}{2}$ కోట్లు తెలంగాచాలో ఉంచే అంద్రలో 1—72లు ఉండేటు పుండి. తెలంగాచా రైకట బడిన ప్రాంతము. అక్కడ పక్కాఫలర్యా చెయ్యడమనేదు. తక్కువ ఖర్చు చెయ్యడము ఏపిథమూగా సమర్థస్తియమో నాకుఛిపోండచానికి వీలులేకుండాపుస్పది. ఇది లోటు ఉండేటు కాదని చెప్పడంజరుంటూ పుండి. నిజానికి కేవలము తెలంగాచా ప్రాంతమునకు ఆదన ముగా ఖర్చుపెడిత్కొచ్చయముగా ఉండి. 25,27కోట్లు అయినా ఖర్చుసెడితే న్యాయముగా పుండేది. ఇందుకు నా వివారము కాబిలున్నన్నాను. ఎస్టేమేటు, చూస్తే అంధరీలో 34 కోట్లు ఉండేటులో పుంచే 37 కోట్లు ఖర్చుచేసి. తెలంగాచాలో రూ. 23 కోట్లు ఆదాయంఉంచే రూ. 20 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడము ఏమిటి నెనుఅదుగుచున్నాను. ఇదివెపుకబడిన (ప్రాంతము గుంటూరుజిల్లాలో) ఉన్నిటి చౌస్తూత్తు మొత్తం లొమ్మెది తెలంగాచా జిల్లాలకు లేపులని వారు ఒస్కుంటున్న విషయమే. విద్య కు తెలంగాచా 5 కోట్లు 40 లక్షల ఖర్చుసెట్టాలంచే 4 కోట్లు 40 లక్షల సుమారు 67లక్షలు ఎందుకు తక్కుఫలర్యా పెట్టారు. అని నేను అడుగుచున్నాను ఇది నరైనపడ్డతికాదని అందరకు తెలు నును. అం ధర్తో 6—18 లక్షలు పుంచే 6—40 లక్షలు ఖర్చుచేశారు. దానికి నాకు ఏమిదుఃఖ ముగా తేచు. సంతోషముగానే పుస్తరి. కాని తెలంగాచా ప్రాంతములో ఖర్చుపెట్టులేదని ప్రభుత్వర్ఘీణీకి తీసుకు వస్తున్నాను ఈవిషయాలిచ్చి దృష్టిలో పెమ్ముకోనే ఆదాయ తెలంగాచా రీబినలు కమిటీ పుండా ఐని అన్నారు, ఆనాడు మంత్రాలిపిరాళం షైలారిచూస్తే ఏమిా అర్హంకాకుండాపుస్పది రూల్ని ఇంకా చెయ్యడమనేదు. కంజాబిలో పంచాంగి ప్రాంతము హింది ప్రాంతము వేరు వేరుగాని ఇక్కడ అవిధమైన క్షాం ఏమిా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదు రూల్ని చేసేదానికి 14 మాసాల పట్టింది. ప్రించి 1వ తేదీన గజెట్టపస్తే ఇంకా ఏడింగ్ చర్యతీపకోలేదు. Notification లో rules ఉన్నవి. అది మెంబర్లకు నంబిపెట్టువసిన భాద్యత ప్రభుత్వమువిాదపుస్పది ఎందుకు యింకా ఇవ్వలేదని నేను అడుగుచున్నాను. స్పీకరుగారి దృష్టికి ఈ విషయము తెచ్చున్నాను సెలరోజిలయినా యిప్పుడు ఏమితొందర ఏమి మనిగి చేయింది అంటున్నారు కేంద్రమారు సూచన చేశారు. దానిలవరంపుస్తప్పడు ఎందుకుతపమిటీని కట్టినుచెయ్యలేదు అని ఇంరాధ్యతతో కూడినదేనా ఆది అడుగుచున్నాను.

ఆంద్రలసంటీ రూల్నిలో చూస్తే 18—ఎ కలుపుతుగాను రీబిన్ కమిటీని form చేస్తూ ఇండియా గవర్నమెంటు చేసి గజెట్ నోటిఫికేషన్ లోనే పుంది. ఈ విషయం రివెన్యూ మంత్రి గారికి ఎందుకు తెలియదో నాకు ఆశ్చర్యముగా పుంది. రివెన్యూ మంత్రిగారు చాల సమర్పిలు అనుభవ వజ్ఞలు. అనేక సంవత్సరాలుగా ఇటువంచి విషయాలలో వారికి అనుభవమన్నది. తెలంగాచా రీబిన్ కమిటీ అంచే ఎందుకులే అనే అలోచన ల్యాపరోకటి లేదని ప్పస్తమాతుర్చాడి. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉత్తరము (వాసినాము. ఇప్పుడైనా పీరు యూ విషయమై క్రప్పడ వహించి కమిటీ అధ్యక్షుని ఎన్నిక కొరకు తొందరగా సమావేశమయ్యాటిట్లు చూడాలని ఏమమ్మలను ప్రార్థించున్నాను చైక్ మన్ ఎన్నిక జరిగినప్పుడే యూ కమిటీ ఫంక్షన్ చేయడానికి వీలుపుంటుంది. ఈ కమిటీ ఫంక్షన్ చేసినప్పుడే మన లిల్పి విషయం లోనే కాకుండ ఏగిత విషయాలాషై కూడా రెజల్యూషన్ సంపించి తమ అభిప్రాయాలను ప్రకటించుకోనే

అవకాశము వాండ్లకు యిన్నాని చెప్పి మీతో చూచి చెప్పుకూడా ఇంగ్లీష్ చిక్కిచ్చులయమును గురించి కొండరు గౌరవ సట్టులు మాట్లాడాలు ఆ నాడు విషయ రథమంచి యా పిడమణై చెప్పుతూ వుంచే వాతావరణము పరింత కబిషీలమునుండని నేను చీమి మాట్లాడాలేదు. రేపు తెలంగాణశభ్యాలను కస్టర్ట్ చేసినానని అన్నారు నేను ఏ బల్చుచుచో ఏ రంగానేంచ ఇమ్మిలొ రాలేదు. తార్పు గోదారినుచికాడా నేను సభ్యుల్ని ఎమ్ముకో ఒడచేదు. నాకు దార్పింత వరమి అనేక పుండి తెలంగాణానభూలన్నారు. వారిని సంపరించి చేశామని చెప్పుము ఇంక వస్తుక్కొ పాట్టి మీటింగులో కని గ్రహమ మీచింగులోకాని చెప్పించే నరి పాశులందికాని ఆ వాడు విషయశాఖ మంత్రిాలు ఉసెంట్లో చెప్పికస దానిని తీవ్రంగా ఇండిస్ట్రీస్ ను ఇది సరియైన పద్ధతి కాదని మరుచి చేయుక్కొన్నారు. డి. యి. రెడ్డి గారిపై ఎవరికిభిమానము లేదుకాని గారం లేదు కాని కాదు. ఏందుకు వారిని వెంకపేట్కూర దూషించే సిటీ మంచి మరలింపు చేశారో తెలంగాణ ప్రజలకు— ఏ పాట్టికి తెందిశారైనా సరే అడ్డాడానికి అధికార మంచి. హోమ్సమినిస్టర్ ఏ విధంగా హామీ యివ్వారో నాకు తెలియదు. కమిటీ పెట్టారు. కటపీరో ఏమి జరుగుతుంచే నేను వింటున్నాను. ఆసెంట్లో సెషన్స్లో వచ్చే అకాడమిక్ సంవత్సరమైన తర్వాత వైన్ భావీల్-షిక్షిక్ ఎన్నికలు జరుపుశాశ్వత చెప్పారు. అది జరుగుతుంచి మంత్రిగారికి నమ్మకముందో లేదో నాకు తెలియదు కాని నాకు మాత్రము లేదు. వరంగల్లో ఇంజనీరింగ్ కాలేజి పెట్టుదము రీజియన్ నమ్మి అపకుంచే పారాటు. కెంఠ ప్రశ్నల్నాము వారు నదువు రీజియన్లో పెక్కాల్ కమిటీసి 1956 వ సంవత్సరంలో నిర్ణయము చేసినారు. ఆ కమిటీరో గోపాల్ రాఘవ ఎక్స్-ప్రైసారు నభ్యులగా పుస్తారు. ఈ ఇంజనీరింగు కాలేజి విషయమై ఆ కమిటీలో తీర్మానము చేయబడినది. పీంగస వెంకటరామారెడ్డిగారు ఒక భవము ఇన్నారు. ఆ భవము పరిశీలనందో లేదో నాకు తెలియదు. ఔన్ విషయముల ఇటి ఇంజనీరింగు కాలేజిని వరంగల్లో పెట్టుదము ప్రశ్నల్ ప్రధాన కర్తవ్యమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఆసెంట్లో పున్ర అన్ని పార్సీలవారు అన్ని ప్రాంతాలవారు ఆంధ్ర తెలంగాణ సభ్యులు నుమారు 120 మంది ఇచ్చిన అర్థికాడా నేను చూశాను. అది ముఖ్యమంత్రిగారికి నమర్చించ ఒడుపుంది. కాబట్టి వరంగల్లో తప్పకుండా ఇంజనీరింగ్ కాలేజిపెట్టాలి. తెలంగాణారో పెట్టాలని తీర్మానము తీసుకున్నాము క్షుకవరంగల్లో యా ఇంజనీరింగ్ కాలేజిపెట్టాలి నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఒకసారి తీర్మానమైన వీషయాన్ని మీరు అపరాటో పెట్టుకుండా మాట్లాడాలికి ప్రాంతములయారనే నా అందోళన ప్రకటిస్తున్నాను తెలంగాణ విలేచి అఫీసర్లుకాని, ఆంధ్ర విలేచి అఫీసర్లుకాని, వారసత్యంగా వచ్చే పద్ధతి వుండుడా అని అపుకోవే వాండ్లలో నేను ఒకడిని. తెలంగాణాలోని వచ్చే పట్టారీలకు, ఆంధ్రలో వుండే మువ్వసీన్ కరణలకు తగిన వేత నాలు యివ్వడము భర్తమని భావించాలి. ఆంధ్రలో ఏధో కొంత యివ్వారి దానితో ర్యాస్ పడువికి అప్పారము లేదు. తెలంగాణ విషయం తర్వాత అటోచిస్టమని రివెమ్యూ మంత్రిగారు ఆనాడు చెప్పారు. కాని క్షుటు మళ్లీ యా విషయమై లోంగరగా ప్రయత్నము చేయాలని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాము. స్టేటు ఇంటిగ్రేడ్ అంచన తర్వాత అధికారుల గురించి—ఆంధ్రలో వుండే అధికారుల గ్రేడ్లు తెలంగాణ అధికారుల గ్రేడ్లును నమ్మయిము చేయాలని అమక్కామని నాకు జ్ఞాన కము వుంది. నే అండ సర్వీస్ కమిషన్ వేయాలమక్కాము. 15 మానములు జరిగి పోయింది. కాని యా విషయమై ఏమిచేయలిదు. ఆంధ్రలో చిన్న ఉయ్యేమంత్ర జీలొం గ్రేడ్లు రాలా తక్కువగా పుస్తారు. ఆయా అగ్రికల్చర్ అఫీసర్కు తెలంగాణలో 175 రూపాయలు వుంచే ఆంధ్రలో 100 రూపా

యలు పున్నాచి ప్రెడరాబాదు గపర్కుమెంటు, ఎక్కువ జీతాలవారికి తక్కువ జీతాలవారికి ఉన్న తేడాసు తగ్గించడనికి ప్రయత్నము చేసినదని వేను మనవి చేస్తున్నాను. అంధ్రలోని అగ్రికల్చరల్ గ్రాహ్య యేట్టుకు చాల తక్కువ జీతాలిస్తూ, మంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారు రైతులకు న్యాయము కావాలంచే కొచ్చెలు పట్టుకొని రండయ్య అని అంచారు. అగ్రికల్చరల్ ప్రాజెక్ట్ ఎక్కువ కావాలంటారు. అగ్రికల్చరల్ గ్రాహ్యయేట్టుకు యిచ్చే జీతము యిం నాడు వెటర్స్‌రీ, మెడికల్ గ్రాహ్యయేట్టుకు యిచ్చే జీతముకంటే తక్కువగా ఉన్నాయి. వారికి సరియైన గ్రేడ్లు యివ్వలేదు. వారిని గురించి సరియైన పద్ధతిలో వ్యవహారించలేదు. కాబట్టి పే అండ్ సర్పీనేన్ కమిటీ దానిని పెట్టి, సర్పీపెన్‌లోని విప్రాలన్ని విప్రాల చేసి డైక్టర్ గ్రాహ్యయేట్టుకు అందరికి సమానంగా జీతాలు యిచ్చేటట్లు చూడాలి. అగ్రికల్చరల్ గ్రాహ్యయేట్టుకు అదసంగా యిచ్చేటట్లు చూడాలి. అగ్రికల్చరల్ చదువు రైతు యువకులు చదువుకొనడానికి ఉత్సాహము కలగజేసేదిగా వుండాలి. ఈ విషయంకూడా ప్రభుత్వంవారిద్ధిప్రాప్తి తేఱడినది. రెండవ పంచవర్ష ప్రభాశిక, రెండవ స్టుట్‌నిక్ అంత తీవ్రముగా పోయేటటువంచిది. పాతపడి బూజపట్టిన ప్రభుత్వ యంత్రాన్ని మార్చాలి. ఈ అఫీసర్సుకు బధులు దీవిషనల్ కమీషనర్సును పెట్టాలి. వాంట్లక ప్రెడరాబాదులో పుండె సీక్కాలు లేక పోచుమునిపరిపాలనా వ్యవస్థలో మార్పులు రావాలి. అడ్డిన్ని సునులో పున్న పొతపద్ధతులు బద్దలుగొట్టి అభివృద్ధికరమయిన వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేస్తేనేగాని రెండవ పంచవర్ష ప్రభాశిక జయవర్ధం కాదు. పరిపాలనా పద్ధతులను పరిష్టం చేయడానికి బ్రహ్మసంరంభాల్లో గారి ఎకానమి కమిటీ విశేష క్రషి చేస్తున్నట్లు కనపడడం లేదు. ఆ కమిటీ అడ్డిన్నిస్టేషనులో తొందరగా మార్పు రావాలి. ఇతర రౌష్ణములో ఎన్నో విధముల పోటి చేయడంచుకున్న మనం పరిపాలనా వ్యవస్థలోకూడ అభివృద్ధి కరమయిన మార్పులు తీసుకొని రావడానికి క్రషి లభించునున్నది. ఇందుకు మేము సంపూర్ణంగా పాకరిస్తము ప్రభుత్వోద్యోగులు కూడా పున్నారం చేస్తారుకుంటున్నాను. ఈ అధికారుల దేశ భక్తి ప్రాకారాకే విధమయిన అనుమానము లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంటిగ్రేషన్ అఫ్ లాన్ విషయంలో చాల తొందరగా పచ్చులు జరుగుతున్నాయి. పాయంతం బిల్లు తీసుకొని వచ్చి మరువచి ఉదయం దానిని పాన్ చేయించుకొనడమనేది మంచిది కాదు. ఉభయ ప్రాంతములలోని శాసనములను ఇంటిగ్రేషన్ చేయవచిని వచ్చినప్పుడు అప్పి విషయములను నమ్మంగా పరిశీలించడం అత్యవసరం. ఇందుకు ఒక కమిటీని వేయాలి. ఈ కమిటీలో శాసన నభ్యలు ఇతర్తా ఉన్న పెద్దలాకూడ ఉండాలి. లాండు రివెన్యూ ఎక్కువ చేయాలంచే ఒక కమిటీని వేస్తున్నాయి. మోబారు బాక్సు కావాలంచే ప్రశ్నేకంగా ఒక బిల్లును తెస్తున్నాం. ఈ విధముగా విడింగెగా శాపాలు చేసేక్కాన్ని వీటస్టుంటిని పమప్పుయ పరపడానికి ఒక చక్కటి కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ కమిటీపేరి పిఫారముల నమనరించి ఉట్టాలను పాన్ చేయాలి.

తెలంగాణాకు, అన్యాయం జరుగుతున్నదని ఒకడు దుఃఖిస్తుంచే ఆంధ్రకు మేలు జరుగులసింది జరుగడం లేదని ఇంకొకడు విచారించడం మంచిది కాదు, ఏ ప్రాంతం వారికి అన్యాయం జరుగుండా చూడ వంసిన విధి ప్రభుత్వం మీద ఉంది.

గోదావరి జిల్లాను, తమ జ్యోతిష్టాల్గూ వాయక్-డానికి ఏవో సంప్రతింపులు జరుగుతున్నట్లు అప్పటివ్వుదు వింటుంచాము ముద్రాపు ముఖ్యమంత్రిఎారికి మన ముఖ్యమంత్రిఎారికి ఎన్నో పాపిచీనట్లుగూ మనం ప్రతికలో చదువుతుంటాము గోదావరి, జిల్లాలు ఇంయోగించడంలోగ్గె తిరుత్తని నిరిపుడ్వు విషయాలలోగాని యా ఉధయరాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు పరపురం సంప్రతించు కుని వ్యక్తిగత నంబంధ బాంధవ్యాలను ఆధారం చేసుకుని నిర్వయాలు తీసుకొపడి మంచికాదు. పోదం పాడు, ఇంజుంపట్లి, మొదాలైన ప్రాణెక్కలకు తొంపం సీరు గోదావరిలో ఇస్కూడా లేదా అనే విషయాలు అలో చించుకోవాలి తెలంగాణ పూర్తిభ్రాహ్మికి కం ప్రాణెక్కలు ఎంతో అవసరం. ఆంధ్ర ప్రాణెక్కలోని రైతాలంగం యొక్క అవసరాలను తీర్చిన తరువాత అవసరా ఉండే నీచేని ఇతర రాష్ట్రాల క్షేపంలో తప్పేమీ కేదు. ఇతర రాష్ట్రాలకు నీరు ఇంకాదనే సంకులితశ్శం నాకేమి లేదు. ఒమే మన రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతాలంగం యొక్క అవసరాలమే మనం గుర్తించుకోవాలి. వైసూరు ముఖ్యమంత్రితో మనకు మంచి నంబంధ బాంధవ్యాలు ఉన్నవని ప్రతికలో చదువుతుంటాము. కని రాజోలి బిండు సంబంధించిన 7 గ్రామాల విషయంలో వైసూరు ప్రభుత్వం పహారం చేయకుండా బాధ పెమతూన్నాని ఇంగేసు ముత్తిగారు 4 రోజుల క్రించు ఒక ప్రకటన చేసినట్లున్నారు. తెలిపేశారో, తెలియక చేశారో, నాకు తెలియదు. రాజోలిబండ ప్రాణెక్కల పని మాత్రం ప్రకుంగా జరుగడం లేదు. ఆ నాడు ప్రైమేర్ దొము ప్రభుత్వంారు విలీనికణ సమయంలో ఆ 7 గ్రామాల గురించి తీర్చానం చేశారుకూడ. ఆ 7 గ్రామాల విషయం పరిశీలించి రాజోలిబండ వచులకు తేమండా చేయుచుని మేము అరోజున చెప్పాము.

గమలను, త్రవ్యే విషయంలోకూడ మన ప్రాంత పార్టీకామికులకు నష్టం రాని విధంగా మన విధాన్ని రూపొందించుకోవాలి బొంబాయి కలకర్తా ప్రాంతాలరోని ఎన్సెసెర్ ర్సుకు గనులు అప్పించ వలెవా, లేదా ముడి ఖనిజాలను పైకి తచ్చే మన ప్రాంతాలరోని వైనర్సు ప్రోత్సహించవలెవా ఆలోచించాలి. బొంబాయి, కలకర్తా (ప్రాంతాలపంచి వచ్చే ఎన్సెసెర్ ర్సు) కోఫ్స్చర్చులు. మన ప్రాంతాలోని వారు ప్రశమించి ఖనిజాలను బైటుకు తీసేవారు. ఎవరికి ప్రాణ్యపూమియాలి అనే విషయం, ప్రభుత్వం అటోచించాలి. మన ప్రాంతాలోని వారికి లాధు కలిగేటమ్మ చూడాలి.

స్టోనిక పరిపోలన విషయంలో మంత్రిగారికి ఇష్టములేకో మరెంచు చేతనోగాని ఎక్కడ చూస్తే అక్కడ స్టోనిక సంస్థలను సూపర్ నేడ్ చేస్తూ రేపోనవన భయమున్నది. ఇది అరోగ్యకరమయిన ధోరణి కాదని మనపి చేస్తున్నాము. అది నిషమా కొడు అని చెప్పుడానికి ఇది నమయంకాదు. అటువంచి వాతా వరణముండడం మంచిదికాదు. ఒంగోలు మనిషిపాలిచీని సూపర్ నేడ్ చేస్తూ రూపించి నూమమలమండి ఏంటున్నాం. లోచమలున్నట్లయితే ఏ స్టోనిక సంస్థలనయినా సూపర్ నేడ్ చేయవన్ను. కాని తడవతడకు బచిరించడం మంచికి కాదు, వ్యాయం కాదు. ఇఱువంటి ధోరణేన్నల్ని ఆచ్చేపి బైప్పులు చెట్టు తగ్గులు తుంది. పార్టీకి కూడ దెబ్బ తగ్గులుతుంది. ఇంకా ఎన్నో విషయముల గురించి చెప్పువలపి ఉండిగాని తప్ప ఆజ్ఞాపు ధిక్కరించవానికి నేను సాహసించలేను. రాజకీయ భాదితులకు భూమిల నిచ్చే విషయంలో విష్టుకు పాతంగా నిర్వయాలు జరగాలి. కానీ వభ్యులకు కాసిప్పయిదే, ఇతర ప్రముఖులకు కాసిప్పయిదే, ఎవరికి భూమిల ఇప్పినప్పటికి వాల క్యాగెత్తుగ్గా పరిశిలం చేస్తే తప్ప రేపోతే ప్రశాలు దుప్పెత్తి పాస్తు రచే సంతీ మనం పురాతి పోకాదని మని చేస్తున్నాము. రాజకీయ భాదితులడంచే ఏ పార్టీకి తెందివ వాడైనప్పటికి ప్రజల్లో గౌరవ ముండేటట్లుగూ చూడాలి. రాజకీయ భాదితులను నమాజం చిస్స చూపు

తో చూచినట్లు యితే ఆనాడు దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం దెబ్బుతీంటుంది. డెమెక్రాటిక్ ప్రమాదముంటుంది. కాబట్టి రాజకీయ కార్యకర్తలకు గౌరవపత్రిష్టులు ఉండెటట్లుగా మనం వ్యవహారాలు జరపాలి. ఈ విషయములను మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను నాకీ అవకాశమిచ్చినిందులకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె సుధర్మవరావు (పాల్యంచ).—ఆర్ట్రిక మంత్రిగారు మిగులు బడ్డెటును ప్రతిపాదించుట సంతోషించవలసినిచ్చయం. ఇతే దీనిలో కొన్ని సమస్యలున్నాయి. వాటిని పరిష్కారించుకోసటు మనం ప్రయత్నం చేయాలి. అస్యాడు ఇంకా ఎక్కువ మిగులు బడ్డెటును తయారు చేయుటకపకాళ మేర్పడతుంది యా బడ్డెటును పరిశీలనేస్తోన్ని విషయములో స్క్రమంగా ఖర్చులు చేయాడేమానపిన్నటిది. ఈ త నింవత్తురం కేటాయించిన మొత్తములు నరిగా ఖర్చు చేయబడలేదు. విద్య, శరీగేసువంటి ముఖ్య పద్ధతి క్రింద డబ్బు మిగిలిపోయింది. ఒక వైపున ప్రజలకు విద్య సేకరణులు స్క్రమంగా లేవని భాధ మచుతూకూడ ఈ విధంగా కేటాయించిన మొత్తాలను ఖర్చు చేయక పోడం సరయిన పద్ధతికాదు. ఈ విధంగా విధ్యాభ్యర్థికి అఱంకం కలిగించుటకు భాధ్యతెవో ఆ అధికారులవరో గమనించి చర్య తీసుకోవాలి. తెలంగాచా ప్రజల స్కూలాట్సీని అర్థంచేసుకోవాలి. అంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత తెలంగాచా, అంధ ఆనే వివతత క్రమక్రమంగా మాసిపోవాలి. అందరం తెలుగువారమే ఆనేభావన ప్రజల లందరిలో ఏర్పడాలి. ఇతే గత 14 మాసముల సహచర్య తోచే యా భావన బల పడదు. ఇందుకు తగిన వాతావరణం క్రమేణ ఏర్పడాలి. ఆ వాతావరణాన్ని స్పష్టించుటకు మనం కృషి చేయాలి. ఇతే ఒక రోజున తెల్వాయేరికి యా భావన పశుపటనేకోపడం పొరపాటు. తెలంగాచా ప్రాంతంలోని ప్రజల మన్వత్తాస్నాని అర్థంచేసుకోడావికి ప్రయత్నించవలి ఉంది. తెలంగాచా ప్రజలలో ఎట్టీ భయాలు ఉన్నవో తెలుగుకోవాలి వాటిని తోంగించడానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇయ్యాలి. తెలంగాచా ప్రాంతములో విద్యావైద్య సేకరణలకు తిఫిలర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు కేటాయించుటిన డబ్బును నరిగా ఖర్చుచేయాలి. ఆ విధంగా ఖర్చు చేయకుండా డబ్బు మిగుల్చు భయాందోకసలకు కారణమవుతుంది. వెనుక బడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పరచడానికి పొచ్చుక్కించేయాలి. వెనుక బడిన ప్రాంతాలు తెలంగాచాలో ఉండవచ్చు. అందరో ఉండ వచ్చు, రాయల నీమ ప్రాంతంలో ఉండవచ్చు, ఆదిలాబాదు, పోల్ంచ, బూరుగంపెడు మొదలైన వెనుక బడిన ప్రాంతాలెన్నో తెలంగాచాలో ఉన్నాయి. బడ్డెటులో ఖర్చుక్కకుండా మిగిలి పోయన సముద్రము వెనుక బడిన ప్రాంతాలో ఖర్చు పెట్టినట్లుయితే అక్కడ అభివృద్ధికి దోహరకార్యతుంది. స్టోనిగుకు సంబంధించిన కార్యక్రమముల విషయములో నగంకంబ్రెచిబ్యాసు ఏ ప్రాంతాలపారిస్తో అక్కడే పనులు, జరుగుటకు ఎక్కువ అవకాశంకనిపెస్తుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఎక్కువగా కాంట్రిబీషన్సు చెల్లించ లేను కమక అక్కడ అభివృద్ధి పద్ధకాలు తీసుకోవడం అలస్యంతర్వతుంది. ఏ ప్రాంతముల మంచి కంట్రీబీషన్సుల వారిదోస్తి అభివృద్ధి పద్ధకాలు తీసుకోవడంల్ల వెనుక బడిన ప్రాంతాలు, అభివృద్ధి చెందడం క్షుమపుతుంది. వెనుక బడ్డ ప్రాంతాల వెనుక బడ్డెట్లుగూనే ఉంటింది. అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలు ముందుకుపోయి కంట్రిబీషన్సిచి స్టోనిగు అమలచేయించుకోడానికి వీఱింటుంది. ఈ పద్ధతిల్ల వెనుకబడిన వారని ఇంకావెనుకు నెట్టి ముందుకుపోయేవారికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చుమవుతుంది.

కాబట్టి దీనిని పునర్ాలోచన చేయాలి. కోయ్యిప్రాంతాల ప్రజలు, ఏజన్సీప్రాంతాల ప్రజలు,

కంటిబ్ల్యాడ్స్‌పు యివ్వాలంచే ఎక్కుడనుంచి తెచ్చి యివ్వగలదా । ప్రభుత్వం 2, 3, ఉత్తర లైఫ్ దలమకుంచే మాడవ వంతు ఆక్రమి ప్రజలు కంటిబ్ల్యాడ్ ని యివ్వాలంచే , అది అశిథ్యం . తేక, మధ్య మధ్య క్రమదానం చేస్తే పరిషోధంది, డబ్బు ఆక్రమి రేంచే, అపికాండ కష్టమే. ఎందుపడ్డ సంహే పారికి పూరుట తిండిలేదు . కష్టపడి పనిచేస్తేనేగాని తిండిదీరుకదు నా నియోజకవర్గం పొల్యూచకోయిశాయి. వారుత్రాగే సిదుకూడా అముఖారుమై లైఫ్ దూరములో ఉన్న వాగుంచి తెచ్చుకోవాలి. అంయిచు పైట్లు లోపు బాధులు లేచి పరైల్చాయి. అముఖటి పరిషోధంలలో బ్రతుకుతున్నారిని క్రమ దూరు చేయమంచే చేయిరు. కాబట్టి ప్రభుత్వం యూ విధానం ఆవందిస్తే వెసుక పడ్డపొలు అభివృద్ధి కాచాలు. అభివృద్ధి వెంవిచ ప్రాంతాలే , యుక్క ఎక్కువ ముంచు పోవబాకి పీంపురంది.

తరువాత యూ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో రోడ్లు పరిగాలేవు. ఇమ్మునుంచి కొత్తగూడం సెయేరోడ్లు చాలా అధ్యాపణితిలో ఉన్నది. ఆక్కుడ మంత్రులు పర్యాటక చేసే ఉంటారు. ఆ రోడ్లు ఏపిక ప్రయాణం వాలకష్టం. ఒక spare wheel పెట్టుకొని ప్రయాణం మధ్యలో ఈ యోగించాలనిన వరిష్టితి ఉన్నది. కొత్తగూడంలో బోగ్గు ఉత్సర్పి ఎక్కువునది. అందుపడ్డ traffic కాండ ఎక్కువునది. అముఖటి back ward areas లోనే రోడ్లు విషయమై ప్రభుత్వం ప్రశ్నేక ప్రక్క వహించాలి అక్కుడ ఉన్న ఇంజనీర్లు కాండ ఈ విషయాన్ని అంగీకిరిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వానికి ప్రశ్న ఇల్పు కూడా నంపారు. ఆ రోడ్లును బాగు చేయించుటకు ప్రభుత్వం వెంటనే చ్చర్చ తీసుకోవాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో రోడ్లు వేసి సెకర్యూరిటీ కిలిగించకపోతే ఆక్కటిసజలు , అభివృద్ధి చెందిన వాగికత ప్రాంతాలలో సంబంధం లేకుండా ఉండిపోతారు.

పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్చలకోరకు కోట్లుకొలచి భసము వ్యయముచేస్తున్నాము. అని అన్ని long term plans , నాటి వాళ్ల ఏ వది, పదిహేను నంపురూల తరువాతనో గొప్పగా లాభా ఉంటుంది చెప్పమన్న. అంతపరకు ఈ ప్రజలు ఇచ్చిందుంటు గురి అప్పటా ఉండాలేరు. అందువలన short term plans కూడా తీసుకోలాలి మైనరు ఇరిసేన్ పసమల విషయమై శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. వందల కొలది సంఖ్యలో ఉన్న చిన్న కంటలు, చెరువులు తెసొయి ఉన్నది. 40, 50, 100 ఎకరాల అయికట్టు ఉన్న చెరువులు ఎన్నో వ్యాపారాలు. అప్పే బాగు చేయిస్తే తక్కువ డబ్బుతో ఎక్కువ మాని ప్రజలను సంతృప్తి పరచ గలుగుతారు. ఆక్కుడ ఇంజనీర్లు ఆ ప్రాంతాలలో , ప్రజా ఉధ్యమాలలో పనిచేసే కార్బూక్చర్ల పోయంతో విధాన సేకరించి ప్రభుత్వం ప్రద్ధ పోయిని నీటి పనచుల సమపాయాల కలుగ జేస్తే వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోని ప్రజలకు ఎంతో పోయపడిన వారశుతారు. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్చలు నాగార్జునసాగెర్ మొరలునుని కడుటున్నామని 1970 వర్షే వాటక విరు వాళ్లు చేస్తామని , పంచులు లభివ్వాల్సి చేస్తామని, గ్రామ గామానికి విచ్చుచ్చక్కి వాళ్లు చేస్తామని, మూడు సీళ్లులు కల బోతాయ్య చెప్పునుత వార్తాన ప్రజలు సంతృప్తి పడాలేరు. తాలోగా వాళ్ల కుంచ్చ చిన్న , వ్యాపారాలు, గుంటులు బాగు చేయాలి నీటి పసమలు కలుగిస్తే వాళ్ల జీవార్థానికి వంటలు వండించుకోనుటకు పీంపుతుంది. కాబట్టి ఈ వెనుక పడిన ప్రాంతాలు తెలంగాంచాలోన్నా, సర్కార్పుతో ఉన్న, రాయంపేమలో ఉన్న, ఎక్కుడ ఉన్న ఎక్కువ సెకర్యూరిటుల కలుగచేయబానికి ప్రభుత్వం వెంటనే పూసుకోవాలి.

పాల్గొం ఏరియాలో వైద్య సెకర్యూరిటీలు లేదు మహాచికము మొదలయిన జబ్బులువన్నే కొత్త గూడంగాని, అమృతంగాని డాక్టరుకు కబురువెళ్లటప్పటికి చాలాశైలు పదుతున్నది. పార్టీలు గ్రామాలకు సెఱ్యూరిటీ రోగులకు ఇంషైక్సన్ యివ్వచానికిగాని, టీకాలు వేయచానికిగాని అవస్థల్నింది. సెఱ్యూరిటీలుతో గ్రామాలకు వెళ్లి precautionary measures తీసుకొనుటకు పిలులేకుండా. ఉన్నది. రోడ్డు ప్రక్కన ఉన్న గ్రామాలకు వెలారు. లోపలగాఉన్న ప్రాంతాలకు వెళ్లరు. ఉన్నోగుస్తులకు కష్టముగాఉన్నది. బండ్లువెళ్లపు. పమలు జరుగుటలేదు. ప్రజలు వ్యాధులకు గురిలుతున్నారు. ముఖ్యంగా, రోడ్డు వేయించాలి, వైద్య సెకర్యూరిటీలు కలిగించాలి. వైద్యాధికారులకు న్కమంగా సెకర్యూరిటీ కలిగిన్నే పెనక బడిన ప్రాంతాలలో జబ్బులు వచ్చినప్పుడు పీరు అందుబాటులో ఉంచారు. బడ్డెటులో వైద్యమునకు డబ్బు కేటాయిస్తున్నారు. మందులు ఉన్నాయి డాక్టర్స్ ఉన్నారు. కానీ పమయానికి పోలేక పోఫుట మూలంగా ప్రజలకు లాభం కలుగుటలేదు. కాబట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంమీద వెచుక పడిన ప్రాంతాల ఎక్కడ ఉన్నప్పటికి, వాటిం అధిక్యాంత చెందిన ప్రాంతాలో సమసంగా తీసుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత పరిజ్ఞమల నిషయంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి నూటికి 50 వంతులైన ఛేర్పు ఉన్నవి. పరిజ్ఞమలలో—Board of Directors లో అంచే కంపెనీ యజమాపులతో భాటు కార్పొరేషన్ ప్రతినిధిలకు కూడా ప్రాతిష్ఠాత్మక అస్ట్రామి అనేక సార్లు కేంద్రప్రభుత్వ కార్పొక్షాఫా పుంత్రి, Commerce and Industries మంత్రికూడా చెప్పియున్నారు ఇక్కడ పరిజ్ఞమలలో మన ప్రభుత్వమునకు భాగిస్తోమ్యము ఉన్నది. కాబట్టి పరిజ్ఞమల యాజమాన్యం లో కార్పొక్షాలకు కూడా ప్రాతిష్ఠాత్మక యిష్టే విషయమై పరిశీలనాలని కోరుతున్నారు. ఆ విధముగా మాటికి 50 వంతులకు ఔన్న ప్రభుత్వమునకు shares ఉన్న పరిజ్ఞమలలో మందుగా, కార్పొక్షాలకు management లో ప్రాతిష్ఠాత్మక యిష్టే వారితో confidence కలిగించి, ఉత్సత్తుని ఎక్కువ చేయాలి. ఈ నాడు పరిజ్ఞమలలో యజమాపుల, కార్పొక్షాల మర్కు నున్న Rift, ఆ పద్ధతిని అమలు పెట్టి తగ్గించాలి. అన్ని శ్శైక్షణిలలోను యానియమ్మ ప్రతినిధిలనూ ఒప్పించి కూర్చోవెట్టుమని చెప్పాటులేదు. ఐక్యవ shares ఉండి ప్రభుత్వ అజమాయిష్టో ఉన్న శ్శైక్షణిలో conciliatory measures అపంచించి మేనేజిమెంటులో నంపుతించి కార్పొక్ష ప్రతిఖంచు మేనేజిమెంటులోకి తీసుకోవాలి.

. పరిజ్ఞమలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు ప్రత్యేక స్థానము ఉన్నది. ద్విండి భారత దేశంలో కల్గా పెద్ద బోగ్గు గమలు ఇక్కడ ఉన్నవి. వంచదార శ్శైక్షణిలు ఉన్నవి. సేవకు మిల్సు ఉన్నవి, బిట్టలమిల్సు ఉన్నవి. 5 వేలనుంచి 20 వేలవరకు అంతకంటే ఎక్కువ మంది కార్పొక్షాలలో పనిచేసే శ్శైక్షణిలు ఉన్నవి. కాబట్టి కార్పొక్షాలలో అంతర్ప్రాతిష్ఠాత్మక అస్ట్రామిలో ఉన్న శ్శైక్షణిలో conciliatory measures అపంచించి మేనేజిమెంటులో నంపుతించి కార్పొక్ష ప్రతిఖంచు మేనేజిమెంటులోకి తీసుకోవాలి.

శ్రీ గోపిడి గంగారెడ్డి:—అధ్యక్ష, కొత్త నంపత్తరంలో రాజ్యం నడవలము కొరకై లెక్కలు చూపించే బడ్డెటు మీద ఇంచు ఇంచు జరుగుతున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడిన తర్వాత ఇది రెండవ బడ్డెటు. శింతకు పూర్వము లోటు బడ్డెటు ఉండేది. ఇప్పుడు మిగులు బడ్డెటు అయినది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం వారు పనిలు చేయకుండా, డబ్బు మిగుల్చుటం జరిగింది. వారికి పమలు చేయటం చేతగాక డబ్బు నిగిలిస్తున్నారు.

దీనివల్ల ప్రభుత్వ ఉచ్చోగ్నులు శూర్యంక్కా చాలా బలపొట్టులైపారా తెంకుట్టుచే. మిగులు బడ్జెటు చూపించబానికి కారణం ఏమిటి? ప్రభుత్వం వాచు పశులు చేయుచేపచుం వల్ల, దేశ్ము అభివృద్ధి పరచక పోవబం వల్ల మిగులు బడ్జెటు ఏన్సుకుతున్నది అన్నమాట. ప్రభుత్వం ఎంతపని చేసే దేశం అంత బగు పశుమంది. మేము వచ్చి చేయబం రేచు, మేము చ్చెప్పులు మిగుల్ని కొంఱున్నాము. ఇన్ని చ్చెప్పులు మిగిలినాము. అని చెప్పుం సరైవచి కామ. ఇంచుపల్లి చేశాకి మేము కులగుతుండచి నేమ అనుకోవబం రేడు.

నేను వశ్లేషులూ చూస్తూ ఉంచాము. లక్ష్మిపకుచకు గారడిఅయి చేయబానికి వస్తాడు. ఆ చేతిలోని వస్తువు మాయంవేసి, యా చేతిలోకి తెప్పించబం, యా చేతిలోది మాయంవేసి ఆచేతిలోకి తెప్పించబం, వస్తువుల్ని మాయం చేసి, తింగి తెప్పించబం యా విఫవైన గారడి ఆట ఆశిస్తాడు. అదే విధంగా ఇక్కడ తెక్కలు చూపించబం జరుపుతున్నది “కూ మంత్రమ్” అని గారడితెక్కలు చూపించబం జరుగుతున్నది.

తెలంగాణారో వచ్చిన డబ్బు అంత ఇర్పుపెట్టుక, కొంత మిగులు చూపిస్తున్నారు. తెలంగాణారో వచ్చిన డబ్బు ఇర్పు పెట్టుక పోవటానికి కారణం ఏమిటి? తెలంగాణారో చెరువులు చాలా ఉన్నాయా? ఎక్కువ హస్తపట్టు ఉన్నాయా? సూక్ష్మాల్పు ఎక్కువగా ఉన్నాయా? తెలంగాణ ప్రజల సింహాల మాదిరిగా ఉన్నారా? నీమగుల మాదిరి బంంగా పున్నారా? ఎందుకు తెలంగాణారో ఆ డబ్బు ఇర్పు పెట్టబ్బం రేడు? అని ఆడగుతున్నాను. నా నియోజక వర్గానికి వెళ్లిపూస్తే అక్కడ ఏ విధమైన మార్పు రాలేదు, అన్న విషయం తెలుస్తుంది. అక్కడాగిభివృద్ధి వసులేమి జరుగలేదు. ఆక్కడ బాక్స్ మాత్రం చేయబం జరిగింది. కమర్సియలు బాక్స్, మొరలగువి అనేక బాక్స్లు తెలంగాణారో వేళాలు. రెండుస్కర కోట్లు తెలంగాణారో మిలిల్, అంధరో ఎక్కువ ఇర్పు పెటుతున్నారు. ఆంధరో ఎక్కువ ఇర్పు పెట్టటంవల్ల, వచ్చిన లోయను తెలంగాణారో వచ్చే డబ్బుతో పూర్తిమెనకొని, ప్రపంచానికి చూపించబానికి మిగులు బడ్జెటు తయారుచేశారు. ప్యాదరాబాదు అంద్రాధ్రిపరేశ్వరు ముఖ్యపట్టణముగా ఉన్నది. కాని తెలంగాణారో ఉన్నపట్టును ప్యాదరాబాదు పట్టణంలో ఇర్పు వెదుతున్నారు. మొత్తం ఆంధ్రా, తెలంగాణ ప్రాంతాలనుండి వచ్చే డబ్బును ప్యాదరాబాదులో ఇర్పు పెట్టబడుచేయాలి. ప్రశ్నకంగా తెలంగాణారో వచ్చే ఆదాయాన్ని ప్యాదరాబాదులో గచ్చుమెంటు ఉచ్చోగ్నులకు ఇణ్డ్కోర్చెం ఇర్పు వెదుతున్నారు.

నాకు రామాయణం కథ జ్ఞాపకం వస్తున్నది. రావణసురుడు సీతను ఎత్తుకు పేయమణ్ణు, అంధులు తెలుగాసాహ అచ్చారించినమణ్ణు అనుమతి. ఇప్పుడు ఒక గౌరవ పథ్ఫుడు విభీషణుడు మాదిరి మాటల్లాడు. రావణుడు సీతను ఎత్తుకు పేయమణ్ణు, విభీషణుడు రావణునితో తెప్పించున్నా ఆ పథ్ఫుడు విభీషణుడు మాదిరి చెప్పినాడు. కాని యా విభీషణుడు యుద్ధం చేసేప్పుడు ఎక్కుడ ఉంచాడో ఆర్థం కాదు. (హర్ష ద్వారములు) ఛారతంలోని ద్రోణాచార్యులు మాదిరి, రామాయణానోని విభీషణుడు మాదిరి ఈ గారవ పథ్ఫుడు అప్పారా అన్నది మరం చూపలిష్టుచే.

నేను ఇది ఉచ్చారణా తెలుగున్నాము. ఇప్పుడు రాముచు రేపు, సీత లేదు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్లు ప్రవేశపెట్టినది. వశ్లేషులూ వ్యవసాయాలో వ్యవసాయాలు చేసే నాట్పుచుకూడ, సంత్పున బడ్జెటును

విర్యామ చేసుకోంటాడు. మంచిగా పని చేసి, వ్యవసాయాన్ని బాగా అభివృద్ధి లోకి తీసుకు వచ్చిన వాకర్లను ఉంచుకోంటాడు. పని చేయకుండా ఊరికి కూర్చునే వారిని, తీసివేస్తాడు. కానీ ప్రభుత్వంలో ఏమి జరుగుతుంది ? ఏమి పని చేయని వారిని కూడా ఉంచుకోవటం జరుగుతున్నది

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ను ఏపిఎలింపుటకు ఎన్నో కాళలు ఉన్నాయి ఆ శాఖలను నడవటానికి ఒక్కొక్క మంత్రి ఉన్నారు. మంత్రి జీపం లాంటి వారు. ఉద్దేశ్యులు శరీరం లాంటివారు ఆత్మ సరిగా ఉంటేనే శరీరం బొగా ఉంటుంది. ఇష్టుడు ఆత్మలోనే లోపం ఉన్నదని నేను అపుకోంటున్నాను. అంటే మంత్రులలోనే లోపం ఉండని అవకోంటాను. డిపార్ట్మెంటులో ఉండే లంగోండి తనానికి, సౌమరితనానికి మంత్రియే భాధ్యడవి నేను చెబుతున్నాను. గోరెంటు కాచే గోల్లావాడి దగ్గర “తన రగ్గర ఎన్ని గోరెలు ఉన్నాయో” లెక్కి ఉంటుంది. వాడిని వ్యాపు అడిగినా వెంటనే లెక్కి చెప్పగలడు. కానీ ప్రభుత్వంలో ఏమి జరుగుతోంది? “మీ డిపార్ట్మెంటులో అన్యాయం జరుగుతోంది అని అంటే “మాకు తెలియదు, మాకు దరఖాస్తు ఇష్టుండి, మాకు రుజువు చేయండి” అని చెబుతారు ఒక గోరె ఎక్కుడికైనా పోతే, “నా మండలో ఒక గోరె పోయిందని” వెంటనే గోల్లావాడు కనిపెడతాడు. ఆ విధంగా కనిపెట్టు లేక పోతే తప్ప గోల్లావాడిగెనాని, గోరె తప్పకాదు. అదే విధంగా డిపార్ట్మెంటులో జరిగే లోపాలకు మంత్రి భాద్యత వహించాలి. మంత్రులు ఆక్కుక పర్యాటక చేయటందేదు.

తెలంగాణాలో భద్రీ కాపంసిన ఉద్దేశ్యులు ఉంటే, వాటిని తెలంగాణాలో ఉండేవారికి ఇష్టుక ఆంధ్ర దేశమునుండి తబాదిలా చేసి, ఇష్టుడి ఖాళీలను పూరి చేసుత్తున్నారు. 5 ఉద్దేశ్యులు ఉంటే, 2 తెలంగాణా వారికి, 3 ఆంధ్రవారికి ఇష్టుని నిర్ణయం ఉన్నది. కానీ ఇందులో చాలా చమత్కారం చేసుత్తున్నారు. వ్యాద రాబాదు సిటీలో 5 ఉద్దేశ్యులు భాగిగా ఉంటే, ఆంధ్రానుండి తబాదిలా చేసి, ఇష్టుడ పెట్టిం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా మార్పు జరుగుతున్నది. గిర్జుమెంటు ఉద్దేశ్యాల ఖాళీలను భద్రీ చేసేటప్పుడు ఆంధ్ర లక్షు ఎక్కువ ప్రాపుభ్యం ఇష్టున్నారు. తెలంగాణా వారిని పేసుకోండా ఒక ఆట ఆడబం జరుగుతున్నది. సౌధారాధు సిటీలో సానతసెట్లో ఆంధ్రమండి వచ్చిన గిర్జుమెంటు ఉద్దేశ్యులు ఉన్నారు. వారు ఒక చోటినుండి ఇంకొకచోటికి వెళ్లాలంటే బోసపులు ఇష్టుడు ఆ బోసపులకు అరురూపాయలు మాత్రమే తేమకోంటున్నారు. ఒకవై ప్రువు బస్పులకు అదాయం లేదని చెబుతున్నారు. మాసానికి 20 రూ. అయ్యెబస్పు పాసుటు రూ. 6లకే ఇష్టుచుం, తెలంగాణా ఉద్దేశ్యులకు అటువంటి పాసుల ఇష్టుక పోపటం, ఆంధ్ర వారినై ప్రేమచూపించి, తెలంగాణా వారినై ప్రేమ చూపించక పోపటం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వ వరిపాఠనజరుగుతున్నది. ఏమై ప్రువుటికి ఆంధ్రలోని వరస్తితులు వేరు. తెలంగాణాలోని వరస్తితులు వేరు. సాధారణంగా భోజనాలో వడ్డించేయాడు మనవాడైతే మనం ఎక్కుడ కూర్చున్న ఫరావేదు. అట్లాగే ప్రభుత్వంలో మెజారిటీ, అధికారం ఆంధ్రవాఢ చేతిలోనే ఉండి కాబట్టి వాళ్ల సీకర్యాలు వారు జ్ఞాగ్రత్తగా మాసుకోంటూ తెలంగాణావారిని సమాధిష్ట ల మాదిరిగా మాసున్నారు . . . . .

క్రి. రాజు వి. వి. కృష్ణాంరాజుబహుర్వ (తుని) :—అధ్యక్ష, 1958—59 సంవత్సరమునకు మన ఆర్థికముతో నోపాలరెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్డెటును నేను నంతోష్ట పూర్వకముగా బట్టుచూపు కొప్పి ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రభుత్వ త్వ దృష్టికి తెసుత్తున్నాయి. గిరసంవత్సరము బడ్డెటు లోటుగా ఉపప్యటికిని, కొప్పి విషయాలలో వారు కొంత ఉపాయము మిగులగా కేటాయించిన సంగతి వారు తెలియు

చేకారు గత సంవత్సరములో ఉన్న పరిష్కారులను ఒకట్టి లోటు బడ్జెటు పొమర్చించివిడికి వచ్చింది, యా సంవత్సరము పరిష్కారులను లభ్య �Surplus Budget కు ప్రతిపాదించాలిగారని, అందువల్ల ముఖ్యారి రాగమునుంచి ఈ సంవత్సరము అనంద శైలి రచి రాగములోనికి వచ్చామని తన బడ్జెటు ప్రసంగములో చెప్పారు అయితే ఈ సందర్భమును గురించి సభ్యులు మాచ్చాలుచూ కొస్టు విమర్శలు చేకారు. అంద్ర ప్రాంతముచుంటి వచ్చిన రాబడిలోను, తెలంగాఢా ప్రాంతమునుంచి వచ్చిన రాబడిలోను వ్యవాధించులు ఆర్థికముండిగారు మాపించారిని సభ్యులు కొంత మంది విమర్శించారు. గత సంవత్సరము వరకు మనము వేరు వేరు ప్రాంతాలలో నివసించి, సేటికి గడా అంద్రుల మందిదము ముక్కెటే అంద్రులుగా ఇక్కడ అంద్ర ప్రదేశీలో ఒక్క వోటు చేరుకున్నాము. ఈ సంగతి అందరికి తెలిసి విషయమే. మనము వేరు వేరు ప్రాంతాలలో ఉన్నందువల్ల మనము వేరు వేరు పరిష్కారులను దాఖలుకని వచ్చాము. సభ్యులు చేసిన విమర్శలు చూస్తే అంద్ర అలి, తెలంగాఢా అని విశేషాలలో మాచ్చాడారే కాని, ఆ విధముగా మాచ్చాడాదెము మన అంద్ర జాతియొక్క ప్రేయము కొరకు కాదని, అది వ్యామము కాదని మనకి చేస్తున్నాము. అంద్రుల మందిరము ఒక్క వోటుకు చేరి మన యొక్క జాతి పరిష్కారులను బాగుచేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్య ముతో మన మందిరము అంద్ర ప్రదేశీను ఏఱ్యాటు చేసుకున్నాము గమక, సభ్యులు యా విషయమును మరచిపోయి విమర్శలు చేయడం నాకెంతో విచారకరముగా నున్నది. ఇక మీదటనైనా ఇంటి ప్రాంతియి విభేదాను విస్కరించి, అంద్ర జాతి అంతరు ఒక్క చేరు భావించాలిని నేను ఉభయ ప్రాంతానిని వినుపూర్వకముగా ప్రేరిస్తున్నాము.

ఆర్థిక ముంత్రితాము ప్రవేశ చేస్తేన ఈ బడ్జెటును మనము ఏ విధమూ ఉన్నయోగ పరమకో గ్రహించు అనే విషయమును గురించి మనము యింధుడు చెరిస్తున్నాము. జీవితములో మనకు ఉన్నటువంచి ఆర్థిక మాండ్యము వల్ల, మనకు వ్యవసాయ రంగములో ఏర్పడిన పరిణామాలు ఎదుర్కొనబాటికి ప్రభుత్వము ఏకోన్సు క్లబుడములు, ప్రాథమిక లీర్సుటు చేస్తున్నారన్న సంగతి అందరికి తెలిసి విషయము. ఈ కార్బూ కలాపాలకు ఎంతో దబ్బు అవసరమని కూడా గుర్తించాలి. వ్యవసాయము అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం కలాగజేస్తున్న సౌకర్యాలద్వారా, మనము వ్యవసాయాలిప్పార్టీనీ కొంతరక్కెల్లా మేలుగా సాధించగలగు తున్నామని నేను వేరే చెప్పి వక్కురాలేదు. ఈ సౌకర్యాల ద్వారా గత సంవత్సరము అధివరకు కంటే 33 లక్ష టప్పుల భద్రమును మనము surplusisగా వంజీంచగలిగాము. ఈ విధముగా ఇప్పటిక్కము చేసే సౌకర్యాల మాలాగా, ప్రతి సంవత్సరము వ్యవసాయమును అభివృద్ధి పరచుకుంటూ, అపోర ధాన్యాలు ఎత్తువాగా పండించ గలమని ఆశిస్తున్నాము. మా జిల్లా డెల్సా ప్రాంతమిచెబుతున్నారే కాని, అక్కడ కూడ వాలుగు మెట్టు తాలూకాలు ఉన్నవి. ఆచి గూడ చాల మట్టుకు వెనుక బిడీవ వాలుకాలే ఇక్కడ తెలంగాఢాలో ఏ విధముగా వెనక బడి ఉన్నవో అక్కడ తూర్పు గోదారి జిల్లాలో కూడ ఈ నాలుగు మెట్టు తాలూకాలు అదే స్టోలులోక్కన్నవి. తాలూకాల అభివృద్ధి కొరకు ఏ మాత్రము దబ్బు ఈ పంవత్సరము కేమాయించడాలేదు. అక్కడ కూడ ఎవ్వో చిన్న చిన్న నదులు ఉన్నవి. తాండ్ర, పంచాంది, ఏలేపు క్రొర్రా పడులు పారుతున్నవి. ఈ పడులులోని వ్యాపారాలు విప్పాలు ఉన్న చేయ పడులునులేదు. క్రొర్రా ఇర్పులో ఎక్కువ వాయించాలను పడయించడాల్సు. ఆర్థికముండిగారు, రివిమ్యా మండిగారు యా విషయములో శరద్ర చీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాము.

ఇంకోకుండ మాతూర్పగోదావరి జిల్లాలోని పెద్దపురం, పిటాపురం, తుని తాలూకాలు ఇది వరకు జమిందార్ల పరిపాలనలో ఉంటూ వచ్చినవి. అతాలూకాలలో లనేకచెచువులు ఆనాటే జమిందార్లను ఏర్పాటుచేశారు. అవినీ రాష్టరాను చికిత్సాపద్ధతిలోకి వచ్చినవి. ఇదివరకు జమిందార్ల పాయములో ఎట్లా ఉన్నవో ప్రభుత్వం అవి స్వార్థినం చేసుకున్నతరువాత కూడ ఏలాంటి మరమ్మతులు లేక అదేస్తేతిలో ఉంటు క్షామి. ఆచెరువులపీదాధారపడి ఎంతోమంది పేదవజులు నిపసిన్నన్నారు. ఇప్పటికైనా ఆచెరువులను మరమ్మతు చేయునే ఆక్కుడప్పన్న భూమిని ఎంతో అభివృద్ధి లోనికితేచు. ప్రభుత్వములక్కడ పేదవజలయందు కొంతపాసుభాతి చూపించి ఆచెరువులను మరమ్మతు చేయవసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

తమాక నుచోకవించయాము ప్రభుత్వాన్నికి తెరున్నాను తుని చౌమ ఆము విశాఖపట్టణము 90మైళ్ళ దూరములోన్నది. ఇఱు కాకీనాడ 40మైళ్ళదూరములోన్నది. కాలోపల ప్రసూతి చిత్తకు అడవాళ్ళకు పరియైన Maternity Hospital సౌకర్యములు లేవు. ఏనాడోరాషిపో పాబీగలు తునిచొను లో ఒక Maternity Hospital నిర్మించారు. అదిమొట్టమొదట ఏస్టోల్సు లో పుస్తదో యిప్పటికీకాడ ప్రభుత్వంలాంటి improvements చేయకనే ఆదేస్తేతిలోను న్నది. నేనుకావిచ్యమునుగురించి ఇదివరకు ప్రతినంపుము బడ్డెట్సమానేశములో గాని, ఇతర సమాచేశములకోగాని Health విషయమునుగురించి వచ్చినప్పుడు ఎన్నోసీర్లు ప్రభుత్వాన్ని ఆర్టించి యునప్పటికిని ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధతీసుకోలేదు. Maternity Hospital యొక్క అవసరము, ఉపయోగము, ముఖ్యాల్గా ప్రసూతి ఆడవాళ్ళకు ఏలాంటిసంధర్యములో అవసరమో ప్రభుత్వానికి తెలియకపోలేదు తునిచొన్నకు చుట్టూ ప్రక్కల లక్ష లక్షలది ప్రజాసీకము ఉంటున్నారు. ఇదితాలూకా కేంద్రదముగుండ ఈస్టోపిటిలును త్వరలో improve చేయుస్తానని ఆశిస్తున్నాను. ఈసంవత్సరము Surplus Budget గా ఉన్నప్పదైనా వెనుకబడినమొట్టతాలూకాల విషయముకో నైనా కొంతవరకు డబ్బుకేబాయించి యున్నట్టుయుతే బాగాస్వండేది. ఆవిధముగా ఆర్డర్ మంత్రితీగారు చేయకపోవడమువల్ల నేను చాలావిచారపడుతున్నాను.

తుంగభద్ర ఎగువకాలవసు గురించి ప్రభుత్వము ఎంతోడబ్బు కేటాయించి ఇర్పుచేస్తున్నారు. ఈ కాలవ upland areas కొరకు నిర్మించున్నారు. అదేమాదిరిగా upland areas విశాఖపట్టణము, శ్రీకాకుళము, తూర్పుగోదావరిజిల్లాలలో మెండుగావున్నవి. ఆక్కుడకూడ ఈలాంటి ఎగువకాలవ ఏర్పాటుచేస్తేమంచిది. పంపానరికి ఒకకట్టుకట్టి నట్టెల తేలక్కడనీటిలో రెండవంటకు ఆధారభారతముగా ఉంటుందని , పుమారురెండువేల ఎకరాలకు ఉపయోగపడుతుందని దినికి ని 30 లక్ష లో చాలాని ఇదివరకు ఇంజినీర్సు నలహోయుచ్చారు. దీనివిషయములో ప్రభుత్వము ఏలాంటి శ్రద్ధతీముకోకాచేసుకుట్ట 1949 మంత్రురములో ఈనరిపాంగి వరదలు వచ్చి, అప్పవరకు అవకొని పెప్ప వ్రిడ్డికూడాట్టుకొనిపోయింది. అవరదల్లు చాలాచోట్టు ఇసుకమేటలువేసింది. రైతులుఎంతోన్నెప్పడ్డారు. ఈమియియము మంత్రులు వెలిస్తుయముగా కూడచూచారు. కాని దీనివిషయము ప్రభుత్వం ఎత్తుకోలేదు. ఈసంవత్సరమైనా ఏమైనా తలపెట్టుతారని ఆశించాను. కాని ఏవ్వాతము allot చేయలేదు. ఇదివాలా విచారించాను. ఎంతోతక్కు సాముత్తో ఎక్కువ ప్రయోజనము పాండమచ్చ. పోసీ,

అంజనీర్ సంహత ప్రకారమైనా దీనికి ఏ రు. 35 లక్షలో ఇంజనీర్ నేన్నె స్టీచిప్పు ప్రజలు వ్యవసాయ రంగములో మరింత వృద్ధికి వస్తారు. 1952వ సంవత్సరములో మద్రాసమండలోనికంగా శైతస్కాసి కోటందు రోడ్‌లేవేసినంచ్చములో family road అని ఒక మట్టిరోడ్డు యాచై పేలూపాములు కేబాయిలి వేములారు అని కంకరోడ్డు అల్లూరా చేయిమే ఈప్పటి దుములుగుఱిలి ఇప్పటికే ప్రతి ఎంబ్లీ సమావేశములోను ప్రభుత్వానికి చెబులూ చేపున్నారు. అండ్రోడ్డు పేసిర ప్రాంతమంతము కొండ ప్రాంతము, మట్టిరోడ్డుపోయిక ముంచే ఆధారికంగా బాధార్థికి ఆంధ్రాచీవిమట్టిరోడ్డు పోయింది వ్యవసాయముల్లో కుక్కావేయకోచిపేసున్న వ్యవసాయములో రోడ్డు పేసిలున్నారి. Traffic ఆంధ్ర ఆగిపోయినది. ఈండ్రోడ్డు అటుపాశించ్చుణముకు, ఇంచోడావి తీల్లాడు అందుహామా ఉపయోగము తున్నది. Agency ప్రాంత ప్రజలు లాపు పంచించి కాయిఫ్ఫుములు వగైరాలు అటువిశాఖపట్టణముకో ఇంచు పెశ్చాపురము, పిటాపురము మింగా కాంపాచ తెచ్చుకొని అమ్ముకోనే పసతిగలవారి. ఈండ్రోడ్డు ఎంత ప్రాముఖ్యమైన కుక్కామాలో ప్రభుత్వా గుణించాలని నామనవి. ప్రభుత్వము పలు వోట్లు పలు విధములుగా చెప్పి ఇంజనీర్లు ఇంచుపోయార్థి, ఇంచుపోయాల్సి ముఖ్య మైన రోడ్డు ప్రభుత్వమైకి రాకపోకలు కోచియము. కాబిణీ ఈండ్రోడ్డు ప్రభుత్వమైన ఆంధ్రము బాగుచేసేప్పటియములో ప్రభుత్వము ప్రశ్నాపించుటాని ఆశించున్నాను. వైప్పుమువిషయములోను వ్యవసాయములోయములో ప్రభుత్వము పలు వోట్లు ప్రక్కనో పచు వేస్తున్నామని, ఈండ్రోడ్డు రంగాలలో మా ఖాచ్చోలావి మెస్ట్రోప్రాంతము వృష్టి తోచేము ప్రభుత్వము భారము వ్యయము చేసేంట భర్యములో ముగ్గమూ వెపుకణడిన ప్రాంతాలు అనిప్పిస్తి పరమమా ఆన్ని వోట్లు నమాస్తాయికోకి తేపాలని ప్రభుత్వానికి మమించున్నారు. ముగ్గాగా రైతులయిక్కా వ్యవసాయంగములో వారికి పుంటున్న ఆర్థిక మాంఘము ను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వము సామ్ము వ్యయముచేయాలని వాసలవో.

తలూక మాపాలు నచ్చిపోయము ఒకటిర్చుది. ఈ mapes, విత్తులు వరసూ మామెస్తు లాబాకాలో అముంకు సమైక్యానికి విచారించాలని అని వస్తుయి అన్నటున్నాని. ప్రభుత్వానికి ఇంచుటించి ప్రాంతాలు అనిప్పిస్తి పరమమా ఆన్ని వోట్లు నమాస్తాయికోకి తేపాలని ప్రభుత్వానికి మమించున్నారు. ముగ్గాగా రైతులయిక్కా వ్యవసాయంగములో వారికి పుంటున్న ఆర్థిక మాంఘము ను దృష్టిలో పెట్టుకొని అంటున్నాను.

ఒడ్డుబ్బుగురించిపుట్టులుకొంతమందిమాట్లాడుభూ తెలంగాంచరో తక్కువాములంభాలో తక్కువాములోను గమ కేబాయింపుచేకరించి తెలంగాంచరో ఆధాయమిక్కావి అంధాలో తక్కువామి అంటున్నారు. కాని ప్రభుత్వానికి అలాండెదురాలో ప్రాయము ఉన్నదని నేమి అవలేము. రాష్ట్రమంతా ఒక్కటీగానే భావించాలి. ముందు ఎక్కువ ఉత్సత్తి ఎక్కుడకాగలలో అదేర్పణీటో ప్రభుత్వము యాభర్యులు చేస్తున్నారని వాఅధి ప్రాయము. ప్రాంతియనిచేరములు ఉండకాడదనిమానవి. ఈపంచ్పురము మమము Surplus Budget ను తెచ్చుకోగిపోవాము. 1960 విపంచ్పురము వాటికి మమబడ్డెటు మారుకో బ్లూకు చేయకుంటుంది అశపడతున్నాని ఆర్థికమంత్రిసరు తెల్పారు. మమ్మలు చేస్తున్నారు. మమ్మలు చేస్తున్నారు అని అంచేపా? ప్రభుత్వము మమ్మలు వేయవచిందే. వేయక వాతే డబ్బురాచు. డబ్బునే ఇంచి ప్రశాలకు సేకరాలు కలగ్ని. ఇంచిపున్నలు ఎప్పినేను అనిప్పిపాయ రైతుమిచేయకున్నాని. వ్యవసాయ రంగము వల్ల ప్రభుత్వానికి భారము చేకారుతండి గమక, ప్రభుత్వము ముందుగా వ్యవసాయ

రంగు మీదనే దృష్టి కేంద్రికించి, రైతులకు వ్యవసాయ సాక్ష్యాలు కలగ జేయాలని అంటున్నాను ఇవినరక తెలంగాచారోని పరిస్థితులు వేరు. ఆంధ్రరోని పరిస్థితులు వేరు. తేడాలు ఉన్నవని విషయించిన ప్రయోజనము లేదు. మనము ప్రభుత్వానికి పన్నుల మూలంగా ధనము చేకొరేటబ్లు, చేసి, మన ప్రాంతాలు అన్ని బాగుచేసేటబ్లులు చేయించుకోవాలి గాని, విషయాలవల్ల, లాభము లేదు. భారత దేశమో ఉన్న యితర రాష్ట్రాలకంటే, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమే ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి విషయ ములో ముందడగు మేండని, అన్నించికంటే, ఇది surplus రాష్ట్రమని వేరు సంపాదించింది. ప్రభుత్వము చేయుకొర్కులాముల ద్వారా మన దేశమును మనము అభివృద్ధి పరమకొని, రాష్ట్రములోని అన్ని ప్రాంతాలుకూడా పశ్చిమాలంగాను, ఆదర్శ ప్రాయముగా ఉండేటబ్లు, చేసుకోవాలని మని వేస్తా, ఈ బడ్జెటును నేను బలపరున్నాన్నాను. అర్థికమంత్రిగారు ప్రాయశపెట్టిన బడ్జెటును చ్చాసు చేయచాచికి సహాయపడమంచిగా సభ్యుల సందర్భిని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ ఎఱ. లక్ష్మివార్చ (ప్రాతమణు—జనరల్):—అధ్యక్షు, అనుభవాలైన ఆర్థికశాఖా మాత్రయును, గోపాలరెడ్డిగారు ప్రతిపాదించిన బడ్జెటును నేను అంగీకరిస్తున్నాను. వారు ఇంతరకూ 8 బడ్జెటులు ప్రవేశ పెట్టా స్వి చెప్పారు. అది నిజంగా మన మందరమూ గర్యించడగిన విషయం. అటు మంచి అనుభవాలైను - ఈ Plan period లో surplus budget మ ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టిపారో లుని నేను మనుషులపాచి అలోచిస్తూనే ఉన్నాను Plan period లో surplus budget ఉండుకొడదు. ఈ 8 సంవత్సరములనుంచి ప్రజలపై అనేక రకాలైన పన్నులు వేసారు. ఈ సంవత్సరం మాత్రం పన్నులు వేయలేదు. ప్రజలకు ఈవిధంగా relief యివ్వడానికి వారు surplus budget మ చూపించి ఉంటారు నేను భావిస్తున్నాను. వారు 1957 వ సంవత్సరములో ప్రామాణ్య తమ గురించి చెప్పారు. వారు చెప్పిన విషయాలతో మన మందరమూ ఏకీఫించఁడనిదే. కాని వారు 100 కోట్ల రూపాయల బడ్జెటు ప్రవేశపడామనే ఆశతో ఉన్నారు. అట్లా ప్రవేశ పెట్టడానికి మన రాష్ట్రంలో అవకాశాల లేక పోలేదు. మనం యాసాడు అంధ రాష్ట్రమునుంచి ఎంత రాబిడి అయినా సంపాదించ మాయ్మ. ఈసాడు మనరాష్ట్రానికి 160 కోట్ల రూపాయల బుఱంఉన్నది. ఆ బుఱాన్నంతమ ముంథంగా తెరేందుకు తగిన అవకాశాల కునకు ఉన్నవి. కాని మనం చేసే భర్యల విషయంలో ప్రభుత్వం జ్ఞాగత్తుగా యోహన చేయాలి మని చేస్తున్నాను. అంటే . . . ఆ బడ్జెటు తయారు చేసే విధసం రోనే కొత్త మార్పులను తీసుకు రావడం అవసరమిపిస్తున్నది. దేశం యొక్క అభివృద్ధి కార్బూక్రమాలు కొనాపించుకోనే చుట్టూ మన ఆర్థిక స్థోమిక ఎంత, మనం చేసుకొన వలసిన కమలు ఏమియి అనే విషయాలు గమనించి బడ్జెటు తయారు చేసుకోవాలి. ఆట్లా చేసే, రాష్ట్రంలోని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలు, వెనుక బడిన ప్రాంతాలుకూడా ఆచోచనలోనికి వస్తాయి. వెనుక బడిన ప్రదేశాలయ, అభివృద్ధి చెందిన ప్రవేశాలతో మనా ప్రాయమకి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేసిన్నాడే సమాస్య ప్రజాసికం ప్రామాణ్య అభివుచ్చిరాచార్యికి అవకాశం ఉంటుంది. గోపాలరెడ్డిగారు స్ఫుర్తిక్క బడ్జెటును తయారు చేసారు అంత ప్రతికథా Head lines లో వేశారు. బహుళ వచ్చే సంవత్సరం దినికి ప్రతిపుం కుమిస్తుంచుకొంటాను. . . . . అంటే విషయాత్మకమైన బడ్జెటు ప్రవేశపడతారేమో . . . . . కొంత యోచించఁడనియున్నది.

పెచుక ఒడిక ప్రాంతం అవసరమ తీర్మాని. అలా కూడా తెల్క చేకలు, పిచ్చెలు కాదారే కోరి కలుకాలు. ఎవ్వో వందల శంకువ్యాళటం పే సవ్యాంగార్థమై. కాన్ని స్పృశుక్కుండ ఉంచికి తప్పగా రాక్కుకుండ ఉంచుకోవడమనిది సామాజ్య దేవయంకు. 10 ఏండ్రూలో బాం లోచు లడుక్కుండ కార్బూకుమాంచు సాధించుకో గలిగినావుని గోపించుకోని చెప్పారు. నిజంగా ప్రమంతా గ్రహించుకో బ్లూ ఫీల్డ్స్ లోచించుకో కొన్నాను. ప్రభు స్ప్రెమ్యూం పట్లు నమ్మకం లేని నియంత్రుత్తు డేకెల్ ఇరత దేణ్ణు చూచి ప్రజాస్పెషన్సుం పట్లుప్రజాస్పెషన్సీమిక్ ప్రభుత్వంపట్లు విశ్వామి కలిగిన మూడుఅధిక్యుల్లి కార్బూకుమాంకు సాధించాలుపోలును కొన్నారు. ఇవి మన మొత్తంలో గ్రహించుగా విషయం. సామాజ్య త్వేవ విషయం కాదు. స్వరాజ్యుని సంపాదించుకోడనికి మనం 1857 వ సంవత్సరంలో నాటిన విత్తికమే మొత్తాని పెరిగి పెళ్ళదై స్వరాజ్యుని సాధించింది. అంతేకి నియంత్రుత్తు డిపోలిటిఫిలుపులు ప్రజాస్పెషన్సుమిద విశ్వసం లేని వారు అయిన కమ్ముర్చుల వేత యా నాడు కేరకో ప్రజాస్పెషన్ పరిపాలక రిసెస్చున్నాము. ఇంట్లో సామాజ్యమైన విషయాలుకాదు. ఇంటుని విధానం స్థోనటి మన సాధారణు. మన అంత్రిక విధాన్సు బాధచేసుకోనాచు మన అనేక అధిక్యుల్లి కార్బూకుమాంచు సాధించుకోవలి యిన్నావి. విచికై ప్రజలు చక్కులకష్ణాలకాదు నమ్మలు కష్టాపిక ప్రశ్నలు విస్తరించాలన్నారు. కానీ మను ఇఱ్పు చేసే దఱ్య లో ఎలా దఱ్య ఏ విధానం ఇఱ్పు చేయబడుతున్నాచో అండుకి లెలుయారి. దీని ఫలితం ప్రజలందరికి రాపారి. ఈ విషయాల్లో ఆంత్రిక మంగల్తుగా జ్ఞాగ్తుగా అలోచించారి. అవసరమైతే, ఆర్కిక మంగ్లతుగా ఒక Permanent Financial Advisory Committee ని ప్రాపీటించుకొని తప్పులు ఎప్పటి క్షుణు దేశంలోని పరిప్రేకులను గమనించి ఆర్థికాధిక్యుల్లికి ఏమేచు చక్కులు తీఱుకోవాలో, ఇఱ్పులను విధానం తగ్గించుకోవాలో తెల్పుకొని కార్బూకుమాల్లు ప్రాగించించుకుండి లేని సాచిస్తున్నాను. ఈంచుకోవాలో జరుగుతున్న అధిక్యుల్లి కార్బూకుమాలు సామాజ్యమైన ప్రజాస్పెషన్సీకి అందుబాటులో ఉండుటాను. Planning Minister నాడు, Information departments ఒకటికి రూపొయిలు ఇంచుకోవాలు ఇఱ్పు తగ్గించుకోబోతున్నాని అన్నారు. అది వారా పొరపాటు. ఇట్టెconomy drive ల వట్లు ప్రయోజనం లేదని మని చేయున్నాను మనం చేసే కార్బూకుమాలను ప్రజలకు అంయబాటులో పెట్టేందుకు, సామాజ్య ప్రజాస్పెషన్సీకి తెలియ జీసేపులకు ఎందుకు ప్రయత్నించప కూడాదని అడుగుతున్నాను. ఈ నాడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న వారు ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడం లేదు అని ప్రజలో ప్రపారం చేసే సంచూంలో మనం చేసే కార్బూకుమాలు ప్రజలకు తెలియ చేయడానికి కొన్ని లక్షల రూపొయిలు ఇఱ్పు చేసిన ఏమీ తప్పు లెదని నేను భావిస్తున్నాను. ఇందుకోస్తే బ్రంబాంగులో 48 కోట్ల రూపొయిలు ఇంకా ఇతర ర్యాష్టులలో 40,50 లక్షల రూపొయిలు ఇఱ్పు చేయున్నారు. Public Relations Office కు వారా ప్రశ్నేకత ఉన్నది. Public Relations Officers ను జల్లు లప్పేలోమా, ర్యాష్టు లప్పేలోమా ఏన్నాటు చేయారి. ఏటి ద్వారా ప్రజలు పెట్టుకున్న Petitions కు వెంటనే బోసో, కాదనో ఒక కార్బూ ద్వారా పమాదాన్ని అంచేస్తే ప్రజాస్పెషన్సీకి ఎంత పంతోష్టో అలోచించండి. ఇంటుని అఖిలులు పెడితే ప్రభుత్వానికి ఇఱ్పు పెచ్చు అనుతుందని భావిస్తే..... Petition పెట్టుకునే ప్రతి ఒక్కరిని Stamp రూపంలో ఒక రూపొయి ఇష్టమండి. ఇందుకు ప్రజలు ఏ మాత్రము వెనుచీయరు. పంతోష్టోలో ఆమోదిస్తూరని మని చేసున్నాను. ఇందుకోస్తే ప్రతి జల్లుకు ఒక Public Relations Office ను స్థాపించి, ఒక Officer కు, తగిన

సిబ్బందిని నియమించి దేశంలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి కార్బూకమాలను ప్రజలలో propaganda చేయ బానికి తగిన డబ్బు ఖర్చుచేయాలని నేపు ప్రభుత్వాన్ని అశ్వర్తిస్తున్నాము.

శ్రీ పెళ్లంపురి వెంకటేంగులు —Propaganda చేయడాకి డబ్బు ఖర్చు చేయాలం ఈన్నారు. ఆ propaganda ఏనరిది, ఏ పార్టీకి సంబంధించినది?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణ దాన్ —ఆది పారపాటు అభివృద్ధియం వెంకటేంగులుగారు యథార్థ విషయాలను వినరు. ప్రభుత్వం చేసేన్నా అభివృద్ధి కార్బూకమాలను ప్రజలకు తెలువడం పార్టీ విషయమేమీ కాదు. ప్రజాసికం కంక్షరు అఫీసుకు వెళ్లి విషయాలు తెలుసుకోనేలవసరం లేకుండా Public Relation Officer గారే ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్య సంబంధం కల్పించుకొని ప్రజలకు నకాలంలో జాబితా ఇస్ట్రీచే నిర్మాణ చేయాలి. దీనికి అవసరమైన డబ్బు ప్రజలనుంచి తీసుకుంచే ఎవ్వరికి అభ్యంతరం ఉండదు. ఈ విషయంతో అందరు అంగికరిస్తారు వెనుక బడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పరచారు. ఈవాడు శ్రీకాకులం జిల్లా కరువు ప్రాంతంగా ఏర్పడింది. సంపేట, బెక్కలి, హిందూపూర్, పెత్తపట్టం, పీపురుపల్లి తాలూకాలలోని కొస్త్రుగామాలు దైవికంగా కరువు ప్రాంతాలగా ఉన్నాయి. దానికి ప్రభుత్వంవారు 7 లక్షలు మంజూరు చేసినారు. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభిసందిస్తున్నాము. కానీ ఆ డబ్బును త్వరిత గతిని వర్షాలు పడక ముందే, నకాలంలో చెరువుల మరమ్మతుకు, వాగుల అభివృద్ధికి ఇర్పు చేయాలి. అక్కడ తగిన సిబ్బంది లేక పోతే ఇతర ప్రాంతాలనుంచి సిబ్బందిని పంపి ఆచనలు చేయుంచ వఱసినిగా నేను ప్రభుత్వానికి విశ్వామ్యున్నాను.

ఈ రోడ్లను తీసుకోవడం విషయంలో గూడ ప్రభుత్వ విధానం అంత తృప్తికరముగా లేదు. చూసుకు రోడ్లను డైప్లోక్సు బోర్డులయండి Highways లీపుకోవలపిన అవసరంలేదు. ఈ నాటి జిల్లా, బోర్డులపరిశీలన మనకు తెలువు. వారికి Technical assistance లేదు. Highways engineers estimates తయారు చేయాలి. జిల్లా బోర్డులకున్న డబ్బుతో రోడ్లు తయారు కావడంలేదు. అందు స్తోత చెప్పే డోస్టు మెంబు వంటనే రోడ్లన్నీంచి తీసుకోవాలి. అందులో ముఖ్యంగా జిల్లా బోర్డుల పేత అక్కడ చేయబడి, మరమ్మతులు లేక చెడిసోయిన రోడ్లను తీసుకోవాలి. అటువంటి కార్బూకమాలకు చేయి పంచుకున్నా బడ్డెట్లులో అవకాశం కల్పించి ఇంజ్యూరు గోపాలరెడ్డిగారు ఒక నూతన విధానాన్ని అవసరిస్తున్నాము. ఇక శ్రీకాకులం జిల్లాకు సంబంధించినంత పరకు చాలా విషయములను వేసు ప్రభుత్వ ద్వారాకి తీసుక రావలి ఉన్నది. అది క్రొత్తగా ఏర్పడ్డ జిల్లా. అక్కడ ఒక కారేచిని ప్రభుత్వం స్థాపించింది. కానీ అందుకు తగ్గ భవసములు లేవు. అక్కడి జడ్డికోర్పు నిక్షావట్టణంలో ఉన్నది, పోతు సూపరిం టైండెంటు అఫీసు విజయ నగరంలో ఉన్నది. ఆ అఫీసులన్నీ శ్రీకాకులం జిల్లాకు తరలించాలి. అదే విధంగా దెంట లక్షల జాధ్వా గం పొత్తపట్టణం తాగూకాలో కేసులు తక్కువనే వేవు మరుతో మాజీస్ట్రేటు కోర్టును ఎత్తిచేయడం జరిగింది. కేసులు తక్కువైతే అక్కడి ప్రజలు అభిసందించ వఱి యున్నది. కానీ ఉన్న కేసుల విషయంలో సైనా ప్రజలు చాలా దూరం వెళ్ల వఱి మరున్నది. కనుక వెంటనే అక్కడ మాజీస్ట్రేటు కోర్టును పెట్టాలి. తాలూకా అఫీసు గత 18 సంవత్సరములనుండి ఆడ్డె.

ఇంటిలో ఉన్నది. అది సాక్ష్యముగా లేదు. మధ్యమ ఒక రేపు ఇస్తంచురు ప్రజలు ఆవశ్యక వైపు చలయిస్తున్న చూడికింది పీమగా రాబాలి. అది బిస్ట్రీ ప్రోటెక్షన్ కాబిట్ ప్రోటెక్షన్ చార్టర్ ఐచ్చుచేసి. అందువల్ల పొత్తుష్టాణలో వెంటనే పీటైతే ఎంచు సంవత్సరముల నుండి ఒక్కే వేస్తే అందులో allotment ఉన్నది కనిపించుకునే విభజించుకునే కావలికిలేదని తెలియుము.

మేము ఇండ్రోట్ సంచర్యంలో అసెంబ్లీలో ఆహార ప్రాచలు చేస్తుంచూఁచు మేము చేసికా పూర్వ సలు మంచి వేసా, కాదా, అపరాధయోగ్యమైనవేసా, కాదా? లేవే విషయం పరిశీలించే చేసి అపరాధయోగ్యం కనియెడల మాకు తెలియ చేయవలయిసు. దాని వల్ల మరల వచ్చే సంవత్సరం వాటినే సూచించసిన అవసరం ఉండదు. మేము వేసిన పూర్వం కంటే ఆపరాధ యోగ్యమైనవే, మంచి ప్రథమతముకు ఉంచించిన అవిగూడ సభ్యులకు తెలియ చేయడం అవసరం. ప్రథమంగా వీటివ్యాపించిన ప్రశ్నగా పరిస్థితిస్తున్నదని అశిష్మా నాకు ఈ అవకాశమిఖీన అధ్యక్షులకు భస్యవారములు అర్పిస్తామని విశిష్టున్నాము.

డాక్టర్ బి. వి. యిల్. నారాయణ (ఒంగోలు-ఏంజర్స్‌డు) :—అధ్యక్షు, ఈ బిండ్రోట్ వైష్ణవ శాఖకు కేబాయించిన భస్యము చాలా తక్కువగా ఉన్నదని శేయుటకు విచారిస్తున్నాము. ఈ కేబాయించిన మొత్తంలో establishmentsకు తదితర పద్ధతికు పోగా పేదవారికి, రోగులకు కావలసిన మందు లకు తొమ్మిది ఉత్తర రూపాయిలు మాత్రమే ఉన్నది. మంచివ్యాపక భస్యమును, అస్ప్రిటుండు కల్పించిన పేదవారికి తగినంతమందు ఘన్యశేఖవ్యాపక అపిలవ్యాపకాయే. అనేకతాలాకా అస్ప్రిటులలో గూడా పేదవారు వచ్చివ్యాపక డైట్రోట్రూ మందు లేరంటున్నారు. మందుకు బిలులు నీరు పోసి ఇస్తున్నారని ప్రజలంతా అంటున్నారు. దీనికంతకు కారణం ప్రథమంగా తగినంతమందు సమకార్యక శాశవదమే. పేర్పణలకు మందు అంటున్నాడు. డబ్బును కేబాయించమని మిమ్ములను కోరుచున్నాము. మొదట పైదారాచాదులోని Blood Bank కు పదు ఉత్తలు మంజూరయినది. ఇప్పుడు 51 వేల గ్రాంటుచేసినారు. మనిషంలో Blood Banks చాలా తక్కువగా ఉన్నది. వాటి లాపరములను ప్రజలు శూర్టిగా గ్రహించిట్టు లేదు. వంద బెట్పు ఉన్న ప్రతి అస్ప్రిటికి ఒక Blood Bank . ఉండడంలపసరం. వీటివ్యాపక రోగి అస్ప్రిటో ఉండపలసిన కాలం తగ్గి, ఇఱ్పు తగ్గి తుండని గమనించాలని కోరుచున్నాము. తరువాత వీడియాటిక్ సైమ్పు మన దేశంలో చాలా పెనక బిడి ఉన్నది. అందులో ముఖ్యంగా మన రాక్షణ్యంల్ని రాక్షణ్యం లకుంటే గూడా మెనుకబడిన్నది. వీడియాటిక్ సెంచర్యుకు కొంతపరకు డబ్బు ఇచ్చినారు. వీడియాటిక్ ప్రైసింగ్స్‌కు ఇక్కువ పశ్చాయం చేసి పీటింగ్ అర్టోగ్రాం కొలకు వాటిని ఇంక్కు ఎక్కువ చేస్తారని మేను అశిష్టున్నాము. వైటేరియా వ్యాధి వివరణకు ముందు ఇచ్చిన గ్రాంటు అప్పుడు చాలా తగ్గించి వేయడం అన్నాయంగా కనబడుచుట్టుది. అది ఒకపోరి వచ్చిన వరించువోవడం చాలా కష్టం. కాబట్టి ఈ జిబ్బు రాకుండా preventive measures ఇక్కువగా తీసుకోవాలి. కముక గ్రాంటు తక్కువ చేయకుండ దూరా. 14 ఉత్తలు ఇచ్చి ప్రజలకు సాక్ష్యం చేయాలని నేను ప్రథమతమును కోరుచున్నాము. Distribution of tinned milk నిమత్తం రూ. 51 వేల గ్రాంటు గా ఇచ్చినారు. కాని ఈ డబ్బు దుర్దినియోగించున్నది ప్లాటలు కంచరా లేవందున ఒంపంతం చేసిన ప్రాగడంలేదు. కాబట్టి ఈ డబ్బును save చేసుకోవచ్చును. National Extension Scheme

క్రింద ఉన్నటువచి ఆప్నెత్తులు ఎలా పడుచున్నవో చూదాలి లక్కుడ క్రొత్త డాక్టర్లను నియమిస్తున్నారు శేక పశ్చిమ రిప్పు కొబోయెపారిని వేస్తున్నారు. క్రొత్తగా వచ్చునారు నీనెన పరికరములు అనగా X-Ray మెదలగు వాటిలో తర్వాత పాండిస వారు కావడంచేత వాటి సహాయం లేకుండా వ్యాధిని కముగా పడం కష్టం. కాబట్టి అటువంటి వారిని కొంత కాలం పరకు పెద్ద పెద్ద ఆప్నెత్తులలోనే వేయువలయును. 10 సంవత్సరముల ప్రాయీసు వారికి త్వరుకుండ National Extension Scheme లో పని చేయవశమని రూలు పెట్టిన చాలా ప్రయోజనకళంగా పుండునని తెలియజేయుచున్నాను. వారికి తినింత ధనం ఇచ్చి మందులు సస్థల్ని చేయించాలి. చుట్టూ ప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలకు వైద్య పచుచాయములు కలుగ చేయచానికి విలుగా అంబ్యులెన్స్‌ల పస్థల్ని చేయించాలి. కొన్ని చిన్న గ్రామాలకు అఱువా అందుబాటులో పుండెలట్లు పాస్పిటల్స్ ఏర్పాటు చేయాలి. ఇటువంటి సౌకర్య ములు కలుగ చేయాలని మర్కుతిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యమ్. ఎన్. రాజలింగం (మిల్లించర్చ):—అధ్యక్షు, ఈ పంపత్సరము మన ఎదుటవస్తు బడ్డెటును చూచి చాలా మంది అభినందిస్తున్నారు. ఇది డెఫింట్ బడ్డెటు కాకపోవచుటే దానికి కారణము, కేంద్ర ప్రభుత్వమునుడి లభించినభవ పచోయము కారణము కావచును. కానీ ఒకవిషయములో తీవ్రమైన అసంతృప్తి పుండవి నేను చెప్పుతున్నాను. మన బడ్డెటులో ఉపువు మొత్తమును సేకరించే ఆన కాశములు చూపించామా? లేదా అస్వాది కాకుండా బడ్డెటులో చూపించిన ప్రతి రూపాయిం స్క్రమంగా నియోజించబడుతున్నదా లేదా అని చూచుకోవలసిపుంది. బలవంతాన పసూలు చేయబడిస్తుటికి, ఆ డబ్బు దేశానికి స్క్రమ మార్కున నియోగించ బడుటం లేదనే అసంతృప్తి ప్రజలలో కలుగుండా పుండలి. ఆ అసంతృప్తి డబ్బు భర్యు భర్యు పెట్టే ఏ సెక్కల్లో కలిగి పుట్టి అది రాష్ట్రానికి, దేశానికి అవమానమును కల్గించిను అస్తుతంది భవిశ్యత్తులో అతి తీవ్రమైన డబ్బుకు దారి లీస్తుంది అంధ ప్రదేశ్లో అంధ తెలంగాచా అనే పదాలను ఉపయోగించకూడదు. నాటిచి రూపు మాపాలి అని నేను భావించాను. నికోలాంధ్ర ఉద్యమమును మెదటిసుండి, చివర పరకు సడిపిన వారిలో నేను ఒకడిని. ప్రత్యేక తెలంగాచా కావాలని కొండరు కోరారు. తెలంగాచా రీజిస్టర్ కవిటీ అని పీక్కింది. నాటిని మేము వ్యతిరేకించాము. అప్పుడు మేము చేస్తేన నిషయాలు పచోరాలో ఏకాక్షిగా పున్చూడి 70ించే కాట పుండి పోయింది. అస్వాదు పట్టిక్క ఒప్పినియ్యన నాకు అపుకూలముగాపుంది. కానీ సెంటిమెంటుకు వ్యతిరేకముగా పుంది. ఎవరికి వ్యతిరేకంగా నీమి మాట్లాడితే కొంత ముఖుగుతుందేవోహనే ఉద్దేశ్యములో అటు ఆంధ నాయకులు గాని, ఇటు తెలంగాచా నాయకులు కానీ నాకు చేయూత నియ్యదేరు. ఆ కారణంగానే ఈ నాడు మన speeches లో ఆంధ, తెలంగాచా అనే పదాలనే రెండు పక్కలలారు వాడుటం బరుగుతున్నది. వాతావరణము అపుకూల యాగా శేక పోవటం వల్ల, నేనుకూడా అదే భాషణ అంబాటు పడవసి ఏప్పున్నది.

ఈనాడు ఆంధ ప్రజలకు, తెలంగాచా ప్రజకు మధ్య తేడా ఏమి లేదు. వాటిజ్యములో కాని, స్వాప్రారుములో కాని, వ్యవాయములో కాని పెన్చ తేచు లేస్తు. కానీ ఈ ‘అంధ,’ ‘తెలంగాచా’ అనే పదము సర్విషేషన్లో చాలా తీవ్రముగా నియిపుస్తిన్నది. దీనివల్ల క్రమంగా ఎడ్డునిస్ట్రైప్స్‌ను డెబ్బు తిసపచ్చ. ఎట్టునిస్ట్రైప్స్‌ను డెబ్బు తించే ప్రాణ్యాగమే డెబ్బు తింటుంది. అప్పుడు Constitution డెబ్బు తింటుంది,

నేను ఇష్టమ స్టోన్స్ విషయములునే కొంత చిహ్నాలు చేయడానికి ప్రాప్తి కొన్ని డిపార్ట్మెంటుల అధీనరథమ స్టోన్స్ రాపంగానో మకో విభంగానో చేప కుండలు. రాప లాకు కొన్ని విషయములు చేపెరు. కని వాచిని మొదట నేను చిర్చు త్వము చేశాను. ఎకించి ఏ విభాగైనికి ఈ ప్రభుత్వము ఏర్పడిని ఉని నేను వెప్పిను కని క్రమముగా కొన్ని విషయములు మాత్రము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు పచిపి, వాచేసి మరించవలసి కోర్చు లాకు కల్గినది. ఇష్టమ ఉన్ని డిపార్ట్మెంటుల విషయం ప్రస్తుతించక, ముందు Sales-tax Department కేపు సురించి మాత్రమే మాట్లాడ రంచుకోన్నాను ఆ డిపార్ట్మెంటు లోనే ఉద్దేశ్యపరిక అన్యాయముల జరిగినవని, దేదా జరిగినవనే భావం కలగటానికి అస్థిరము వుండని నేను మామి చేపుతాన్నాను. టాయిన్ హెవ్స్ సిస్టమును మద్దాసుమండి తెచ్చిపోవే పెట్టారు. ఇమిక్రు ప్రైమార్కులో Government of India వారి system వుండేది. ఏ కారణం వట్టనో Government of India వారి system, మంచిది కాదని అనుకోన్నాను. అది ఒకప్పుడు మంచిది అనే బాంకించుపడింది. కానీ తరువాత అది మంచిది కాదని అనుకోవటంలో తప్పేటీ దేదు. ఈ కొత్త సిస్టమ్ వచ్చిన తరువాత పీరియూడిక్స్, రిజిష్టర్స్ కొత్తగా తయారు చేయబడిన పరిస్థితిపీర్చింది. అవి తయారు చేసేటప్పుడు పాతవాటికి అలవాటువడిన కల్క్రూకి కొత్త పద్ధతి ప్రకారం తయారు చేయబడి కొంత శ్యాంచి కలుగుతుంది. తీవ్రినఁ వారికి Show Cause Notice's ఇష్టమడుతున్నాయి. తరువాత వసిష్టమేంట్ ఇష్టమడుతున్నాయి. ఆ వ్యవహారము తెలంగాణావారికి పథకరమాగా క్రమించబము లేదు.

Central Circle of sales tax department ఒకటివుంది. అంపలో 90% permanent Posts abolish చేయబడ్డాయి. ఏ కారణం వల్లనేయబడ్డాయో నాకు తెలియదు. విశ్లేషణల వారం ఎక్కువ మంది మన సైఫ్ట్ ములో un-employment కు గురికామండ చేసే విషయమై మనం ఆశ్చర్షించ పటి వుంది. నేనునైతేష్వర పేరుతోగాని, యింకో పేరుతో కాని, విరుద్ధగమయ ప్రవేశ పెట్టినట్లయితే, నేనునైతేష్వర ను ఘృతిరేకించిన వారమస్తుతాము కాని, దానిని పూర్తి పోరాటి కొలిచిన వారం కానుని మనవి చేపున్నాము. ఈ దీపర్మయములోనే confirmed posts క్రమిటిని abolish చేయటం జరిగింది. ఇంటి వారిని పని అగదు కనుక కొన్న temporary posts ను create చేయడం జరిగింది. Permanent Posts ను abolish చేసి temporary posts ను create చేయటంవల్ల పెకండ్ స్క్రేట్ గుహస్త చూ. 45—80 సంపాదించుకోవంపి వస్తున్నది. అలాగే కొంత మంది అఖీవర్షు తక్కువ స్థావాకికి పోవంటి వచ్చింది. S. D. O. ల గా వుస్పవారు 175—320 లో పున్నవారు తక్కువ గ్రేడులోకి పోవంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. 350 రూపాయిలను సంపాదించు కొవే తెలంగాఢా అఫీసరు తనకు ఒక్క పైస తగ్గినా చాలా బాధ పడతాడు. “నేను ఇక్కణ మనుకొని నా చీఱం తక్కువ అయినది” అని అతను బాధ పడటం పూర్జము. దానికి పచ్చాధానం చెప్పినినీ అవిరం నిశాలాంధ్ర వాదులపై పుంది. తెలంగాఢా నారిసై ఆ బాధ్యత లేదు. ఇంకి ఇట్లాగే జరుగుతాయని వారు మొదటమండి చెప్పుతున్నారు. కమక వారికి ఆ బాధ్యత లేదు. ఈ పరిస్థితిలో “ముందు విశాలాంధ్ర మూమెంట్ తీమకు వచ్చిన వేషు దేశానికి దోహం చేశావేమో” అని నేను చాలా బాధ పడుతున్నాము. కమక కునొడు తెలంగాఢా అఖీవర్షు

ఒక్క సైన కూడా తగ్గుకుండా మాచే బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వానికి పుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. Sales Tax Department లో డిస్ట్రిబ్యూటీ కమిషనర్ పోస్టు ఒకటి ఏర్పడింది స్వార్థమే తెలంగాణకు రెండు పోస్టులు ఉన్నాయి. మరల ఒకటి create చేయబడింది. అందులో 800—1000 ఇచ్చి అంధమండి ఒక అఫీసర్ ను తెల్పి వేళారు. క్రింద వారికి Promotion ఇచ్చినట్లయితే తెలంగాణ ఉన్నిటిగే ఆ పోస్టులోనికి వెళ్లి పుండెవాడు. కానీ అలా చేయనందురల్లు, తెలంగాణ అఫీసరుకు ప్రమాణ్వక్ అగిస్తాలంది. అలా కొత్త Post create అఱునా కూడ అది వారికి లభించనప్పుడు వారి యొక్క ఇం దర్యుమై మనను వీడించే అవకాశం పుంది. ఈ మధ్య ఒక అఫీసర్ సెలవు పెట్టారు. వార్కుల్ కేసెన్టలో ఒక అఫీసర్ సెలవులో పుంచే next senior officer ను ఆ Post లో చేయబంగా నాజము కానీ అలా వేయకుండ ఒక అంధ అఫీసర్ ను తీసుకు వచ్చి ఆ Post లో వేళారు. ఆ డిస్ట్రిబ్యూమెంటులో one side transaction జరుగుతోందని నేను చెబుతున్నాను. ఇదే విధంగా అంధలో vacancy పుంచే అక్కడ తెలంగాణ officer ను వేస్తూ పుంచే బాగానే పుంటుంది. అన్నాడు ఇబుంటి కంట్లులుంటు వచ్చేవికారు. అలా జరుగుకుండ పుండటం వల్లనే ఈ నాడు శీవ్వున ఆసంట్టిట్ అఫీసర్లోనూ, ప్రజలలోనూ కల్గు తున్నది. మనకు తలియకుండా ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఎవరో misguide చేస్తున్నారు. మంత్రులు చేస్తున్నారని చెప్పాను. వాళ్లు సదుద్దేశ్యముతోనే ఉన్న కానీ ఎక్కుడో mischief ఇరుగుతోంది. దానిని అరికట్టి వలసినదని కోరుతున్నాను. కొన్ని రిహర్స్ జరుగుతున్నాయి. మచ్చకు కొన్ని ఉపాధాలు యిస్తాను. 500—800 గ్రేడులో ఉన్న ఒక Inspector post abolish చేసి వేళారు. న్యాయంగా బహమారీ అనే ఆయనకు ఆ పోస్టు రావలసి యున్నది. ఆ subsequent పోస్టులో అంధ అఫీసరును వేళారు. ఇతనితో పని చేసిన వాళ్లు బొంబాయికి పోతే అక్కడ వాళ్లకు ప్రమాణ్వక్ వచ్చాయి. కానీ యితనికి యిక్కుడ డి ప్రమాణ్వక్ వచ్చింది. ఈ రియాక్షన్ తెలంగాణారి minds మీద ఏ విధముగా ఉంటుందో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. ఇది అంధ ప్రశ్నకోసి స్టేటుకు గూడ ప్రధమ అని ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

ఇట్లాగే ఒక C. T. O. శాస్త్ర మీద వెడిచే, అంధ అఫీసరును D. C. T. O. ను తీసుకొని వచ్చి వేళారు. అంత మాత్రాన అపిని ఎందుకి తీసుకొని రావాలి? ఈ మాత్రం sentimental objection గ్రేంచేరా అవిలచగుతున్నాను. Emotional integrationsకోరిప్పుడు ఈమాత్రం sacrifice చేయలేరా? పోలిసు ఇక్కవ్వ తరువాత అంధ అఫీసర్లు యిక్కడ్కొన్ని త్వాపమలు చేళారు. తత్త్వ తితమానే తెలంగాణ ఉడ్యమము బయలు దేవినది. మళ్లీ, ఆ అఫీసర్లు వలనే ప్రమాదాలు పంభమిసు వ్యాయా. తిరిగి అట్టి ఉపద్రవం రాకుండా మాడవలసి బాధ్యత ప్రభుత్వం పై ఉన్నది. ఎక్కుడనుంచో జానియర్సును తీసుకొని వచ్చి యిక్కడ వాళ్లని over look చేస్తుంచే—యిక్కడి ప్రజల మనుషులు ఏ విధంగా ఉంటుందో ఒక్కసారి అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. Reorganisation of States అఱున తరువాత నీనియారిటీ లిస్టులు తయారు చేసి నీనియారిటీ protection యిచ్చారు కానీ ప్రమాణ్వక్ protection యిచ్చాలేదు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వంపారుతయారు చేసిన పర్స్యూల్ ప్రకారము, ఒక అంధ అఫీసరుకు ప్రమాణ్వక్ యిచ్చినట్లయితే, పెంటనే ఒక తెలంగాణ అఫీసరుకు ప్రమాణ్వక్ యిచ్చాలు) ఉంది. ఆ పత్రతలి, అనుసరిస్తున్నారా? అన్నది నేటి సమస్య. ఒక

పేచ ఈ సీనియారిటీ లిస్టు నామినేషన్‌గా తయారు చేస్తే, దానికి విలువే లేదు. ఉన్నోయిలు సర్కీసెన్ కు ప్రమోషన్‌కు, protection యివ్వాలి ఇంకొకచిచ్చుకుపారజమీముంబు ఉంచుతాన్నాను. అంధ్రప్రదేశ్ రాజమండు కర్మాలులో లా డిపార్ట్మెంటు ఉండేది. ఆ డిపార్ట్మెంటులో కొంత వ్యంగ సెంటర్ పెడిటే, అయిగుర్చి ప్రమోష్ చేస్తు పారందరు నాయిగు నెలలు, రెండు నెలలు, నాయిగు రోజులు—ఈ లిఫ్తముగా కొర్కె పటి స్వభావితో higher post లో officiate చేశారు. పార్టు అంధ్ర ప్రదేశ్ లోకి వచ్చే సరికి యిక్కడ 6, 7, 8, సంవత్సరముల సర్కీస్ ఉన్నప్రారికి ప్రముఖుల యివ్వుకుండా, వాళ్ళకు ప్రమోషన్ యివ్వడము జరిగిందని మచి చేస్తున్నాను కీర్తము 1—11—56 తేదీకి మందగు అంధ్రస్టేటులో ఆరు నెలలైనా officiate చేస్తే అంతగా జాథ పడవాలం లేదు. ఇటువంటి sudden advantages తీసుకొన్న officers యొక్కపల్లోకమ్మన్ ని administration కు warning యించున్నాను. ఇంకొక విషయము—State Advisory Committee అనేటిటువంటిది ఒకటి ఉంది. గవర్నర్మెంటు అండియా సూచణల ప్రకారం బీర్చాటు చేయబడినది. N. G. O. ల కేసులు ఈ కమిటీకి నేనిదిస్తారు. ఇందులో పద్ధిక్ సర్కీస్ కమిషన్ టైక్ మర్క్, ఛిక్ సైకటరీ, ఇంకొకరు ఉంటున్నారు. తెలంగాణలో ప్రస్తుత వాతావరణాలా స్పెషియల్ స్పెషియల్ కుండి. ఇది చూస్తేనాకు భయంగా ఉంటోంది. ఎందుకో నాకు తెలియదు కావి — యిటు తెలంగాణ లస్ట్స్ నున్న, అటు అంధ్ర అఫీసర్లు మాట్లాడడానికి కూడ భయపడుతున్నారు. Victimization జరుగుతున్నదా ఆన్న భావంతో అఫీసర్ల అందరూ ఉన్నారు. ఈ లిఫ్తముగా అఫీసర్లు ఉండడము నేనివికటన్నటూ చూడలేదు. అటువంటయ్యడు State Advisory Committee లో ఆ ముగ్గురులో పాటు యింకో తెలంగాణ సభ్యుని కూడ వేసినట్లు యితే అనుమాలకు అస్క్రిప్టం ఉండకుండా ఉంటుంది. అవసరం అయితే ఈ వాలుగో సభ్యుని, నియామకం గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నాచ్చ చెప్పాండి. వరంగల్లు లో ఆయురైద కాలే జీకి 15 వేల రూపాయలు, మేము పోతూ పోతూ grant చేశాము. అదివరకు గవర్నర్మెంటులు ఆధికించిన గ్రాంటులు ఎందుకు ఖర్చు పెట్టు లేదని అడగుతున్నాను. మేము ప్రభుత్వంలోకి వచ్చియ్యాడు, రహార్ ప్రభుత్వ లిఫ్తులు pay చేశాము. మాట్లాడుత్వంయిక్క �Commitments కు గారం యివ్వాలపాన భాధ్యత మాకు ఉన్నదని మేముగుర్తించాము. ఆ మాత్రం గుర్తించాలని పరిష్కారులో వారు లేరా అని మనవి చేస్తోంటున్నాను. ఈ విషయాల్ని పో నీక పరిపాఠన అమాత్యులైన శ్రీ బ్రహ్మపురం రెడ్డి గారికి విష్ణువించుకొన్నాను. తమితా మంత్రిగారికి తెలుగుకూడ వ్రాశాను. ఈ విషయాలపై, ఈ సభా ముఖముని ఎందుకు చెబుతున్నానం చే—స్కూల్ గతముగా, ఆ యా మంత్రులకు ఉత్సర్థాలు ప్రాపిష్టాప్తికి పరిష్కారులో యేమీ మార్పు రాశేదు, స్వాదయము, దహించుకొని పోయేటిటువంటి స్థితిలో ఈ విషయాలను మనవి చేస్తున్నాను. అంధ్ర, తెలంగాణ లిఫ్తెలాలమ రెప్యూబ్లికం నా ఉద్దేశ్యమే కాదు. ఇటు నంటి అన్నాయాలు జరుగుతున్నాయడు, భాధ్యత గల పార్టీలో నభ్యులిగా ఉన్న నేము, నా కర్తవ్యాన్ని నెర వేరున్నాన్నావి, విష్ణువించుకొంటున్నాను. ఇక్కడ ఈక్కపేరియట షైన్ గ్రాఫర్సు ఉన్నారు. దీనికి correspondingగా పోస్టులు అంధ్రలో లేవు. వేకపాతే వీళ్ళ ను Superintendents లిష్టులో చూపించాలిన అవసరంకండి. ఘన్మీవిష్ణువించుయాలేకావచ్చాను. కాని ప్రశ్నాపేస్తికునంబంధించిన విషయం. ఇందులో అవ్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ పరిష్కారి అంతా anti democraticగా ఉంది. మేము మాట్లాడుతున్నాయడు, భాష్యకొంత కటువుగా ఉండచుచ్చు, కాని ఇది ఒట్టే మెమ్ముగా భావించడం కంటే (5)

కమిసన్ దీని వెనుక ఉన్న భాద్యసు గ్రహించమని కోరుతున్నాను. సేల్పు టాక్సు డిపెర్చ్యూమెంటులో, కొన్ని కాల్కీల్ కేసులు, వేను చూపేట్లు టక్కు సీడ్జుముగా ఉన్నాను గోపాలరెడ్డి గారు స్వయంగా పూనాదిని justice చేయుటకు వస్తే, వాటిని బుబుబు పరుస్తాను. ఈ విధముగా అన్ని డిపెర్చ్యూమెంటులోనూ జరుగుతున్నాయి సర్వీసెస్ట్స్ జూగ్గత్తగా చూచుకోవలసిన బాధ్యత, అవసరం ప్రభుత్వం పై యున్నదని వసవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలోనే ఈ సభలు కూడా ఒక విజ్ఞాప్తి చేస్తున్నాను. M. L. A. లు administration లో interfere కాలేరు. కానీ M. L. A. లు కమిచీలగా ఏర్పడి, యిటువంటి విషయాలన్నిటిని, సేకరించి, విచారించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని రాపలసిన అవసరం ఉన్నది ఈపరి స్థితిలే ఈ విధంగా యికముందు కూడా కొనసాగుట ప్రభాస్పదమ్యానికి అంత మంచిది కాదు పదే పదే ఈ విషయాలను ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నప్పటి దానిని సరిజేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై యున్నది. సేక్కుపీటియరు అన్నట్లు కుక్కను కొట్టగా, కొట్టగా అది కరచి ఊరుకొంటుంది. ఇటువంటి చిన్న చిన్న విషయాలే పెద్దవిగా మారే ప్రమాదం ఉంటుంది.

అదే విధముగా తెలంగాఢా శక్కిచేరియట్ అసెస్మెంట్ ఉంది. ఇప్పుడు దానిని అంధ శక్కి చేరియట యూనియన్ తో గాని, తేడా District unions తోగాని affiliate కావాలని అంటున్నారు. అలా అవవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది affiliation వల్ల fighting character తీపిపేయగలమని అనుకొంటున్నారా? అదే విజమైతే సరియైన పద్ధతి కాదని తెలియ జేస్తున్నాను. తెలంగాఢా యూనియన్ వాళ్ళ ఏమి చెబుతారో ఏని, అది ఆవరణ సాధ్యం అయితే ఆవరించండి. లేకపోతే ఊరుకోండి అంతేగాని వాళ్ళను, ఏదో సంఘంతో affiliate అవమని చెప్పడం భావ్యం కాదు. ఈ నాడు, ఈ ప్రభుత్వానికి తీపియకుండా ఒక పెద్ద ఉప్పేసలాంటి గాలి వస్తోంది. ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యుడుగా నా బాధ్యతను నేను, నెరచేర్చ వలసిన అవసరం ఉన్నది. అందుకనే ఈ విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వచ్చాను.

As a protagonist of Visalandhra, I feel, I brought this Government and therefore it is my duty to Protect Telangana brotherhood wherever they are and I have to do that part.

ఇది వాకర్తవ్యము కాబట్టి చెబుతున్నాను. తెలంగాఢాముక్క �Per capita income, Per capita expenditure, ప్రైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలను మిహోయించి figures ను అందజేయవలసినదిగా కోరున్నాను. ప్రైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలను commonగా enjoy చేస్తున్నాము. దాని అభి వృద్ధికి అంధ తెలంగాఢాలు పమానంగా భరించాలి. ఈ లెక్కలను కూడా త్వరలో సభముందుఉంచిన అమమానాలకు అస్త్రాచములేకుండా ఉంటుంది. ఈ అవకాశం యిచ్చినందులకు అర్థక్కు లక్ష భస్యాదములు నమరిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. జి. యమ్మ. ఎ. సరఫీంగరావు (కణెలి) :—ఆర్ధక్కు, అంధ ప్రదేశ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ప్రపథమంగా ఈ మీగులు బడ్డెట్లుటు ప్రవేశ పెట్టి సందుకు చాలా సంతోషంగా పుంది. ఇందుకు శ్రీ గోపాల రెడ్డిగారిని అభిసందించాలి. ఇటువంటి శుభ సమయములో, యింత వరకు చాలా అసంతృప్తి

కరమైన చర్చ జరగడం నిజంగా విచారాన్ని కలిగిస్తే ఉదాహరణలో ప్రతి పక్ష సభ్యులు దా Considerate suggestions చేశారు. ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులే, ప్రతి పక్ష సభ్యులు వరె చర్చ సేగిస్తున్నారని పిలిపోయింది. దేశం మొత్తం మీద జరుగుతున్న క్షేత్రాల అంధదేశములోను జరుగుతోంది. ఆక్రమిసి వికాల దృక్ప్రథంతో సమీక్ష చేయడానికి ఒబులు సంకుచిత దృష్టితో యింకా మనం చూస్తుండి మరం యే యుగంలో స్వామీ నాకు అర్థం కాపడం లేదు ఇష్ట చిన్న విషయాలలు ఏమి బ్రహ్మండ మైన దృష్టితో ప్రజల ముందు పుంచేట్లు, యూ సమావేశంలో తెప్పుకోడకు, ఈ సభ యొక్క గౌరవ ప్రతిష్టిలముయుమడించ తేస్తాయో, లేక తగ్గి స్తా యో ఆకోచించాలి. ఈ బడ్జెట్ సమావేశంలో కొండరు సోదర సభ్యులు, తెలంగాచా ప్రాంతానికి విచో అవకారం జరుగుతున్నట్లు ఏదో భయంకర వాతావరణం స్పష్టించబడుతున్నట్లు, పెప్పరు నిజంగా మర ముఖ్య మంత్రిగారు తెలంగాచా ప్రాంతానికి యిచ్చిన పోమిలను యావతూర్కాడా, అంధప్రాంతం వారికి ఎన్ని ఇబ్బందులన్నె, తప్ప మాట ప్రకారం నిలచేట్లు కొంటున్నారని నేను ముక్కుంగా చెప్పగలను అంధ Services లో అనేక మండికి అవకారం జరిగిందని అందోని నుంది. అందులో ముఖ్యంగా Law Department లో officers అందరు ఎక్కువ seniority లున్నారు integration అయిన తర్వాత juniors గా అయిసేయారు. ఇదే విధంగా లోక Services లో తెలంగాచా లో వుండే Junior officers కు అంధలోని Senior officers కంటే ఎక్కువ జీతలు మున్నాయని అందోని పడుతున్న వారిని నహించి ఘరూకోవచ్చి శ్రీ సంజీవరామ్ ఇచ్చిన పలవో నాకు బాగా తెలుపు. అదే విధంగా కొండరు అంధ శాసన సభ్యులు, అంధ ప్రజా యావతూర్కా, integration వర్ణ అంధప్రాంతానికి శీరణిల్యాయం జరిగిందని అందోని చేస్తే శ్రీ సంజీవరామ్ ఆము తెలంగాచా వారికి కొన్ని పోమిలు యిచ్చానునియు, వాటచి చెట్లించి తీర వలించేనిని పెప్పరు. ఆయింటి విష్టుకు పొత వ్యక్తి దక్కత వహించిన ప్రభుత్వం సైన ఆరోపణలు పొగి చదం చాలా భాద్యకరము, విచార కరము. ఇప్పటికై నా సభ్యులు వికాల దృక్ప్రథంతో, వికాల భావాలతో, ఈ పరిస్థితి నంతా సమీక్ష సైన్ చాలా భాగంటంది. తెలుగులో ఒక సామెత వుంది. ఒక సారి మంత్రి చేసిన వారు సరమాంసం రక్తం రుచిచూసిన సింహం ఘరూకోలేవు. అని ఈ నాడు కూడా ఈ చర్చ ఆదే పద్ధతిలో సాగుతోందేమానని వా అనుమాసం.

డాక్టర్ యమ్మ చెన్నారెడ్డి:—శ్రీ రాజచింగంగారు భాధ పడుతూ అన్న మాటకే ల్యా మరొమీ కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. బి. యమ్మ. ఎ. సరసెంగరావు:—మా వికాలిల్లో నాలుగు టీపండులున్నాయి. వాటి లో ఏ ఒక్క దాని మీద Irrigation facilities కావి, వంపెనలు కానీ, లేవు. ఇదిచాలా విచారకరమైన విషయం. ముఖ్యంగా Major Irrigation Projectsకు ప్రామాణ్యతలున్ని, Minor Projectsము నిర్ణయిం చేయడం భావ్యం కాదని ప్రభుత్వానికి మాచన చేసున్నాము. ఈప్పటిం శ్రీకాకుళం వికాలిల్లోలక చెరో కోటి రూపాయలు యిచ్చినట్లుయితే, అక్కడ వుండే Minor Projects పూర్తియి ప్రజలు చాలా నంతోప్సేర్విని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాము. రెండవ ప్రణాలిక కాంగం యావవుందికి 25% real income increase చేస్తుమని చెప్పారు. కార్బూకు real income ను ఏ విధంగా increase చేస్తో మాచన కాని, ఒక ప్రణాలిక కావి ప్రభుత్వం ముందు

శన్నియ్య ప్రభుత్వ మేమీ చెప్పేదు. అందువేత ఈ రెండవ ప్రహాళికా కాలంలో కార్బికులకు పునకరించే లాగ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీని నిలబెట్టుకోమని కోరుతున్నాను. భారత ప్రభుత్వం సోషలిష్ట్ సమాజ స్థానకు చేస్తున్న కృషి చాలా అసరమైనది భారత దేశం యింత త్వరిత గతిని ఈ అభివృద్ధిని సాధించిం దంచే చాలా మంది ఆశ్రయ పదుతున్నారు నేనేమధ్య బిటున్, అమరికా, కెనడా మొదటిన యూరప్ దేశాల్లో పర్యాటించి వచ్చాను. అక్కడ ప్రతి చోట భారతదేశం ప్రజా స్వామ్య పద్ధతిలో కొనసాగిస్తున్న అభివృద్ధిని కొనియాడుతున్నారు. భారతదేశం సమాజిష్ట్ సమాజ గమ్మాన్ని అతి త్వరలో చేరుకోవడానికి బ్యాంకులు, Life Insurance Corporation ను, తదితర సంస్థలు జాతీయం చేసేంది. ఇటువంటి తరువాంలో మనం దీనిని గుర్తించి, ప్రభుత్వానికి అన్నివిషయాల్లోను సహాయంచేసి సరైన పంధలో నాడున్నట్టు ప్రభుత్వానికి లన్ని రంగాల్లోను పునకరించి వారు కొనసాగిస్తున్న కార్బూకమా లాగు జయిపురం చేయలనిన బాధ్యత మనందరి మీద వున్నది. ఇప్పుడు మన ప్రభుత్వం కొనసాగిస్తున్న చిన్న మొత్తాల పాదపు ఉద్యమాన్ని, బ్రిటీష్ హాయాల్లో వారు మసలు చేసిన war fund తో పోలుస్తా కొంత మంది పథ్యులు విమర్శించారు. ఈ విధంగా విమర్శించడం చాలా తోచనియం. అసెంబ్లీ సభ్యులు యావన మంది యా కార్బూకము సాఫల్యానికి తోడ్డుతారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ బం మానయ్య (అందోలు) :—ఆర్యక్కా, Budget విషయములో, శ్రీ గోపాల రణ్ణె గారి, గంభీర ఉన్నారు, పాండిత్యం మొదటిన విషయాల మట్టుకే ప్రశంసించదగిని ప్రస్తుతం మన ప్రపంచ వ్యవస్త, వినోదాభావేగారు చెప్పినట్లు, పగటి వేషేంలో నరసింహ అవతారం దాల్చినట్లుగా గోచరిస్తున్నది. Budget ప్రతిసాదనలో, ఏ విధమైన కోత్త పమ్మలు తిరిగి ప్రవేశ చెప్పు పోడంలేదని చెప్పారు. కానీ తెర వెనుక భాగవతము మాదిరిగా జరిగిన విషయాలన్నీ, డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారి గంభీర ఉన్నాసం ర్యాలా అందరికి తెలిసి పోయింది. ఆదే విధంగా, శ్రీ సాయక్ గారు, శ్రీ కొత్తూరి సీతయ్య గుట్ట, నరసింగారు, శ్రీ క్రిష్ ఱొజ బహోదూర్ గారలు వేరే బిల్లులస్తే ఉన్నాసిన్నావారి, వారి నియోజక వర్గాలలో పమలు స్క్రమంగా జరగడం లేదని, ప్రభుత్వం యొక్క వ్యవస్త సరిగ్గు లేదని చెప్పారు. మొత్తానికి ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న పమలను పార్టీంచేవారు పమర్థించేవారు ఒక్కరు కూడ కనపడడం లేదు. జానెడు పాటు కు చాలిన తిండిలేక, తెల్లువారురుమామన వాలుగు గంటల నుండి శ్రమ పడి మల మల మాడిలోకాన్ని బితికినచే కూలీల, రైలుల తిముబండాల మీద పమ్మలనతిసివేసే విషయము అలోచించక, చంద్రమందలం, స్పటీన్ లగురించి చర్చించకోవడం ప్రభలకు ఏమిధంగా ప్రయోజనకరమార్చించారి. ఇక, తెలంగాణావారి పాక్కలను సంరక్షించేదుకు ఏర్పాయికాలపేన సంఘం సరిగ్గు ఇప్పటికి ఒక పంచ్యత్రం అయిన తరువాత వారికి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. ఎందువల్ల, ఈ ఆలస్యము జరిగిందా అని దీర్ఘంగా అలోచిస్తే తెర వెనుక భాగవతం ముందుకు పస్తుంది. ఈ ఒక్క సంచ్యత్రం లోపల అస్పి Key Posts లోను సంపూర్ణంగా పదహారు అణాలు వాళ్ల మనమ్ములనే వేసుకోవడం జరిగింది. I.G.P, Chief Secretary, Public Service Commission Chairman, Legislature Secretary, విశ్వాంశా అక్కడ వాళ్లు. ఇంతకు మందు ఆ post లను విర్మించే తెలంగాణా వారిని మార్చి యా విధంగా re-posting చెయ్యడం జరిగింది. ఇక్కడే ఈ విధంగా జరుగుతుంచే జీల్లా

స్తోయలో ఏమేమి జరుగుతున్నవో మికరే కొపాంచుకోవచ్చు మొక్కంమీద తెండుగాచారికి ఒక్కా స్తోయ లేకుండా చేశారు.

ఇక భర్యుల కేబాయుంటు ఏ విధంగా ఉన్నవో నలిపించాలని కుని చేస్తున్నాడు. No. 29 Police Accounts క్రింద 159 సేటీలో ‘... . High Commissioner for India’ కు తొప్పిగై వేల రూపాయలు ఖర్చు చూసిపారు. England కో ఉండే మర �High Commissioner’ కు మన అంధ్రప్రదేశ్ Budgetపుండి కేబాయుంచంలో రాజిష్ట్రేషన్ ఏమియే అర్థంకావడం లేదు అని, ఇన్ని, అనే ఖర్చులు ప్రతి పద్మలో కొన్ని లేక, కోట్లకు, మించి పోతున్నాచి. స్టోనికంగా ఈ వీటాలికన్వీ పట్ల టూర్లలో జీవించే రైతాగానికి సంబంధించినపలి, వారి ఉన్నరణకు ఉపయోగించుకుని, అంధరూ ఛమ్మకున్నప్పుడు, ఏమే ఖర్చులక్కింద 202 కోట్ల రూపాయలు కేబాయుంచబడింది. ఇంత ముఖ్యమైన వాటికి ఈ స్వాప్న కేబాయింపుతో, జ్ఞానిత గలిగి ముందుకు పాశచ మనే విషయం దృఢ పడుతున్నది.

మన దేశాధుకుడైన జపార్లార్ నెపూర్ ప్రపంచం అంతా తిరిగి ఎంతో కష్టపడి, డబ్బును అప్పగా తీపుకు వచ్చి దేశాన్ని రెండు పంచపర్మ ప్రభావికలో, ముందుకు తీపుకు పోవడానికి శ్రమపడు తుంచే, ఆ ప్రభావికంపు అమలు జరుపడంలో మనం వెరుకకు పోతుచ్చామని చెప్పక తప్పాడు. అంతే కాకుండ, 1956—57 సంవత్సరమన్న, ఈ 1958—59 సంవత్సరమో ఈ ప్రభావికం అమలకు డబ్బు తెచ్చువగా కేబాయింపు చేశారు.

ఎందువల్ల ఇలా చేశారో కారణం తెలియడంలేదు.

క. సి. కెనాయ విషయములో అక్కడ మనదబ్బు ఏవిధంగా దుర్మినియోగం అయినమో శ్రీగోపాల రావు ఎక్స్‌ప్రెసర్ Report కో చూపించబడింది. 50 వేలరూపాయలు, చెఱ్ఱునాటడానికి లెక్కలలో చూపించారు, కానీ అక్కడ చెఱ్ఱులేనేలేవు. 24 Bridges కష్టాదానికి కొన్నిలక్కల రూపాయలు లెక్కచూపిస్తే Bridges కు బదులు బట్టు బోర్డువుచేలాగు పెద్ద పెద్ద డోంకలు ఉన్నాయి. నీమ్మంటు అంతాదర్శినియోగం జరిగిందని ఆరువెలంవరకు అక్కడ పడి నిలుపుదంబేస్తే, తుడకు మూడు కోట్ల రూపాయలు దుర్మినియోగం జరిగిందని ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు లాభంకేషయించే వ్యవస్థ ఏర్పడిందని, వారి రిపోర్టలో స్వాప్నంగా పూచించారు. దీనికి కారకులైనారిని ఎందుకు పట్టుకోలేదో అర్థం కావడంలేదు. అంతేకాకుండా Mundra ఘనమార్గానికి chagla committee వి ఏపిధంగా నియమించారో అదిఫంగా ఒక కమిటీ, ప్రభుత్వం ఎందుకు వెయ్యుదో లోపకుండాపుస్తది.

Account No. 8 Excise, (62 సేటీలో) ‘Charges in England High Commissioner for India అని రెండువందల రూపాయలు ఖర్చు చూపించారు ఎందువల్ల?

Governor's Salary ఎని పెంకు 5,500—రూపాయలు అయిన Secretary & Staff కు 87,000—రూపాయలు, Military Secretary & Contingentees 17,000 రూపాయలు,

క్రింద 83,000—రూపాయల, నైయవికి 5,000—రూ తోటలు, ఇంచు బాగుచెయ్యడానికి 26,000—సంవత్సరానికి ఇంత పెద్దమొత్తాలుగా ఎందుకు ఖర్జపెట్టబడుతున్నది? ప్రజలు, కూరీలు, రైతులుక్కు వడి సంపాదించినటువంటి డబ్బును ఈచిధంగా వినియోగిస్తున్నారంటే ఎంతవిచార కరం?

1957-58 సంవత్సరంలో Ministers pay 58,000 రూ ఉండగా ఈ 1958-59 ఐండురంలో 90,000 రూపాయలకు పెంచుకున్నారు. మహాత్మాగాంధి అయిదు హర్షకప్ప క్రూవ తీసుకోకూడదన్నారు. ఇప్పుడు ఆ బోధను మంత్రులు ఎంత వరకు పాటిస్తున్నారో తెలియదు?

ఇది ఇలా ఉండగా 1958 లో ఇంచి అందై, Travelling Allowance మొదలైన వాటి క్రింద రు 1,90,800 లు చూపించగా 1959 లో రు 2,74,300 లకు పెంచుకున్నారు అనగా రు 84 వేల ఎక్కువ చేసుకున్నారు. [ప్రజల డబ్బును ఈ విధంగా ఇస్క్రోనుసారంగా పారి యొక్క స్పృహానికి వినియోగించుకుంటున్నారు అనేది మరువ కూడాదని మనపి చేస్తున్నాము.

Political Prisoners అనే దాని క్రింద, "Mansab to Nizam Police, Silver Medal holders" అనే దాని క్రింద 13 లక్షల 12 వేల రూపాయలు ఇఱ్చుపెడుతున్నారు.

1957-58 కుటే 1958-59 లో భూమి శిమ్మ 22 లక్షలకు పెరిగింది. అడవులపై 9 లక్షల వడ్డెస్తై 65 లక్షల, Police పై 16 లక్షలు. ముఖ్యంగా ఈ Police కు ఖర్జు పెంచడం అనేది చాలా అసాయం. ఎందుకంటే, మా ప్రాంతంలో, లంచాలు తీసుకుంటున్నారని మంత్రి గారికి application ఇస్తే తెల్లు వారగానే ఆ ఇచ్చిన వారిని వేసీలువేసి తీసుకుసేయాలు. అలాంటి వారికి ఇంకా రు 16 లక్షలు ఎందుకు?

శ్రీ మి. బాపయ్య (తిరువూరు) అధ్యక్షా—మన ఆర్థిక మంత్రిగారు కొత్త పశులు ఏమి లేకుండా మిగిలు బడ్డెటు వర్షిశపెట్టినందుకు చాలా సంతోషము. అయితే ఇప్పటికి 63 కోల్సులు 66 లక్షలు రెఫెన్యూ పశ్చిమాన్ది, ఇంకా నూరు కోల్సుల దాకా కావలసి ఉన్నది వారి అలోచనలో కాబట్టి మూడు కొత్త పశులు వేస్తే రేపోని భయముగా ఉన్నది. పశులు ఇప్పుడే ఎక్కువగా ఉన్నవి కాబట్టి రైతుల మీదనైనా ఎక్కువ వెయ్యుకుండా 100 కోల్సులకు అలోచన చేయవలసినదని మనవిచేస్తున్నాము. బడ్డెటు వర్షిశపెట్టడమతో ఏ ఏ పద్ధతికింద ఎంతెంత ఖర్జుపెట్టి ఏ ఏ కొత్త పశులు చేస్తోనేని వర్షిశలు చూస్తుంచారు. ఈపన నభ్యలు తమ తమ నియోజక వర్గాలలో ఏ ఏ ఇరిగేసును శేకర్చుములు కలుగేయడతని ఎక్కుడెక్కుడ అనుపత్తిలు పెడతారో అవి చూమూతు ఉంటాము. ఇది నపుఱము. మేము నియోజక వర్గాలకపోతే ప్రిజలు మమ్ములను లూ విషయాలే అమర్శారు మొత్తము చీండ బడ్డెటు అంతాబాగానే ఉన్నరిగాని మాతిలివూరు నియోజక వర్గం గురించి ఏమిశేయ. మా తాలూకాలో చాలా స్కీములు ఉన్నవి వెయిళ్లాగు, రాకట్టు, కలైవేరు, కంథంపాడు ఇరిగేషను స్కీములకు Preliminary investigation, Detaile investigation అయిపోయినవి గాని ఈ బడ్డెటులో మాత్రాలా అవిలేవు

గత సంవత్సరం పెదువు వాగు స్క్రము లడ్డెటులో యుప్పుచీ. ఈ సారి అనికాలా కేము. ఇచ్చి చాలా విషాక కరము Revised subject లోనైనా తప్పక చేర్చ వఁయుని, పెద్దురా కోరుచున్నాను లడ్డెటులో ముఖ్యముగా గ్రామాల అభివృద్ధికి వ్యవసాయం అభివృద్ధికి అవసరమయిన పద్ధు విధ్యుచ్చకి. ఈ సంవత్సరం యా వద్ద క్రింద నగానికి పగం తగ్గించ బడింది ఇది చాలా విపరికరము గత సంవత్సరం యా వద్ద క్రింద యున్న 66 లక్షల ఫరీదు గల విష్ణుచేరు స్క్రము ఇంచులో కేము. అతిక్షేపి, ఆవాళిష్ట వాళా అంధ, తెలంగాణ ప్రాంతాలలో ఎక్కువ నష్టం వచ్చింది మంత్రిశారు వారి ఇప్పాయములో చెప్పిరు, కానీ ఆ నష్ట వద్ద ప్రాంతాలకు సహాయం చేసే విషయం వేసేటప్పటికి, కొన్ని ప్రాంతాలలో శిష్టులు తగ్గిస్తారని కొన్ని చోట్లు బకాయిలు ఆపు చేస్తారని అన్నారు. ఈ కొక్కయములు అన్నిక్కాంతాలకు కలుగ చెయ్యాలేదు. ఈ సంవత్సరం అతివ్యష్టి వాళా అవాళిష్ట వాళా నష్టం సంభవించింది. ఈ విషయం అలోచించ కోరులాను. తెలంగాణాలో కొన్ని తక్కువీ అవ్యాలు రద్దు చేసినారు. కొన్నింటికి వడ్డి తగ్గించడము, కొన్ని బుటాలకు పీనలు వడ్డి రద్దు చేయడం జరిగింది. పీనల వడ్డి అభికముగా ఉన్నది. రూ. 500—తీముకున్న వారు రూ. 700—రూలు. 800—తెల్లించ వంసి వస్తున్నది. కనీసము అంధ ప్రాంతములో ఈ పీనలు వడ్డి తీసివెయ్యడానికి ప్రయత్నించాని కోరుచున్నాను.

అంధ ప్రదేశ వచ్చిన తరువాత కా వెంకటరావుగారు లడ్డెటు ప్రవేశ పెదుతూ భూ సంస్కరణల విషయము చెప్పిరు. అందుచేత అని త్వరలో పోతు అనుకున్నాము. ఇంతరకు రాశేచు ఈ బడ్డెటులో ఆ విషయము చెప్పనే కేదు. అంతేకాదు. ఈ మధ్య అర్థినెన్ను ద్వారా 20 ఎకరాలకు మించిన భూచి ఉన్నవారి తెక్కలు అడిగినారు. ఇది ఎందుకో ఎవరికి తెలియదు. ఏర్పాట కావున భూసం స్క్రాంటలు వస్తుని అని పెద్ద, పెద్ద భూస్క్రములు 20 ఎకరాలకు తక్కువ ఉండాలని తమ భూములను భూర్జ పీటలకు ప్రాపి వేపివారు. దాని శరీతముగా రిజిస్ట్రేషన్లలు ఎన్నో జరిగినవి. రిజిస్ట్రేషను ఫీజులని ప్రభుత్వానికి చాలా ఆదాయము వచ్చినది. ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వము వారు భూసంస్కరణలను తీముకున్ని పేద రైతులకు సహాయము చెయ్యి వలెవని కోరుచున్నాను. ఆ సంస్కరణ వలన ఏమీ లాభంచేయబడు చెయ్యకుండా స్క్రముగా అమల చేయవలెని కోరుచున్నాను.

క్రీ. జీ. కొండలరావు (పేమువారు) :—అధ్యక్ష, యా రోజు మన అర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్డెటును బల పరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేసేకంటున్నాము. మన వాళై ప్రజలు స్థితిని గుర్తించి ముందుకు పోవాలనే బ్రహ్మండమైన ఆకయాలలో యా వంచ్చు ప్రణాలికార్యకర్త కమ్మాలమ రూపాంచించి వాటిని అమలు పర్మాలనే ఉడ్డె కుములో యా లడ్డెల్ తయారు చేయబడినది మనము యా బడ్డెచ్చ చూచిన యెడం పూర్తిగా బోధనదురుంది. కానీ 7 సంవత్సరాల తరువాత, అనేక కోట్ల రూపాయిలు మన భారత దేశములో ఇర్పు పెట్టిన తర్వాత మన ప్రజల స్థితి ఏ విధంగా ఉన్నదనే వంగతి మనము గుర్తించుకోవణి వుంటుంది. ఈ వాడు మన లడ్డెట్లు యెక్క స్ఫుర్యాపముచూచి వాళై తే యా బడ్డెటు ద్వారా బీద ప్రజాచీకము యా 7 సంవత్సరాలలో ఎంతరకు అభివృద్ధిలోనికి వచ్చింది? బీద ప్రజాచీకం యొక్క చీమన వదిస్తేతులు ఎంతరకు అభివృద్ధి చెందినవనే విషయముకూడా మనము అలోచించారి. 7 సంవత్సరముల ముందు ప్రజలు ఏ పరిస్థితులలో పుండిలో యా నాడు కూడా

ఆదే పరిస్థితులలో వున్నారు కానీ మన బడ్జెట్ చూచినట్లుయితే రిహెమ్యూ ఆదాయము రెండు మూడు రెట్లు, పెరిగి పోయింది కానీ మన ప్రాంత ప్రజల పరిస్థితి యథాతథంగానే వుండి పోయింది. ప్రజల అదాయాన్ని పెంచడానికి తనిన అవకాశాలు కల్పించ కుండా వారి పై వమ్మల భారాన్ని వేస్తూ వుండే కావ్హాళికా కార్బూకమాలకు పెద్ద ఆవరోధము కల్గు తుంపచి చెప్పుతున్నాను. కారోజి ముఖ్యంగా యీ సాఫ్ట్‌వేడిక పై అంధా తెలంగాణ విశేషాలు రాపడము మన ఆంధ్రపదేశ్ భవిష్యత్తుకు చాల ప్రమాద కరము వంచ వర్ష ప్రణాళికా కార్బూకమాలకు పెద్ద నిరోధకము కాగలదని చెప్పక తప్పదు.

ఇటువంటి వాతావరణాన్ని ఇకముందు కల్పించకుండా మన ప్రభుత్వము తెలంగాణ సభ్యుల అశ రూలను, వాంధ్ర ఉద్దేశ్యములను గ్రహించి ఇకముందు ఎట్టిఅనుమానాలకు అవకాశము కలుగుకుండా చేయ డాసికి తగినచర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. బీది ప్రజాసీకము మిద పమ్మల వేసినట్లుయితే ఇప్పటికే పమ్మలచే క్షీపించిపోతూ వున్నటువంటి బీది ప్రజాసీకము యీ బడ్జెట్లు లో అంగీకరించదు. ప్రజలు సహక రిస్తునే యీ పంచవర్ష ప్రణాళిక జయ ప్రమాదు కావడానికి వీంపుతుంది. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఎక్కువ అభివృద్ధి కార్బూకమాలు ప్రవేశ పెట్టి కోట్ల కొలది దబ్బు ఇర్పు పెట్టుతున్నాను. కాబట్టి ఇటువంటి విషయాలలో ఇంత దబ్బు ఇర్పు పెట్టుతూ వున్న కూడా ప్రజలు ఎందుకు వ్యతిశేషమైన న్నారో ప్రభుత్వం గ్రహించవటసిందిగా కోరుతున్నాను. ఉద్దేశ్యమై ఏ విధంగా యీ కార్బూకమంలో వనిచేసున్నారువిను యము మనము గ్రహించ వసి వుంటుంది. ఆయితే ఉద్దేశ్యగలు మనము ప్రజాస్సామ్యము లో ఉద్దేశ్యము చేసున్నాము, మన క్యార్ క్రమము గుర్తురమైనది, మనము బొద్దుతతో ప్రవర్తించాలి, భారతదేశము ముండుకు పోవాలంచే మనము బీచ ప్రజాసీకాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని పని చేయాలి అని అనుకోవడము లేదు. అధికారులు స్పూలభము కోసము, ఏదో విధంగా కార్బూకమాలను నెరవేర్చాలనే ఉద్దేశంతో పని చేసున్నారు. ప్రజాసీకము యొక్క శేయము దృష్టిలో పెట్టుకొని పని చేయడం లేదు. (పతి ఉద్దేశ్యి కూడా యానాడు ఆసు తీసుకొంటున్న ప్రతి పై కూడా బీచ ప్రజల క్షుపి పడి సంపోదించి పమ్మల ద్వారా యచ్చినటువంటి డబ్బు అని మాత్రము గ్రహించవటసి మని చేసున్నాను. మన కార్బూక్రమము యొక్క విజయ మంతయూ అడ్డిన్నిస్ట్రైఫ్ పై ఆధారపడి యున్నది.

కాబట్టి యీ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో వుంచుకొని స్కర్మమైన పరిపాలనా నిర్వాహకుప్రభుత్వం పమ్మకైన కార్బూకమాలు రూపొందించాలని మని చేసున్నాను. కశాపు తెలంగాణ పరిస్థితిలు గురించి కొద్దిగా చెప్పువటని క్షమది. ఆంధ్రపదేశ్ ఏర్పడుటకు ముందు మాత్రాలను, రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్సు, ఆక్స్యమ ఆటురతతో చేయడం జరిగింది. ఇమ్మం జీల్లాల్సోనే మా వియోజక వర్గములో 70 మైళ్లకు కూడా ఒక అప్పుతి లేదు. ఆ గ్రామాలకు రహదారి సౌకర్యాలు లేవు. వైద్య సౌకర్యాలు లేవు. తెలంగాణలో ప్రజలు అనేక శాఖలకు గురి డెటూ వుంటే పమ్మల ద్వారా పసూలు చేసే డబ్బును ఇర్పు పెట్టుడంటో పరియై సుదృతులనపంచించడం లేదనిప్పుస్తు హోతోంతెలంగాణలోదినిపంచుకురములు కీండు పశ్చే జరిగింది. యీ 30 సంపత్తిరములలో ఘోషించాలను అభివృద్ధి చెందినది. అనేక బంంజర్లు సౌసులోనికి తీసుకు రాబించాలు. కానీ రిప్రైస్, రీసెటల్ మెంటు శేక పోవడము వల్ల పరిపూర్ణ తగాదాలకు రిహెమ్యూ పసూలుకు కూడా ఇంటము కలగడానికి అవకాశముంది. కాబట్టి తెలంగాణలో రిస్టైప్ మెంట్ జరిగినట్లుయితే ఇటువంటి లాండ్ డీస్ట్రిబ్యూట్ లేకుండా పుండుణికి అవకాశముంటునిమని

చేస్తాన్నాను. ఇక రిటిర్మెంట్ విధానము చూచినట్లయితే తెలంగాణ, అందు ప్రాంతాలకు చాల తేడా ఉన్నది. తెలంగాణలో ఒక భాషిని కొస్తుపడు అమితమాడు ఇచ్చద్దరు కపిల్ దేశ్వర్ కెళ్ల స్టేట్ మెంట్ యిచ్చిన తర్వాత ఎంతో దబ్బు భర్యు పెట్టుకొస్తు తర్వాత, ఉన్న కప్పలకు గురి ఉఱువు తర్వాత ఆయన వారికి పరిష్కారమ్ యిస్తాడు. ఇది కొన్ని నెలలు పడుతుంది. ఇన్ని కష్టాలుపడి, ఇంత దబ్బు ఇచ్చు కుస్తు తర్వాత కానీ రిస్టిఫ్యూన్ చేసుకోవిని అవకాశముండదు. తెలంగాణలో యా లాండ్ రిషార్ట్స్ ప్రైస్ దబ్బిలో పెట్టుకొని కొస్తులక్షల ఎకరాలు ఉమ్ముక్కు పడము జిగింది బక్కలికూడా ఇచ్చిప్పు కాలేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వాస్తికి కొన్ని ఉత్తల రూపాయలు సష్టీం పెస్తిస్తాయి. వారికి సిల్వర్ కీచ్చులేపు. పాదా ఆగ్రిమెంట్స్ మీద స్వీచ్చిసము చేసుకోవడము జరుగుతస్తది. కాబట్టి అందులో ఉన్న రెజిస్ట్రేషన్ విధానము తెలంగాణలో ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. అది కాకుండా ఇక్కడి గ్రామాద్యుమి పరి పీతులు కూడా చాల జూత్తగా ఉన్నచించవసి వుంటంది. పటేల్, కంబ్యూనిలీ 10 గ్రామాలకు ఖృంతదారులుగా వుండడము జరుగుతాంది. పారు గుమాస్తూలు ఉపయుచ్చే వాిడ్జెర్ కార్బూకమాలు నెరవేర్చు కుంటువ్వారు. యా గుమాస్తూల వలన ప్రజలకు పాలా కష్టాలు కుంగులాయి. కమక ఈ పటేల్, పట్టారీ విధానము అందులోనివిధానముతో సమస్యలు పరచమి కోరుతున్నాను. మాతెలంగాణ ప్రాంతములోనీ లాండ్ రిషార్ట్స్ ప్రైస్ గురించి మాటలాడవలే వుంటంది. చూచ్చాడాన్ ప్రభుత్వ మండగా లాండ్ రిషార్ట్స్ హా ఫమ్మంచీల్లలో వచ్చినాయి. అప్పుడు ఔన్సీ ఆక్టులో 53 స సెక్స్ట్ వ్రకారము మా ప్రాంతములో 40—50 వేల ఎకరాల భూమి బీద ప్రజాసీకాసికి యివ్వడాసికి ఆవకాశముంటుందని చెప్పేశారు. రెండు మూడు సంవత్సరాలైన తర్వాత నాటుగప వేల ఎకరాలు మాత్రమే బీద ప్రజాసీకాసికి యివ్వడాసికి వీలందరి చెప్పేశారు. ఈ నాటు క్రొత్తగా పచ్చే సీలింగ్ ఆక్స్ ప్రకారము ప్రాంతిక్కు ఒసింట్స్గా గుర్తించడిన వాండ్లు భూమిలను భూస్వాములకు వడలి నేయ వలసి ప్రమాదము ఏర్పడుతంది. మా తెలంగాణలో ఇప్పుడు పున్న 3460 రూ. ఆదాయమును 5600 పెంచినట్లయితే రెట్లులు భూమిలను పడలుకొని భూస్వాములకు స్వీచ్చిసము చేసేటిలువంటి ప్రమాదము కూడా వుంది. కమక యా లాండ్ రిషార్ట్స్ పెట్టేముండు నీలగా ఆంచోచించి స్కమంగా అమలు చేస్తారని ఆశిష్మా విశిష్టున్నాను.

శ్రీ బి. శంకరర్య (బుచ్చిరెడ్డిపాకెం—జనరల్) :—ఆశ్చర్య, మన ఆర్థిక మంత్రిగారు 1958—59 వంపత్తురానికి బడ్డెటులు ప్రవేశ పెట్టుతూ యా సంవత్సరము కొత్తగా పన్నులు వేసే ప్రమాదము ఏమి ఉండడని అన్నారు, కని ఇది నిజమైన విషయము కాదు. ఇది నిజమో, అభద్రమో, ఇల్లిపం ప్రభుత్వము ప్యాను చేసినటువంటి లిల్లులే విరూపించగలవు. 1958—59 వంపత్సరములో ప్రజలు ఇంధికచీకంచే ఎక్కువ పన్నులు కట్టువలణి వచ్చినప్పుడు, దిని యొక్క నిజ స్క్రీతి బైటపడు తుంది. ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము విధించిన పన్నులు గాని, అక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వము విధించిన పన్నులు గాని అందులోని ప్రజలు 1958—59 వంపత్సరములో చెల్లించేటప్పుడు యా పన్నులు ఎంత ఎక్కువ చేయబడినా ప్రజలే తెలుపుకోగలరు. అందువల్ల ఆర్థిక మంత్రిగారు ఈ వంపత్సరానికి ప్రజల మీదకొత్తగా పన్నుల భూమి ఉండదు అని చెప్పుడము వ్యాయంకాదు. ఇప్పుడు ఈ బడ్డెటు పంద్రూపులో మంత్రిగారు ఏమి చెప్పినప్పటికిని, ప్రజలు పన్నులు చెల్లించవలసి చెప్పేటప్పుడు దీని నొంగాలు తెలుపుకు గుంపుతారు.

గత సంవత్సరము బడ్డెటును ప్రవేశ పెట్టి నవ్వుడే మన రివెన్యూ మంత్రి కళా వెంకటరావు గారు ఈ సంవత్సరము బడ్డెటు సమయములో భూసంస్కరణలను ప్రవేశ పెట్టుటానికి చిల్లలు శాసన సభలో ప్రతిష్ఠిదిస్తా నవీ అన్నారు. అని ఇంతవరకు ప్రవేశపెట్టు బడునేలేదు పోనీ ఈ బడ్డెటు ప్రసంగ మరో సైనా అర్థిక మంత్రిగారు చెప్పేదు ఈ సంవత్సరము మార్పి నెలలో భూసంస్కరణల చిల్లలు ప్రభుత్వము ప్రవేశ పెట్టబోతుంది ప్రజలు ఎంతో ఆక్రమీ ఎవరు చూస్తా వచ్చారు. ఈ సంస్కరణ లకు వ్యక్తిరేక ప్రచారముకాదా సాగుతుస్తది రైతుల వద్ద నున్న భూమయిన్న ప్రభుత్వము పంచి పెట్టబోతుందినిస్తీ, నిర్వింధపాకార వ్యవసాయ పద్ధతిని అమలు జరువ బోతుంది, ప్రచారము సాగిస్తున్నారు. అలాంటి ప్రచారము చేయకుండా, ప్రజల నిరుత్సాహమును పోగొట్టుటానికి ప్రభుత్వము కనిసము యొ బడ్డెటు ప్రవేశ పెట్టబుప్పుడైనా రారు చేయబోవు కార్బోక్రూమునుగానీ, వారి పాటిస్తిని గురించిగాని చెప్పేదే. భూసంస్కరణల వల్ల పేద రైతులకు కలుగబోవుచ్చి వ్యాజమనును గురించి, భూస్వాముల వద్ద మన్న మిగులు భూమయిన యొ విధముగా పంచి, వ్యవసాయమును అభివృద్ధి పరచుటకు ఈ విధమును అవలంభించ బోతున్నాము, నిర్వింధ సహకార వ్యవసాయము అనేది యొమీ లేదా చెప్పి, ప్రజలలో కలిగిన అందోకసలు, భ్యోత్సాహములు తీర్చుటానికి ప్రభుత్వము తలపెట్టబోదు. భూసంస్కరణలు త్వరిత లో ప్రవేశ పెట్టబడినిగా పైనిగించు కమిషను వారు, ప్రభుత్వానికి పంచిన ఆదేశములు, అభిలి భారత కాంగొసుపార్టీ వారు చేసిన తీర్చానములు మనకు, ప్రజలకు అందరికి తెలిసినిషయమే. భూసంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టబానికి జరుగుతున్నటువంటిపోయము బట్టి, రెవిన్యూపుంతి కళా వెంకటరావుగారికి ఇంకా ము శేషుల్లా ప్రజలలో అనుమానములు కలుగుతుస్తవి. అలాంటి అనుమానములకు అవకాశము ఇప్పటిప్పునా అని ప్రభుత్వాన్నిఅడుగుతున్నాను. ఎందువల్ల అంస్యుమజరుగుతుస్తదో, దీనికి కారణములు, విటి యొక్క పాధకాధికములు మంత్రిగారు ఒక్కసారి అయినా ప్రజలకు ప్రచారానికివ్వి నప్పుడైనా బోరంగపథలు పెట్టి వ్యవస్థా పెట్టించబడేదు. ఈ సంస్కరణలవల్ల పేదరైతులకు ఎంతో లాభించగలదని ఆశ పెట్టుకున్నారు. ఇంతవరకు ఒక్కసారి అయినను దెవిన్యూ మంత్రిగారు ప్రకటన ద్వారా సైనా యొ భూసంస్కరణల వల్ల కలుగు లాభ మృదుములను గురించి చెప్పి ఉన్నట్టుయితే బౌగుండేది. ప్రజలకు ఉన్న అనుమానములు తీసిని. కాబట్టి ఇప్పటికైనా దెవిన్యూ మంత్రిగారు యొ భూసంస్కరణలను పెప్పాడు ప్రవేశ పెట్టబోతారో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. లెంగాచారో అదివరకే భూగరిష్ట, కనిష్ఠ పరిమితులను నిర్దియున్న కొనము చేయబడింది. కానీ అది ప్రకమమగా అమలు జరగడమనిలేదు. దీనినిల్ల అనేక చిక్కులు నీర్పడుతుస్తవి. భూసంస్కరణలవల్ల కలిగే లాభం ఏమిటో, విటిని గురించి ప్రభుత్వము యొక్క పాఠి ఏమిటో, ప్రజలకు సరిగా అర్థముకాక పోవడమువల్లా, భూస్వాములు తపు భూమయిన కొలుకు చేసే రైతులను భూమయినండి వెళ్లగొట్టు వారంభించారు. ఇప్పటికే ఎంతో మందిని వెళ్లగొట్టు స్వంత కుటుంబు సాగించువ్వారు. ఇటీవల ప్రభుత్వము ఇరవై ఎకరాలకు షైన్కస్టన్ భూస్వాములనులెక్కులు పంచ మని చేసిన ఉత్సర్పులు అందిప్పటించి, భూస్వాములు చినాచి పంపకాలు చేసియున్నారు. ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన రైతుల సరియైనవి కావు. విటిని గురించి సరియైన దర్శావు చేయబడి ఉంటుంది. ప్రభుత్వము యొక్క పాఠి యొమిటో ఒక్క సారి ప్రజలకు నస్తి చెప్పినట్టుయితే, కాపిసము భూమయినండి సాగచేసే రైతులను వెళ్లగొట్టుకుండ ఉండబానికి ఆపోక్రము ఉంటుంది. ప్రభుత్వము త్వరలో యొ విషయము గురించి ఒక ప్రకటన చేసారని ఆఖిచ్చున్నాను. మనకు స్వతంత్రము వచి, కాంగొసు ప్రభుత్వము

అధికారంలోనికి వచ్చి ఇప్పటికి పది సంవత్సరములు కావడ్చింది. పరాయి ప్రభుత్వాన్ని వెళ్లగొట్టి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ప్రజలత్ ఏమో నేఱు జేప్పుండి ఉండచలు కాని, లచేపి కృష్ణంజమ. ఎట్టుం ఈనాము రద్దు కొసానము అని చెప్పి కొనుము భారతమంసు డైల్యూరీ భారతుపాఠ పూర్వే కొడము పోస్టు చేకారు కాని దీని వల్ల కిలిన ప్రయోజనము ఏమిటంటే, ఎన్నో సంక్రమములుగా దాగు చేపున్న ఉడి మంది పేద దైతులను భారతుంసంచి వెళ్లగొట్టుటావికి అస్థిరము కలుగ జేప్పింది. ఉదికలక్ష ఎకరము ఒక్కటికి మూడు, నాలుగు రూపాయలు జెప్పు రైతులు కట్టుతూ ఉండేవారు. ఆశాంచేపి యిం రద్దు శాసనము వల్ల ఎకరానికి ఏమింది, పచి ఒక్కాల వోప్పున ధన్యము ఈంధనంద్రకు ఖ్వపలి వచ్చింది ఇప్పు నటువంటి చోట్లు, మీరు ధన్యము ఇప్పుఁచేమ గుచుక యిం భూమిసుంచి నిర్మల్ ఎందుకు తోలించకూడదు అనే విభముగా నోటీసులు యింస్ట్రున్యూరు. ఈ విభముగా జరిగిన ఫుబులు మా నెల్లారు జీల్లాలో అనేక ములుశ్వి ఈ విషయము మహా ఆల్కిల పుండ్రలీకి తెలుగు ప్రభుత్వానికికాదా తెలుగు. భాస్యములు ఇంటి నోటీసులు జీలీ చేస్తున్యూరు దీనిని అరికట్టించాలి. రైతులకు తగిన రక్షణ యింయాలి ఆని deputations ద్వారా, తీర్మానాల ద్వారా ప్రభుత్వము దృష్టికి తేడము జరిగింది. కాని ప్రభుత్వము ఏంటి చర్చ తీసుకోలేదు. ఎన్నో సంక్రమములుగా సాగుచేస్తున్యువంటి రైతులను వెళ్లగొట్టి, ఆ భారతుం రాజీకి బాధితులు ఇంయాలని ప్రభుత్వము అలోచిస్తున్నది. కాని, ఈ విభముగా తేయడము న్యాయము కాదు. ఈ సంక్రములో నేనోక ఉదాహరణ ప్రభుత్వము దృష్టికి తెస్తున్యును. మా నియోజక వర్గములో వాటిల అనే గ్రామమున్నది. అతడు సుమారు మూడువందల ఎకరాల వరకు రైతులు 14, 15, సంక్రములుగా సాగుచేసుకొంటున్యూరు. ఆరైతులను తోలించటావికి ప్రభుత్వమున్నారు. ఈ విషయము అన్యాయపు ప్రభుత్వము దృష్టికి గూడ తేడమైంది. దీని నిజ పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి తెలియక పోలేదు. అంటి అన్యాయములు జరుగుండా ప్రభుత్వము చర్చ తీసుకోలేదు. ఇంటి భారతులు మా జీల్లాలో సుమారు పదివే ఎకరములలో ఉంచాయి.

మా జీల్లాలో ఎక్కువ భాగము జమీందారీ ప్రదేశము, పూర్వము జమీందార్లు పాయామరో ఎన్నో వెరువులు వీర్పడినవి. అని అస్మీ ఇప్పుడు తిథిలావస్తులో ఉన్నది, అని బాగు చేయించేదు. ఈ విషయములన్నీ వరిశిలించి ఒక రిపోర్టు పంచమని ప్రభుత్వము కోరిపుటికిని, అసలు ఈ విషయమును గురించి పరిశిలిసే జరుగేదు. పేచరైతులు సాగుచేసుకుంటుంటే, ప్రభుత్వోద్యోగిస్తులు ఎకరావికి 80 రూపాయల దాకా penalties చేస్తున్యూరు. penalties వేయకుండా ప్రభుత్వము ఉత్తరవుల ఇచ్చిపుటికిని, ప్రభుత్వోద్యోగిస్తుల అని సరిగా అర్థము చేసుకోవక, యిం విధమైన ఉత్తరవుల ప్రభుత్వము ఇచ్చిందని చెప్పిస్తుటికిని, penalties చేసునే ఉన్నారు. ఈ మాదిరి heavy penalties రైతులు క్షులేక పొతున్యూరు. రైతులయందా ప్రభుత్వము సాసుభాతి చూపించి, యిం penalties ను రద్దు చేయవసింగిగా కోరుతున్నాను.

Irrigation విషయముచూస్తే ప్రభుత్వము దీని క్రింద అనేక విభములుగా ఇంచు చేసుపుదే కాని, అది ప్రజలకు ఏ విభముగాను ఉంచోగ పడము లేదు. మా జీల్లాలో అల్సారు స్క్రము అని ఉన్నది. అస్మీమును అమలు పరచటావికి 13 లక్ష రాఘవుకు ప్రభుత్వం ఉంగేకరించింది. అది అప్పజేసి, మరం investigate చేయాలని అన్నారు. ఈస్క్రము అమలుపరచబోయిపుట్లుయితే, దీని

క్రింద సమారు మూడవేళ ఎకరములలో ప్రతి సంవత్సరము మునిగిపోయినవు. రైతులు వష్ట పడుతారు ఈ స్నేహులు అమలు పరచి నట్టుయితే ఐది వరకన్న భూమికాక, ఇంకా రెండు వేల ఎకరాలు సెగుచేయానికి వీలు అర్థతుంది. ఈ స్నేహులల్లి ఉండవాళ్ల, సింగవేట, అలూరు, రైతులందరు ప్రయోజనము పాండగలరు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన స్నేహు. ప్రసుతము యొకస్సీ స్నేహు. క్రింద 15,20 వేల రూపాయలు అలునా ఇర్పు చేసినట్లుయితే, కనీము వేంకొలది ఎకరముల భూమి మునిగి పోకిండా నైనా అవకాశము ఉంటుంది తక్కువ ఇర్పుతో ఎక్కువ ప్రయోజనము పొందగల అవకాశమున్నది. సంఘ కూడ ఏక్కువగా పండించవచ్చు ఈ విషయమును ప్రభుత్వము దృష్టికి తెచ్చినాను, ప్రభుత్వము వట్టించు కోవడము లేదు. కావలి, కనుస్తూరు కాలువల విషయములో ప్రభుత్వము ఒక కోటి అరవై లక్షల రూపు చేయదలచుకున్నది. ఇలాంటి పెద్ద స్నేహు ఇంత తక్కువ ఇర్పుతో తయారు చేసున్నారంచే, ఇలాంటిది మరొకటి కాదని చెప్పవచ్చు. ఈ కాలువలు త్వరితో పూర్తికాక పోవడములల్లి సీరు ఇంతా వృధాగా పోతున్నది. ఇంత ర్పురుతో పూర్తి చేస్తే దీనికి సంబంధించిన చెరువులలోనీరు నింపటానికి వీలు అనుతుంది. దీనిని త్వరితో పూర్తి చేయసారిని ఆశిషున్నాను. సాగార్జున సాగికి ప్రాజెక్టులో ఒక భాగమైన సేమలి ప్రాజెక్టు విషయములో Diversions Barrage వి కట్టి, తణము కాలువలు త్వర్వి పట్టుయితే, అత్మకూరు తాలాకాలోని చెరువులకు అన్నింటికి సీరు నింపటానికి వీలు అనుతుంది. దీనిని త్వరితో పూర్తి చేయయితాడని ప్రజలు కోరుతున్నారు. ప్రభుత్వము ఎట్లాగైనా డబ్బు ఇర్పు చేయదలచుకున్నది. గసుక ఈ స్నేహులను త్వరితో పూర్తి చేయస్తే ప్రజలకు ఉపయోగపడుతాయి.

రాష్ట్రములో చిన్న చిన్న పరిక్రమలు ప్రస్తుత పరిస్థితిని ఒట్టిచూస్తే చాలా క్లీష్టిణ దశలో ఉన్నట్టుకు కన్విస్తున్నది మా జిల్లాకు సంబంధించినంపరకు చేసేత పరిక్రమ చాలా ముఖ్యమైన పరిక్రమ. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు సెప్పు ఫండును ఏర్పాటు చేసి, చేసేతారికి ఆర్థికంగా సహాయపడుతున్నారు. తాన మార్కెటింగ్ సాకర్యాలు లేవు. ఇదివరకు మద్దాసునుంచి చేసేత బట్ట పోయేది. ఖ్యాదు అంధరాష్ట్రము ఏర్పడినతరువాత తగిన సౌకర్యాలు కలగ పేయలేదు. కోఆపరేటివ్ సాసైటీలో చేరితేగాని సేనిఫండ్ క్రింద చెనిభిట వచ్చే వీలు లేకుండా ఉన్నది. అది స్టోపిం చటువేది బ్రహ్మండమైన పరిసాగు ఉన్నది. సహకార సంస్థల ద్వారా చేతిపమలు వ్యక్తి చేయాలని కొన్ని లత్తల రూపాయలు ఇర్పు పెట్టుతున్నారు. పాత చట్టము, పొత పద్మతులు మార్పుకుండా ఇన్నింటలు ఇర్పు పెట్టాలంటే సార్థకమైన విషయంకాదు. పహాకార చట్టాన్ని సవరించక పోవడంల్లు చాలా ఇబ్బందులు కలగుతున్నాయి. ఉచ్చేస్తున్నలు సాసైటీలను రిజిస్టరు చేస్తే చేసున్నారు. శేకపోతే మానేసున్నారు. పభ్యాలను చేర్చుకోమంచే, అంతకు మందు ఉన్న పభ్యాలు వష్ట పడితే చేర్చుకుంటున్నారు, శేకపోతే లేదు. ఆర్థికమంగిలాగు మా జిల్లాలో జినిస సహకార మహా సభలో పోల్చిని వెప్పురు. మహాకార సంఘాలలో అందరూ చేరే అవకాశం ఉండాలన్నారు. చేసేత సహకార ఉద్యమంద్వారా, ప్రభుత్వం సంచి వచ్చే సహాయుడు అందరూ పాందే అవకాశం కలుగ చేయాలని వారుచెప్పారు. కానీ ఆ యాక్కులో మార్పుచు తెప్పున్నారా అంటే తేంటం లేదు. పెంటల్ బ్యాంక్ ఏప్రించు కూడా జరుపుట లేదు. ఎప్పు అస్యాయములు జరుగుతున్నాయి. 1/2 సంపత్తిముల క్రితం సెంట్రుల్ బ్యాంక్ రిజల్యూసన్ పాన్చే ఆధ్యక్షుని ద్వారా తెలియ కేశు. కానీ ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది, వారు చెప్పేవరకు రిజిస్ట్రేరు ఏమీ చేయమని నిపిసి పెట్టారు. పెంటర్స్ విషయంలో వారు కాదన్న వారు బయటికి పోవారి, దొంగ

మెంబర్లును తెచ్చే బహుకోవాలి. ప్రభుత్వాపేతి తెలుగుస్కెన్స్‌ప్లట్టికీ దొరసా ఉన్నట్టుమేడే, ఈప్లట్టికు నీటి రించాలి. ఎన్ని సౌరక్ష ప్రభుత్వ దృష్టికి తెల్చినా విద్యుత్తుము చేసుప్పటి ప్రజలు లభ్య ఉన్నట్టుక్కు

ఆక్కడ ఒకసెప్ట్రూ గ్రామలో ఉన్న సూక్లలకు యిచీవ రిక్రొషన్ రష్ట్ర చేక్ చున్నారు. ఆ సూక్లలో అయిదుగురు ఉపాధ్యాయులు , 120 కి శైగా విద్యార్థుల ఉన్నారు ఏవో manager లోటు చేసినాడని, ఆఫికారులు వెల్లిసహ్యదు కణపడేవి recognition రష్ట్ర చేశారు. ఆ ప్రిన్సిపిల ఏమి కావాలి ? D. E. O ను వచ్చి విచారించి చూడమని అయిదారు నెలమంచి కోడిపా రాకబంలేదు. అక్కడ ఇండ్స్ బౌగుచేయించి ఉపాధ్యాయులను ఉండమని యిచ్చారు కని ప్రభుత్వం ఏమీ చర్చ తీసుకొనుటారేదు. ఈ విధంగా రిహిపాలర్ సరిగా జరగుండాడేతున్నది

కై-అపరేట్‌స్టాట్‌లు రిజిస్ట్ర్యూరు కావాలం బై, ఎవరైనా శిఫరస్సనచేసి ‘పద్మ’ అంబై రిజిస్ట్ర్యూరు చేయుటాలేదు. మాజీ, షెట్లు గిస్సుకొనేవారు సహకార సంఘాలు పెట్టుకుంటామని, వాలుగులు గ్రామములు కలసి డబ్బుకట్టి రిజిస్ట్ర్యూరు చేయుటాలేదు అయిటు షైట్ దూరంలో ఎక్కడో ఉన్న కోపూరులో చేపంచుటాన్నారు. ఈ విధంగా పరిపొలస లోపభాయిష్టుగా ఉన్నది. ఇప్పటించటాకి ప్రభుత్వం చయ్య తీసుకోవాలి, భావుల విషయంలో ప్రభుత్వం సరైన త్రణ తీసుకొవాలని కోరుతూ మనిషుల్నాను.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೋಟಿರಾಜ್ (ಲಕ್ಕಿ-ರಾಜ್‌ವರ್ಮಾ) — ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಆರ್ಥಿಕಮುನ್ತಿಗಾರು ಪ್ರವೇಶ ಪೆಟ್ಟಿನ ಈ ಬಡ್ಡ ಮುನು ಸಮರ್ಪಿತ ಕೊನ್ನಿಂದ ವಿಷಯಾಲ ಚೆನ್ನುವರಲುಕ್ಕಿನ್ನಾಗು. ಮೊಟ್ಟೆ ಮುದು ಈ ಅಂತರ್ಭ, ತೆಂಗಾಣ ಅನೇ ಪದ್ಮಾಲ ಗುರಿಂಬಿ ಚೆಬುತ್ತಾಗು. ರಾಸು ರಾಸು ಅಂತರ್ಭದೇಕ್ಕಮು—ಲಂಬೆ ತೆಂಗಾಣ ಹೆರೆವೊನನ್ನೇ ಅಧಿ ಪ್ರಾಯಮು ಮನಮು ಯಾವ್ಯಾದು ಉತ್ತರ್ಯಾಗಿಂಬೇ ಪದಾಲನು ಬಹ್ಯ ನಿರ್ದಾರಿತೊಂದಿ. ಅದಿ ನಿಲವುರು ಚೆಯುಬಾನಿಕಿ ಯಾವ್ಯಾಟಿಮಿಂಚಿ ಪ್ರಯತ್ನಮುದೇಯಾಲನಿ ನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮು. ತೆಂಗಾಣಖಾಡ್ ಅಂತರ್ಭಲ್ ಚೆರಿನದೆ. ತೆಂಗಾಣ ಸೇರದುರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಾನ್ನಿ ಬಳ್ಳಿ ಈ ವಿಕಾರಾಂಧ ದೇಕ್ಕಿ ಅಂತರ್ಭಪ್ರವೇಶ ಅಿ ಪೆರು ಪೆಟ್ಟೆ ವರಿಂದಿ. ಬಹುಕ್ ಪ್ರದೇಶ್ ಅನೆಡಿ ಮಾರ್ಪೆನಿ ‘ಅಂತರ್ಭ ಸ್ನಾತ್ವ್’ ಅನಿ ಚೆಯಂಡಿ ಮುತ್ತಂದೆಮೋ. 1929 ನಂತರ್ವರಂತ್ ಸೀಡೆದ್ (ಡ್ರಿಫ್ಟ್ ಕ್ರಿಸ್ಟ್) ಅವಳದೆ ಕಡು, ಕರ್ನಾಲ, ಭಾಜಾರಿ, ಅಸಂತಪ್ಪರಂ ಜಿಲ್ಲಾತಕ್ ರಾಯುಂ ಸೀಮು— ಅನಿ ಪೆರು ಪೆಟ್ಟಾಗು. ಕೊನ್ನಿಂದ ನಂತರ್ವರಾಳಿಯನ ತರುವಾತ ‘ರಾಯು ಸೀಮು’ ಅನೇ ಪೆರು ಗತ್ತುನೆಂಬು ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಲ್ ಕ್ರಾಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಂಡಿ. ಬಾಗಾ ಅಲಾರಾಬಿಯಾಯಿಸ್ತಿಯನದಿ. ಅದೆ ವಿಧಂಗಾ Coastal Districts ಕು ‘ಸಿಗರ ಸೀಮು’— ಲಂಬೆ ನಿರಿಸಿತುವದನಿ ನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ. ‘ಅಂತರ್ಭ’—ಅಂಬೆ ಮೊತ್ತಮು ವಿಕಾರಾಂಧ ಅನಿ ಅರ್ಥಮು ನೇಮು ಕೋಲಿ. ಆ ವಿಧಂಗಾ ಯಾ ಪದಮುಲನು ಮಾರುದೇಯಾಲಾ ನಾಮನವಿ.

తెలంగాచా సోదరులకు అవేక విషయాలలో అన్యాయం జరుగుతున్నదని ఈ ఉపాంశిల్ చెప్పారు, వేసు ఆ విషయం గురించి ప్స్టీ చేయలేదుగా అటువంటి అన్యాయాలు జరిగి ఉంటే శైఫుల్గా మన మంత్రులు అంచించి అయివంటివి లేపంచా చేయాలని వా ఉధ్వర్షాయొదుం . ప్రభుత్వము లర్పున యిలిన హామీలు వెంటనే భరణలో ఉంచబావికి ఏర్పాటి లోపము ఉండవి వా ఆధిపతియం

ఈక విషయంలో యా బస్టైటుకు నా ఆవోదము పూర్తిగా ఉన్నదని చెప్పగలను . అది మౌలారు (భావ్య)ఫోర్మ్ నుయం . మదాను Composite State లో 1946 సంవత్సరములో Bus Transport జాతీయం చేయాలని అనుకొన్నారు. అంయితే కొన్ని సంవత్సరములలున తరువాత ఏస్టోల్పు భాగములోనే తప్ప అది అచరణలో రాలేదు మన అద్భుతం పల్ల పూర్వపు ప్రైదరాబాదు ప్రభుత్వం క్రింద Bus Transport తెలంగాం అంతా ఉన్నది ఆగ్రా కంటిన తరువాత దినిని యితర చోట్లకు న్యాయింప చేయుటకు ప్రభుత్వం క్రిత తీమ్సోంటుంపుండుకు చాలా సంతోషం . అనేక సంవత్సరాలగా ఈ విషయమై నేను ఆతురత పదుతూ ఉన్నాను. అప్పుడ్పుడు నేను బోర్డో ప్రయాణము చేయవలసిన ఆవశయం ఉంటుంది. దినదినమూ జారిగే ప్రమాదాలు చూస్తే మనపు చాలా ర్యాకుల పదుతుంది కర్నాలు జీల్లాలో ఉన్నపుడు నా స్నేహితులు ఒకరు చాస్టీలో సెల్సరూ వెళ్లి నెల్లెరూరుపుంచి మృదాసుకు బస్సులో పోవటి వచ్చింది. వారు బస్సు ప్రమాదములో (ప్రైములు కోర్పొయారు. వారు ఇప్పుడు ఉండియుంటే శ్రీవెంకటేశ్వర యూనివరిటీలో ప్రమాదప్రాత నిర్వహించగలిగియుండారు. అప్పటి సంఖ్యలోనే నేను గసర్వమొంటువారికి మంగళిగా కూడా ఉంటూ కొన్ని Instructions ఫలాని విధంగా చేస్తే భాగుంటుండిపంచోను వాటి enforcement స్క్రమంగాజరుగలేదు. ఇకలారీల విషయంచూ స్నేహితుల అన్తో వేగంగా నడుపటటున్నాయి. రోడ్డు మీద వెళ్లే సైకిల్లుకు, మోబార్సుకు ఏపి ప్రమాదం ఏర్పడుతుందో పని భయపడిన వారు ఉండయ రోడ్డు మీద నడువివ్లే నారికి అపరిచితమైన భయంగా ఉంటుంది. ప్రజల యొక్క safety కే భంగం కలిగే విధంగా లారీలు నడుపబడుతున్నాయి.

ఈన్న పర్సిస్టు ప్రజలయొక్క utility పర్సిసుగా ఉన్నది. దినిని ప్రభుత్వం ఎంత త్వరగా నేపున్నాజా చేస్తే అంత మేలు చేసినవారు అప్పుతారు బస్సులు నేపున్నాజా చేస్తే కొంతమంది ప్రైవేట్ బినర్సుకు ఆరిక వ్యక్తంకలుగుతుంది. వారికి ఆరిక వ్యక్తంకలుగకుండా ప్రభుత్వం కొంత వ్యక్తం పరి పోరం ఇవ్వక తప్పదమ్మకొంటాను ఈ సంవత్సరం కృష్ణా జీల్లాలో బస్సులు నేపున్నాజా చేయబావికి ప్రభుత్వం నీర్దుయించినండుకు చాలాసంభోషము. తక్కిన జిల్లాలలో కూడా ఎంత శిథ్మంగా ఈ బస్సు పర్సిసున్నాజా చేస్తే అంతోబాగుంటుందని నా నమ్మకము. దానివల్ల ప్రజలకు safety కలగుమే కాకుండా , వారు పడే బాధించే పోగాట్టినట్లు అప్పుతుంది.

ఈ వాడు ప్రయుక్తిలే బస్సు పర్సిసు వల్ల ప్రజలు పడుతున్న బాధలు చెప్పు నక్కరలేదు. [దఱు నర్సీ ఆవశయంగా పోచుకోం ప్రతిచోర్చా బస్సులు విలటుం , చాలా వేగంగా బస్సులు నడుపటం జరుగుతున్నది. పాసింటర్సును Over take చేసుకోవాలనే ఉన్నదంతో, ముందున్న బస్సులు దాటుటకు చాలా వేగంగా బస్సులు నడుపుతున్నారు. నేను చాలా సార్లు డ్రైవర్సుకు చెప్పటం జరిగింది. కానీ వారు నామోటిగమనించలేదు.

ప్రయుక్తి బస్సులు విలయానికి సరైన స్టోంట్స్ ఏర్పాటు చేయబంచేదు. పంచాయతీబోర్డులు కూడా స్టోంట్స్ ఏర్పాటు చేయబంచేదు. ఎక్కుడ చూసినా, బస్సోస్టోంట్స్ లేను. ప్రభుత్వంవారు శిథ్మంగా ఈ బస్సు పర్సిసును నేపున్నాజా చేసి, త్వరలో ఆచరణలో పెట్టేదానికి ప్రయత్నము చేస్తావి ఆశ్చర్యపడ్డాము. మొత్తం ఆప్పిజిల్లాలలోను బస్సుపర్సిసు నేపున్నాజా చేయుటకు ప్రభుత్వానికి financial difficulties ఉన్నదని వాకు తోచదు.

నేను కడవ జిల్లాలో బస్టులు డీస్ట్రిక్ట్ బోర్డు ద్వారా నడించటానికి ప్రశ్నల ప్రశ్నలు చేసినాను. బస్టు ఒనర్సీలో సంపత్తించి “మీ ఉపయు మీరు సదుపు కోండి, వాటి కంట్రిబ్యూషన్ డీస్ట్రిక్ట్ బోర్డుకు ఇంధండి” అని నేను చెప్పగా, దానికి వారు బస్టుకొన్నారు కాబట్టి అన్ని జిల్లాలలో బస్టు పరీక్షలు నేపటై జీ చేయటానికి ప్రభుత్వానికి ఔనాన్ని యిల్ డీక్షిత్ నీ ఉంచే, బట్ట ఒచ్చుకు తిఱచి, వారితో సంపత్తించి బస్టులను వారే నడుపుకొనట్లు, వాటి ఔనా కంట్రిబ్యూ ప్రశ్నల్ని తీసుకొనుకుట్లు నిర్దిశించి ఆ బస్టులు రూలు చేసి, మైలుకు ఇంక, అని గంభ్రమెంచు లీటుకొంచే సరిపోతుందచి నా అఖిపాయము.

ఇరిగేస్వన్, ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి నేను కొన్ని విషయాలు చెప్పువంపి ఉన్నది. మెట్టుపడేశం లోని అనేక మండి రైతులు తమకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఐప్పుడు వస్తుడా, ఇరిగేస్వన్ సౌకర్యాలు ఐప్పుడు వస్తుయాని ఎదురుచూస్తున్నారు. డెల్టా ప్రింటపు ప్రజలను చూచి మెట్టుపడేశంలోని రైతులు బాధ పడుతున్నారు. రాయలునే ప్రింటంలో నీరు లేక, 2, 3 సంక్షరాలనుండి పంటలు చాలా భాగం పోయాయని చెప్పువచ్చును. “మాకు ఇరిగేస్వన్ సౌకర్యాలు ఐప్పుడు వస్తుయి, మాకు నీరు ఐప్పుడు అందజేస్తారు” అని రాయలునే ప్రజలు అడుగుతున్నారు. రాయలునే మకు నీటిసరఫరా గురించి, ఇరిగేస్వన్ సౌకర్యాలు గురించి అంద్రాస్టేటులో కొన్ని ప్రాజెక్టులు వేళారు. ఈ వికాలంధ్ర స్టేటులో, ఆ ప్రాజెక్ట్ ప్రకారం జరగటం లేదు. గంభ్రమెంచు ఆఫ్ ఇండియావారు మనకు అభికంగా లోన్ ఇప్పక పోటం చేత, మన ప్రాజెక్టు అమలు జరుగుచుండని నా నమ్మకము. పెద్ద పెద్ద స్క్రీములు లేకుండా ఇప్పుడున్న స్క్రీములలోనే రాయలనేమకు నీరు అందించవచ్చునని నా నమ్మకము. ఇది వరకు కంపోజిట్ స్టేట్లో ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి ఎంక్యాయరి చేయబడింది—త్రిక్కిలం ర్గ్రా ఒక పెద్ద dam కడతే చాలా ఎలక్ట్రిసిటీ పథ్యాలుచేయవచ్చును. గంభ్రమెంచ్ దీ విషయంలో ప్రశ్న తీసుకోని, ఆ dam కట్టించి, ఎలక్ట్రిసిటీ రైతులకు సస్థలుచేయాలని నా మనవి.

రాయలునే జిల్లాలలో కాశ్వతంగా ఉన్న కరువు బాధ అందరికి తెలిపివదే. అక్కడ నీరు లేకుండా ఉండి—సీటికొరకు ప్రజలు అతురతపడుతున్నారు. ఇప్పుడ్ని కే. సి. కెర్లీకు ప్రభుత్వం చాలా డబ్బు ఇర్పు పెట్టారు. దానికి పెట్టిన డబ్బు చాలామ. ఇంకా 4 కోట్లుయినా ఇర్పు పడితేగాని పూర్తి శరితం పాండచేమని అక్కడి ప్రజల అఖిపాయమైన్నది.

రెండవది, ప్లా లెవెల్కెపార్ట్ ఉన్నది. మనం ఒక పెద్ద dam కట్టాము. రాయలునే జిల్లాలకు నీరువుంది అనుకొన్నాము. కాని స్వల్ప ఏరియాకు మాత్రమే నీరు వచ్చింది—20 కోట్లు, ఇర్పు పెడించే, 50 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు వచ్చింది—ఈ ప్రకారంగా అయితే, ఎన్ని సంక్షరాలకు యొ జిల్లాలు బాగుపడతాయా ఆర్డింగు. రాయలునే జిల్లాలలో కరువు బాధ చెగుట్లటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అక్కడ famine-conditionల ఉన్నామి. కాబట్టి ప్రశ్నత్వం ఎక్కువగా డబ్బు ప్రాప్తేడ్ చేస్తేనే త్వరగా పని అప్పతంది. అందుకు ప్రశ్నత్వం త్వరగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ, నీరు ఈ అవకాశం ఇచ్చిపందుకు ధన్యవాదాల చెంపుతున్నాను.

శ్రీ ట. జాలయ్య (గుంటూరు):—ఆధ్యక్షుడు, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన యా “అంబర ఫీఫీ” అంచూల మీద మాట్లాడునికి సాప్తకాళం ఈ రోజున నాకు దొరికినందుకు నేను నంతోచీస్తున్నాను. మన బడ్జెటు “అంబర ఫీఫీ”మీద తిరుగుటకు మన ఆర్థికమంత్రిగారు ఎంతోక్కు పడినందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఈ బడ్జెటులోని పొచ్చు తగ్గులు గురించి, ఇర్పు పద్ధులు గురించి నేను చెప్ప దలచుకోలేదు. ఎడ్మినిస్ట్రైషనలో పెనకా ముండుకు సర్కు కోటానికి వీలుగా, సమయానుకూలంగా, ఇర్పు పెట్టిటానికి అనుకూలంగా వారు బడ్జెటు తయారుచేసుకొన్నారు. ఇప్పుడు నేను వాటి గురించి చెప్పునటచుకోలేదు.

ముఖ్యంగా ఆంధ్రాదేశంలో వరిపంట జాన్సీగా ఉన్నది. పండిన పంటను బయటకు పంపటానికి సాప్కాళంలేని ఆద్దర్పును కేంద్ర ప్రభుత్వంపురు ఇచ్చినారు. మొత్తం ఆదాయంలో నగం బియ్యంమీద సేల్పు బాక్స్ వల్ల, మాగణి భూములమీద రెవిన్యూ బాక్స్ వల్ల, మహాలు అవుతోందని మన గుర్తు మెంచుకు కూడా తెలుసు. బియ్యం మీద సేల్పు బాక్స్ వల్ల దాదాపు రీ, 6 కోణ్ణ రూపాయలు ఆదాయం వస్తున్నది. కానీ పండిన పంట బయటకు పొపూనికి పీట్లే కుండా కేంద్రప్రభుత్వం సూచిం చింది. అందువల్ల మనరైతులు ఎంత బాధపడుతున్నారో మన ప్రభుత్వం గుర్తించి, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పోట్లాడుతున్నప్పటికి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం శర్ధ తీసుకోవచుం చూర్చోచుటియంగా ఉన్నది. థిల్లీలో, శ్రీ శ్రీనివాసర్ గారు, ఏదో రీసిస్ట్రి చేసినట్లు, అంధులస్తోన లేవి పోని వింపలు హేస్తా, “అంధులు తమాంభిప్రాయానికి భిన్నంగా నడుస్తున్నట్లు” ఉపన్యాసాలు చెబుతున్నారు. అది కేవలం అన్యాయం, అబద్ధమని చెబుతున్నాను.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి:—అన్యాయమని చెప్పండిగాని అబద్ధమని అసకండి—“అబద్ధం” అన్నది అన్పార్ట్ మెంటరీ అనుతుంది.

శ్రీ ట. జాలయ్య:—అది అన్యాయమని ఒప్పుకొంచే చాలుసు. ఎక్కు, 50 వేల ఉన్నలు ఆంధ్రలో మిగులుతుందిని కేంద్ర ప్రభుత్వం అంచావేసి, 40 వేల ఉన్నలు మాత్రమే ఎగుమతి చేసుకోవచునికి వర్షిష్టన్ ఇచ్చింది. ఆ విధంగా చేయటంవల్ల ఆంధ్రాన్ని రైతుల మని ఏమి కావాంది కేంద్ర ప్రభుత్వము కిడ్నేశు? ఇది అన్యాయంకాక, మరిమెటని అడుగుతున్నాను. తాను కొనక, బయటకు ఏగుమతి చేసుకోవచునికి చర్చిష్టన్ ఇప్పక, కేంద్రప్రభుత్వం అర్దర్ ప్రాస్ చేసి “అంధువజలు, ఆంధ వర్తకుల సహాయం చేయటంలేదు” అని చెప్పటం అన్యాయంకాక, మరి ఏమవుటందో, మంత్రివర్షం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. దీని విషయంలో, మన ముఖ్య మంత్రిగారు, చాలా మహాయాచితుంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపుతున్నారన్న సంగతిమేము చింటున్నాము.

అఱుతే ఈ చిక్కు ఇంతటితో శీరిదు. ఇప్పుడు వర్తకుల వద్ద దూక్కులే ఉన్నల పశ్చాత్యాయ విలువ పుస్తది. మరల కొత్తపంట వచ్చింది. అది ఒక నంబై వేల ఉన్నలు విలువ పుస్తది. ఈ చొత్తుము తొంబై వేల ఉన్నలాధాయము కై టకుసీకించే, వర్తకుల పరిస్తీతి ఏమికావాలి? వర్తకులు సరుకు నీట చేస్తే, బ్యాంకు అప్పు ఇప్పతు. రైతుల వద్ద మంచి వర్తకులు కొంచే, ప్రభుత్వం అయినా కొనడం

లేదు. ఇలాంటి పరిస్కారులలో వ్యాపారశులు ఏమిచేయాలో ఉద్ధము కావడము లేదు. కాబట్టి ముఖ్య మంత్రిగారు యిం విషయములో కొంత ప్రశ్న వహించి ఎలాగైనా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని వాతికి చేసి, నీటాంటి విధించములు శేకుండా, వ్యాపారశులను తమ నిలవ సరుకులను అమ్ముతమేట్టు చేస్తారని ఆశి మున్నాము. వారు కంకణము కట్టుకొని కేంద్రప్రభుత్వములో పోరాడితేప్పు, వ్యాపారశులు ఆసేక విఫ ములుగా, నష్టవడతాని మనిచేసున్నాము. సష్టవియ్యము జోవ్ డాటి కైటకు పోగూడడం బున్నారు. ఇక పోతే వ్యాపారశులు కొనగలిగించి ముతక బియ్యమే. ఇది అన్ని చోల్లలో కొసరు. అందువల్ల పష్ట బియ్యము విషయములో కేంద్రప్రభుత్వము వారు ఒట్టేన నిబంధములను సంకలించబానికి ప్రయత్నించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

ఇకపోతే, బడ్డెటును అంతా తిరగ వేసి చూస్తే, ఇందులో మా గుంటూరు మునిసిపాలిటీ Water scheme, Drainage scheme గురించి ఏమి లేనే లేదు. ఈ సంవత్సరము Surplus Budget అంటున్నారు. కాబట్టి ఇలాంటి సమయములో సైనా మా గుంటూరు మునిసిపాలిటీకి ఉన్న యాస్క్రముల కొరకు అఱువా కొంత డబ్బు కేటాయించి ఉంచే బాగా ఉండేది. ఆంటిది ఏమి జరుగ లేదు. గుంటూరు టోసులో Water Schemeను ప్రారంభించారు. Water Scheme, Drainage Scheme, ఇవి రెండు త్వరలో పూర్తి చేయించకపోతే, రోగాలు వచ్చి, ప్రజలు చాలా బాధపడుతారు. ఇష్టటికే గుంటూరు టోసులో ఏpedemics వచ్చివా, చాలా జస్తిగా వచ్చా ఉంటాయి. మునిసిపాలిటీకి ప్రభుత్వము డబ్బు ఇష్టటికే, ఇక Municipal Administration ఏ విధముగా నడుస్తుందో ఆలోచించండి.

తరువాత గుంటూరు టోసులో రైట్ జంక్సన్ పు వద్ద ఒక బ్రిడ్జెచి వీర్యాటు చేయటావికి ఇష్టటికి ఇర్కె సంవత్సరాల క్రిందనే estimates తేయారు అయినని. అవి ప్రతి సంవత్సరము ఏదో ఒక విధముగా మార్పు చేయడము ఏదో తేడాలు క్వాని వెప్పుడము జరుగుతున్నది. చివరికి ఇప్పి సంవత్సరాలుగా ఆ బ్రిడ్జెచట్లు వేలేదు. కాబట్టి మంత్రులైనారు యిం సారి గుంటూరు visits చేసిన్నాడు, ఆక్కడ జమము రాక్షికలకు ఎలాంటి ఇఖ్యంది కలగుతున్నదో, జన సమృద్ధము ఏ విధముగా పుష్టవో ఒక్కపొరి పరిశిలించి వస్తే, నేను ఈ సందర్భములో చెప్పేటటమంచి సంగతులు అప్పి ఏశము కాగలవు.

తరువాత పరిక్రమలను గురించి ఒక్కపొషయము ప్రభుత్వ ద్వారాకి తేడంచాను. మన రాష్ట్ర ములో పరిక్రమలనే ఏ మాత్రము అభివృద్ధిచెందడము లేదు. ప్రభుత్వము ఈ పరిక్రమల విషయములో తగ్గుళద్ద వహించారి. పెద్ద పెద్ద పరిక్రమలు ఏమి లేని వరికా, చిన్న వరిక్రమలైనా వ్యక్తి చేయక పోతే ప్రజల అర్థకంగా బొగుపడే అవకాశమే ఉండదు. Cottage Industries మర రాష్ట్రలలో ఎంతో వృద్ధికి తచ్చుకొని డబ్బు సంపాదించుకొంచున్నారు. Chamber of commerce యొక్క సంసోదు ఇతర రాష్ట్రలలో ఉన్న Chambers of commerce యొక్క సంసోదు తీసుకొని ఈ పరిక్రమలను వ్యాప్తికి తేసిపాందిగా కోరుతున్నాము. ఇది గాక ఒక సంసోదు యిం దలచాను. మహారాష్ట్ర ములో మైదా మిస్సిసు లేదు. మద్రాస రాష్ట్ర ములో ఏదోకాద్ది invistement ఏ మైదా మిస్సిసు ఏర్పాటు చేయకుండి ఎంతో డబ్బు వంపాదించుకుంచున్నారు. అదే విధముగా మనంధర ప్రాచీకరించడానికి కూడా, కొన్ని లభిత మేట్టు బడితో ఒక మైదా మిస్సిసు ఏర్పాటు చేసుకొని మైదా తయారు (7)

చేసుకుంటే, మనము ఇతర రాష్ట్రాల మీదగా, విశేషం మీద కానీ అధిరసిద్ధుండూ ఉండవచ్చు. విశేషం మీర ఆధార పడితే, వాళ్ళ చెప్పిన ధరకు మనము కొనుకోస్తావస్తి ఉంటుంది మన రాష్ట్రములోనే దీనిని తయారు చేసుకుంటే, మనకు అది చాలా చూకగా దొరికేటట్లు చేసుకోవచ్చు ఈ చింయముకూడ ఆలోచించినిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత లఘు పరిశ్రమలు అని మండస్కోము ఉన్నది. దీని ద్వారా తయారయ్యే వస్తువులను గురించి మృదాసు రాష్ట్రములో గ్రామగామానికి propaganda జరుగుతున్నది. అదే విధముగా మన రాష్ట్రములో కూడ చేయాలని అంటున్నాను. ఈ పరిశ్రమలవల్ల, వృత్తి, ఉపాధులు దొరుకుతాయి

ఇంతేకుండా Sales tax విషయములో ఒక సంగతి మనవి చేస్తున్నాను ఈ సంవత్సరము Sales tax ద్వారా ఎన్నిమిది కోట్లు వచ్చింది. ఇంకా రావణానికి సావకాశము ఉన్నది. అది 15 కోట్లదాకా పెరగ చుట్టు. ఈ sales tax ను వర్తకులు ప్రోత్సహిస్తునే ఉన్నారు కాని ఒక్క సంగతి మాత్రము గుర్తించాలి వర్తకులను tax ప్రోఫెస్షనల్ కట్టుమని అంటున్నారు. ఔగ ఉద్యోగస్థుల ఒత్తిడి చాలా జస్తిగా ఉన్నది. దీనివల్ల వర్తకులు అనేక యిబ్బందులకు గురి అప్పు తున్నారు, ఒకరికి ఇంత మంది ఉద్యోగస్థును వేయడమువల్ల, ప్రభుత్వానికిటబ్బు రాకపోడయేకాక దీనివల్ల వర్తకులకు ప్రభుత్వానికికాడా ఎంతో ఇఖ్యందిగాఉన్నది. (ప్రస్తుతము మన రివెన్యూ బోర్డు చెంబరు వి. వి. ముబ్రహ్మణ్ణం గారు దీని విషయములో ఒక స్నేహము తయారు చేశారు. రాష్ట్రములో ఉన్న 800 ఏలులలో ఇష్టటికి 6 సంవత్సరాలుగా అమలు జరుగుతున్న muster roll ను తెచ్చిని, ఏ ఏలులు ఒక్కుకూరోజుకు ఎంతెంత పని చేసింది particulars అన్ని సేకరించి, అట్టులలో ఒక పేడ కట్టి, తన పలహాలతో, ఒక రిపోర్టుపు, తయారు చేసి, అట్టులమేడసు రిపోర్టుతో పాచ ప్రభుత్వానికి అందజేసినట్లుగా తెలుపున్నది. ఆ అట్టులమేడసి పోడమే కాకుండా, ప్రభుత్వ �administration కు కూడ థంగము కలుగుతుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఆలాంటి officers ను తొందర పడివేయకుండా, పారు ఇష్టము వచ్చిన విధానమును అవలంభించడకుండా ఆరికట్టి administration ను సరియైన మార్గములో నడిపించటానికి అలోచించమని ప్రభుత్వాన్నికోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. పి. తిమ్మారెడ్డి (సర్పెర్):—అధ్యక్ష, ఆర్థిక శాఖామాత్రులు యా. 1958—59 సంవత్సరము surplus budget ను ప్రవేశ పెట్టినందులకు నేను వారిని సంతోష పూర్వకముగా అభిపూస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటును చూచి అందరము అనందించలసినదే. ఎందువల్లనుంచే, ఇంతమరు ప్రతి సంవత్సరముకూడా మనకు లోటు బడ్జెటే పసూ వచ్చింది. అలాంటిది యా సంవత్సరము వారు ఏసో రూపములో ఉండు మిగిలిం surplus budget ను ప్రవేశ పెట్టారంటే, ఇది చాలా అనందదాయకమైన విషయము. అంతేకుండా ఇదివరకు మనకు లోటు బడ్జెటు గా ఉండి నందున మనకు ఏదైనా కావాలని అంటే, బడ్జెటు లోటుగా ఉన్నదని చెప్పుకోనే అవకాశ మేర్పడియున్నది. కాని యా సంవత్సరము మాత్రము ఆలాంటిది ఏమీ లేదు. మన్నులు ఎక్కువగా వేసిన కారణము చేత మనకు లోటు బడ్జెటు అనేది లేకుండా పోయింది. ప్రభుత్వము తను చేయడంచిన కార్బూకుపాపులకు వ్యాయము

చేయబడినికి డబ్బు అవసరము గమక, దానికి తారంత వరం నుండి ఆశికమగా చేయడము జరిగింది. అర్థిక శాఖామార్గములు వ్యయములో కొంత డబ్బు విగిల్పి, ఏటు లేకుండా చేశాడు. రఘుల్చారికి డబ్బు లాచరము. ఈ నాటి పరిస్కారులపు బట్టి ప్రశంసములో లభి చుండి చుండి విషయమును వెనుపు కొన్నాడు ఈ విజ్ఞానమంతా లోగో మీమరో ఇంజినీర్స్ డాయ్స్ డాయ్ డాయ్ విజ్ఞానం మాత్రం కొన్ని సమయములలో వికిస్టుండే కని, భావాను చూస్తే మాత్రము ఆకాశములో ప్రయోగిస్తే గ్రహ తన అపోరము పంచ తన దృష్టిన్ని విభమగా కేంద్రికిస్టుండే ఆశేషమగా ఉన్నై శ్యాఖిన్నియు కూడ స్వేచ్ఛము వైపుకే పాతున్నా ఈ రోజులలో ఎక్కుడ చూచినా అవింతి ప్రభలిపితున్నది. ఇది అంద రికి తెలిపిన పిష్టయమే, దీనికి కారణము ప్రభత్య యంత్రాగము స్వకుమ పంచాలో సడపము కేంద్రించి చెప్పారి. ఎంగోండి తపాన్ని విపరిశ్చాము లభి చెప్పడమే కని, ఇంతపరకు జరగలేదు. మనకు స్వతంత్రము కావాలని పోరాడి తెచ్చుమన్నాడు కని స్వీతంత్రము కావాలని కోవేచారు తనకెంట బాధ్యతకూడ ఉటుందనేది గుర్తించాలి అలి గుర్తించినప్పుడే, ప్రజలలో నిజాలుతే అనేచి పెయసుతుంది కని, శేర్కాతే లేదు. బాధ్యత లనేది ప్రతి మిణికి ఉంటుంది. కని ఇది ఎష్టరు ఈ రోజులలో గుర్తించమనులేదు ఎవరు ఈ బాధ్యతను గుర్తించేటి ?

స్వఫర్మేసం నిధన్నం క్రేయః
పర ధర్మై భయావః

అనే స్వాతాన్ని ప్రతి మానవుడు కూడ అవాంధిష్టేతప్ప, లేకపోతే అలి గుర్తించచాసికి వీలు లేదు. నైతికసత్కారు దేశములోకి వచ్చేంది.

దీనికి కారణమువీచించే, మనం ఈ రోజులలో ఎన్నోకాలుగా, పోటీగా, ఘాటీగా, సూటిగా మాట్లాడుతున్నామేకాని మరి ఈమాట్లాడేమాటలయ్యుక్క భావార్ద్రాదుపోటి? నిజంగా చూస్తే ఎవరిభావాలతో వారు మాట్లాడుతున్నారు. అనగా ప్రస్తుతముదేశము వీలా శ్వర్ణదం చేస్తేప్పి లోహాన్నాలు వారికి కంటిప విభమగా వారిభావాలను వెల్లుడిశ్యున్నారు. అదేవిభమగా ప్రతిపక్షములు వారు ప్రభత్యము విమిత్వాన్నించు దాని ఎచురుచూస్తా దానిపైన మాట్లాడుతున్నారు. ఏపార్టీకి సంబంధించినారు ఆ పార్టీకున్న భావాలతో మాట్లాడుతున్నారు. ప్రాతిష్ఠాత్మకంవారు వారిభావములమ గురించి చెయుతున్నారు. ఈ విభమగా మాట్లాడునికి కారణమేమిటంచే పీరిలో ఒకికొకి మధ్య సమర స్వములేకపోడమే. అయితే పురుస్కమనేది ఏమ్మాన్నింది? మానవునికి, మానవునికి సామరస్యముకుపరఱానికి వీలు అయితేనాని మరొకవిభమగా వీలుకాదు. దీనికంతచీకి మతములనేది. ఇక ప్రాతికిరికా ఉంటూవచ్చింది. పశుత్యమునంచి మానవునిగా మార్గాలం చేగాని, మానవుని మాధవునిగా మార్గాలం చేగాని మతమేంకారణముగా పుంటూవచ్చింది. మతమునగార్పి మాట్లాడాలంచే ప్రజలు భయపడుతున్నారు. ఇంచిక అవేశమిని అనుకుంటున్నారు. కానిమితములనేదమునకు అర్థమేపిటి. అలి ప్రాందూమతముకాదు. మహమృద్యలీయమతముకాదు, భౌద్ధమతముకాదు. మరొకమతముకాదు. మతములనేది ఒకపస్తా. ఏమిటి అ రస్తా? రస్తా ఆవగా, ప్రశంసములో మానవుని జీవితము సరియైన దారిలో సడిపేంచేది. అంటే సరియైన విధానము అప్పమాట. అందమళ్లా

అందరినీ నరియైన రస్తాలోకి మార్చబానికి తప్పతపాలాడి పోతున్నారు. ఆలాంటి విధానము తెచ్చి అమలు పరచడము సాభ్యముకాదా? దీనికారకు ఈ బద్దుటులో ఏచ్చెన్నా కేటాయింపు ఉన్నదేమోని చదివి చూచాను. ఆలాంటిది ఇందులో ఎక్కడను కన్నించదు. దేశములో మతసామరస్యం, అవిసీతిని పార్ల్మెంటుబానికి, అవిసీతి పుట్టుకుండునట్టు చేయుటకు మతము ఒక్కటే విధానం. ఇది చాల మళ్ళీచ్చెన్నది గమక, కేవలం కొకారులు, మిగత ఆకారులు అందరికీ అవకాశము కలిగినటువంటి ఈ ప్రవంచములో ధార్మికర్మాణికి కలవారికి ప్రవారానికి అవకాశములేకుండా పోతున్నది పేస్తాన్ని మనము ఎంతపరకు అమలులో పెట్టిగలిగావో అవిమనకే తెలుపూరున్నదిగా. మతము, మతముల సామరస్యం దెండుకావాలంచాను. కానీ ఏమతముగొప్పది, ఏమతము చిన్నది అనేవిన్న యుముకాదు. ఎవరిమతమువారికిండవచ్చు. ఇతరులమతముకూడ అవలంబించవచ్చు. కానీదినికి ప్రచారము జరగాలి. లేకపోతే ఉపయోగములేదు మనిం *secular state* అని అంటున్నారు పూర్వము మాత్రము ఎవరి మతములు వారికి ఉండడములేదా? అక్కరు తెల్పుములో కూడ అన్నిమతములు పున్నవి. అప్పుడుమాత్రము అనిష్టయాగపడలేదా? అరోజులలో ఎవరిమతమును వారు బోధించకోలేదా? మతసామరస్యాన్ని ఆక్కరు సాధించ లేదా?

టాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి.— ఆయన అన్నిమతములవారిని పెట్టిచేసుకున్నారు.

శ్రీ సి. పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఒకవైపుమతతం అంటే భయపడుతూ మరోషైపున సంకుచిత భావాలకు వెడుతున్నారు. అటువంటప్పుడు పాట్టిదృక్షథంచిమిటి? వ్యక్తిదృక్షథంచిమిటి? కులదృక్షథం మిమిటి? ఇంచ్చి సిహాచినింగా కనబడుతున్నాయి. ఇటువంటి గ్రోపాం లోటుపొట్టు ఉపార్పుమెంటు పొడ్పులోను, పరిపాంచద్వాతులలోనే ఉంటే అందంతా కుత్సుకాదా! ఈకుత్సును తీసివేయాలంచే సామరస్యంపెంపాందాలి. మాన్యునికి మాన్యునికి తేడాలేదనే భావం కలిగినట్లుయితే ఇటువంటి కుత్సు పెరగానికి అవకాశాలులేదు. అటువంటప్పుడు మతాన్ని ఎండుకు అమలులోనికి అభిభూతిలోనికి తేకూడదు?, సామరస్యాన్ని ఎండుకు పెంపాంరించకూడదు? పాపాశీతి ఎందువల్ల కలగజేయకూడదు? వివేకం చైరాగ్యం, వట్టువంపత్తి, ముమ్మక్కత్తుం, కలుగునని కౌర్మాలు ఉప్పేధించడం లేదా?

బిష్టర్ స్పీకర్ :— నెల్లారు town—hall లో ఇప్పవలిసిన ఉపస్థితిలో ఇక్కడఇనే ఆశాల్?

శ్రీ ఎ. సి. పంచారెడ్డి :— ప్రొదురాబాదుకూడ పెద్ద town. ఇంకాకొంచెం సేవుమాట్లాడ విషయం.

శ్రీ సి. పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఉపిషత్తులకు భావ్యం ప్రాసిన తమరే ఇటువంటి విషయాలు మాట్లాడడనికి అవకాశం ఇస్కుపోతే, ఇస్కధర్మాన్ని ఎవరు ఎక్కడ అమలులో పెడతారో ఆర్థంకుండా ఉన్నది. తమంటియారు ఎక్కువ త్రధ్మతీసుకోని కృషిచేస్తారేమో అనుకొన్నాను నేను. పీరందరూ మిమ్మి నీమంచారోనని భయపడిపోతుట్టున్నారు. మారుకూడఇట్లా భయపడతే ఇస్కధర్మానికి ఏమిగతి పశుటండో ఆర్థంకావడంలేదు. ప్రభుత్వం అవిసీతికి సాధ్యుడకుండా ఉండాలంచే తప్పనిసరిగా “ప్రవంచమంతా మిధ్య”

అనేభావం కలగాలి. జన్మ మృత్యు, జరా, వ్యాధి, దుఖదోషి నిరబ్ధవం ఆన్నారు. జన్మతాంచే ఏమిటో, మృత్యుత్వం అంటేమిటో, వృద్ధప్రయంతం బేటిమిటో, మరణంతం బేటిమిటో అందరికి తెలియాలి. ఇస్తే ఒకప్పుడు అందరికిప్పాయికదా! మరణంలని పార్చుపేకలూ, అనేపిష్టయాలు తెలియాలి. ప్రపంచమంతా శాస్త్రతంగా ఇక్కడపుండడానికి వీలుందే. అనే విషయంతెలిపుచు మాత్రమే, తైరాగ్యంకలుగడానికి అవకాశంకన్నది. అప్పుడు మాత్రమే పదైన విజాయితి విశ్రద్ధ తుంది. విజాయితి ఉంటే తప్ప, పరిపాలన సాగడానికి వీలుందు. సంకుచితమైనభావాలు ఉన్నంతవరకు ఏదో శంగాని, ప్రాంతంగాని బాగుపడేలపకాశందేదు. తణిష్టయాలప్పీ దృష్టిలో పెట్టుకొని పమలు విర్యరిం చినట్లుయితే అవ్యాయము జరుగుండ యుండుచేమోక అదిభక preventive method గోచరిస్తుంది. రోగిరకపూర్వమే ఆరికప్పైందుకు వీలున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వంపారు ఇర్కుస్తూప్పక్కెకొంత దబ్బుఇర్పువెట్టి కృషిచేయాలి. తిరుపతి దేవాలయం నిధిలోపుంచి కొంతడబ్బు దినికై కేమాయించాలని అందులో ప్రతినిధిశ్వాసు శ్రీ ఎ. కి. సుబ్రహ్మణ్య గారితో నేను చెప్పాను. వారు సరే అనిచెప్పారోగాని చేతల వర్ణి ఏమి కనిపించడమలేదు. ఇష్టుడైనా ప్రభుత్వంపారు దయచేసి కొంతడబ్బువెచ్చించి తగిన క్రద్రతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మవడేశంలో సౌసలిష్టు సమాజాన్ని పీప్పాటు చేసుకోవాలంటున్నారు. ఒక కుటుంబానికి, మరొక కుటుంబానికి తేడా ఉండకూడదు. అర్దికవిధానంలోనూ, అధికారంలోనూ, ఎందులోచూచినపుటిక్కి, ఎక్కువెడ్డాలు ఉండవూడదు. తైవారు క్రిందికి రావాలి. క్రిందివారు తైకిపొవాలి. అప్పుడు మాత్రమే పాపరస్యం కుదురుతుంది. తైవారు క్రిందికి రావాలంచే కథాడు ordinances చాలు. వీటివర్లు తైవారిని క్రిందికితెచుచును. జమిందారులులేరు. Land reforms వర్లు పెద్దభూస్వాములు అంతరించవచ్చును. తైవారిని క్రిందికితీసుకురావడం పెద్దపమస్తకాదు. క్రిందివారు తైకిపొల్ల వీపాలి అనేడే యావాటిపుట్టు. ఒకవ్యౌగికి, కూర్చిప్పద్గంగాని, ఉర్ధ్వగ్రస్తులుగాని, ఈపాదే ఎంతమంది (అభివృద్ధిలోకి) తైకిపుట్టన్నారో అర్దంకావడంలేదు. నేటిరోజులో నాగరికత పెరిగింది, అంటూఉన్నారు. నిజమైన నాగరికత ఎక్కుడా అగుపీంచడంలేదు. వేటి ఉర్ధ్వగ్రస్తులు వారికి ఎంత ఆదాయం పమాత్మన్నా ఇంకాచారం లేదనికుంటున్నారు. నేటివరిస్తే తులనుబటి దేశంలో విషపం బియిలుదేరు తుందేమాని అసుమానం కలగుతన్నది.

పర్మాలోపుట్ట కూర్చిలమంచి, రైతులనుంచి పట్టువాసాల మీదికి విషపం ప్రారంభమయ్యాంది. వర్లైల లోపి వారు పట్టువాసాలకు వచ్చి ఇక్కడపారు అనుభవించే భోగి పంచదిష్టు మాతారు. పీరి ఆర్యులు ఎప్పి చూచారు. వారి కపపులో మంచి పుట్టింది. ఇంకి మాపమ స్వాధావికము, సహజము కదా! “మహం ఆపేక కష్టారమపిపుట్టన్నాం, పేశు భోగి భాగ్యాలుపుభవించుతూ ‘ఇకా వండించండి, ఇకా వండించండి’ అని తైగా దశాయించుతున్నారు. కానీ దావికి అచ్చున్న అవకాశం కల్పించడంలేదు.” అని వారిలో భాధ కలుగుతన్నది. “[ప్రభుత్వం వారు రైతుల కుష్టములు పరిశీలించకుండా యుండుచేసి ఇకా ఏమీరకాం పమ్మలు వేసే అవకాశము ఉన్నది.]” అని ‘అరోచించేబట్టులుచే ఇది ప్రజలందరికి చాలా అమ్మాన్ని కలిగిపుట్టింది. గాన రైతు, రైతుకారీలమండి విషపం బియిలు దేరే అవకాశముంది. ఇప్పుడు జీమీండారులు రాజాభిరాజులు తమ “ఫెరుగుట విరుగుట కూరాటే” అస్తుమ్మాగా వారు “అలి” చేసుకొనటవర్లు

పతనాన్ని పాంచారు. ఈనాడు పట్లెలలో ఉన్నవారు ఎంతలభిష్టదీ లోనికి వస్తున్నారు. అనఱు వారి అభివృద్ధి అంచే ఏమిటి, 10 సంవత్సరముల క్రిందట వారిస్తేతి ఏమిటి, ఈ నాడు ఏ పరిస్తేతిలోకన్నారు. వారిలో నాగికత ఏమి పెరిగింది, వారు అనుభవించే సుఖం ఏమిటి ? వారు ఈ నాడు ఎందుకు అన్యాల పాట అఱువారు, అప్పులు తీర్చుతేని పరిస్తేతిలో ఎందువల్ల ఉన్నారు. ఎందువట్లు పస్పులు చెల్లించడిని స్తుతిలో ఉన్నారు ? అని ఆలోచించే వారెవదైనా ఉన్నారా? నేనునఱు సేవింగ్స్ ఏమియమలో ఇంకా పట్లెలను ఒండే వస్తాలు కావాలంటున్నారు ఆర్థిక మంత్రిగారు. ఇంతకంటే ఫోరం ఇంకొకటి ఉంటుందా? నిజంగా పట్లెలలో డబ్బు ఉన్నదా? పట్లెలనుంచి కొల్లగొట్టి తెచ్చి ఈ ప్రౌదురాబాదు నగరాన్ని భాగుచేశారు. ఇదంతా పట్లెప్రజల రక్తంకాదా? ఈ భవనాలన్నీ ఎక్కుడవి? ఇప్పుడు ఆయుగం వచ్చింది. ఏ సిటీ (city) మీద ఎప్పుడు బాంబు పడుతుందో అని భయంగా ఉన్న ఈ రోజుల్లో మనకు పెద్ద పెద్ద భవనాలు ఎందుకు ? చిన్న భవవాలు కబ్బుకుంటే నరి పేతుంది ప్రభుత్వానికి సంబంధించి buildings తప్ప ఇతర buildings ఏమికాడ 20 వేబ్ రూపాయిల కంటే ఎక్కువ ఫర్పుతో కట్టుకూడదని ఒక ఆర్థికాన్ని జారి చేస్తే భాగుంటుంది.

మంత్రులకు allot చేసిన ఇండ్స్ కూడా చాలా simple గా ఉండాలి. మనం భర్యాలను తగ్గించడం చేర్చుకోవాలి. ప్రౌదురాబాదు వచ్చిన తరువాత మన భర్యాలు పెరిపోయినాయి. భర్యాలను తగ్గించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే ప్రజాసీకంకూడా ప్రభుత్వంతో అంగికరిస్తుంది. లేక పోతే చాలా భాగ పడుతుంది. జీమిందారుల కాలంలో కంటే ఎక్కువపన్నులు చేస్తే, జీమిందారులకంటే ఎక్కువ భోగాగ్యాలను భవిష్యత్తు city లను అభివృద్ధి చేసుకొంటూ, నాగికరసు విద్యావంతులకే పరిమితంచేసి, ఎక్కువ సౌకర్యాలను కలుగజేస్తే ఇక పట్లె ప్రజాసీకానికి మనం చేసిన మేలు ఏమిటి ? మనం గ్రామాలలో, పట్లెలలో మారు మూలిక ఉండే ప్రజాసీకం యొక్క అప్పులను గమనించుండా, వారిగోడును వినిశేషండా 10-20 సంవత్సరాలనుంచి వారి స్తోత్రిగతులను విచారించలేక పోతున్నామంటే, వారి అభివృద్ధి, వెనుక బడిన తనం మున్సిపాలిటీ విచరాలు తెల్పుకోలేక పోతున్నామంటే యిది చాలా దారుణ పరిస్తేతికి దారితీస్తుంది.

ఇందుకోసం ఒక రిజిస్టరును maintain చేయడం చాలా అవసరం. ఏ యే సంవత్సరాల టో వారికి బట్టెల్ ఎంత ఉన్నదో, ఏమి పసులు చేయాలో ఆ పసులు ఎ చల్ల జరుగుతున్నాయో అనే విషయాలన్నీ రిటిస్టరులో గ్రాసుకోవాలి. రెండురోడ్లు చేయడంవల్ల కానీ, రెంపుబాహులు త్రవ్యినందువల్ల, గాని ప్రజాసీకం అభివృద్ధిలోకి రాలేరు. వాటి maintainance కూడా చాలా అవసరంగాన పశంయొక్క ఆర్థికవిధానం పెంపాందాలి. మనకు ఏ పని కావాలన్నా రైతు ఎంతో అవసరం. రైతులు వ్యవస్థాయించే ఉనికి నీరు ముఖ్యావసరం . తగిన బిలం చేస్తే పంటలు బాగా వండుతాయించారు. ఇప్పుడు తెగుచ్చు, విషరీతంగా పెరిగి సోయాయి. పంట అంతా తెగుచ్చు వల్ల నాళనం అఱుపోతున్నది. చేసినక్కి అంతా వ్యర్థ మై పోతున్నది. రైతులు లేకపోతే మనకు రాణ్యమే శేడు కదా ! పంటలు పండక పోతే మనకు starling పోచు రాదు కదా ! వెన్నెముక వంటి రైతు సైనాసే, వారి కష్టమైచ్చేన ఆధారపడియుంటూ వారిపైన వెత్తనం చేయడంవల్ల వివరిత పరిస్తేతులకు దారితీస్తుంది. వారమభవించే అప్పులన్నీ ఈసాగికులు కూడా పాందువలసి పసుంది. అనుభవము తెలుస్తుంది.

“మీరంతా ఒకసారి పల్లెలకు వెళ్లండి, కొంతకాలము మేము పరిపాటన కగ్గి లా పట్టుణాం జీవితం చేస్తాము” అని వారు అంటే అప్పుడు మన స్థితి ఏమి కావాలి? మనం యా నీషయాన్ని ఉద్దీంచి శాశ్వతంగా మనం యిక్కడనే ఉండి వాగరికణమధ్వించడానికి లుకాశంలేదు. పల్లె ప్రజలచు కూరా దృష్టిలో పెట్టు కోపంిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తాన్నాను. రైతులు పంటలు పండించడానికి నీరు, బింబావాలి. తెగుళ్లు రాజుండా చేయాలి, అట్లు చేస్తేనే నృపాయం బాగుపడతుంది. ఘృషణాయం fail కావడానికి కారణాలు ఏమిటి? మన భవిష్యత్తుఅంతా పంటల పైననే ఆధారపడి, రైతుల చేతిలో ఉన్నది. ఘృషణ తెగుళ్లు వీడిస్తాన్నాయి. కోట్లకోలది రూపొయలు ఇర్పుచేసి అఱువా తెగుళ్లను నిహంస్తే తప్ప మనంబాగుపడే అవకాశం లేదు. కాబట్టి తెగుళ్ల నివారణకు research చేయంచాలని మనవి చేస్తాన్నాను. నాకి అవకాశం ఇచ్చిన అద్భుతుల పారికి భవ్యాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తాన్నాను.

మిషన్ సీకర్:—ఓప తేదీ ఉదయం 8 1/2 గంటలవరకూ సమావేశం నాయిదాచేయడమైనది.

The House then adjourned till half past eight of the clock on Monday the 3rd March 58.
